

T.C.
BAŞBAKANLIK
Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-561 / 5376

19 / 12 / 2012

Konu : Kanun Tasarısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 26/11/2012 tarihinde kararlaştırılan "Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

EKİ :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe (Genel-Madde)

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

T/ 498

Yürütme

MADDE 49- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

2art

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 B. ARINÇ Başbakan Yardımcısı	 A. BABACAN Başbakan Yardımcısı	 B. ATALAY Başbakan Yardımcısı	 B. BOZDAĞ Başbakan Yardımcısı
 S. ERGİN Adalet Bakanı	 F. ŞAHİN Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı	 E. BAĞIŞ Avrupa Birliği Bakanı	 N. ERGÜN Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı
 F. ÇELİK Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 E. BAŞBAKAN Çevre ve Şehircilik Bakanı	 A. DAVUTOĞLU Dışişleri Bakanı	 M. Z. ÇAĞLAYAN Ekonomi Bakanı
 T. YILDIZ Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı	 S. KILIÇ Gençlik ve Spor Bakanı	 M. M. ÇİĞDEM Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı	 H. YAZICI Gümrük ve Ticaret Bakanı
 İ. N. ŞAHİN İçişleri Bakanı	 C. YILMAZ Kalkınma Bakanı	 E. GÜNAY Kültür ve Turizm Bakanı	 M. ŞİMŞEK Maliye Bakanı
 Ö. DİNÇER Millî Eğitim Bakanı	 İ. YILMAZ Millî Savunma Bakanı	 V. EROĞLU Orman ve Su İşleri Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı
 B. YILDIRIM Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı			

Dosya No.

101-561

1557

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ DİSİPLİN KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türk Silahlı Kuvvetlerinde etkin bir disiplin sisteminin tesisi, muhafazası ve idamesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Mülki idare amirlerinin Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli ile ilgili mülki görevlerinden doğan yetkileri saklı kalmak kaydıyla bu Kanun; askeri hâkimler hariç subaylar, astsubaylar, uzman jandarmalar, uzman erbaşlar, sözleşmeli erbaş ve erler, erbaş ve erler ile askeri öğrencileri kapsar.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Amir: Kadro ve kuruluş yönünden bağlı olunan kimse ile amir olarak yetkilendirilmiş olan diğer kişileri,
 - b) Disiplinsizlik: Bu Kanuna göre disiplin cezası ile cezalandırılan fiil ve hâlleri,
 - c) Disiplin amiri: Bu Kanunla disiplin cezası vermeye yetkili kılınmış ilk amiri,
 - ç) Disiplin amirleri: Disiplin amiri ile üst disiplin amirlerini,
 - d) Disiplin cezası: Disiplinsizlik nedeniyle yetkili kişi veya organlar tarafından verilen ve bu Kanunda gösterilmiş olan yaptırımları,
 - e) Disiplin soruşturması: Disiplinsizlik yapan personel hakkında karar vermek amacıyla disiplin amirleri tarafından yapılan veya yaptırılan araştırma ve incelemeyi,
 - f) Tahkikat: Disiplin cezasının belirlenmesi de dahil olmak üzere, disiplin kuruluna sevk edilen personel hakkında yapılan tüm faaliyetleri,
 - g) Üst disiplin amirleri: Disiplin amirinin kadro ve kuruluş yönünden bağlı bulunduğu ve disiplin cezası vermeye yetkili sıralı amirleri,
- ifade eder.
- (2) Bu Kanunda tanımlanmamış kavram ve terimler için, 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunundaki tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Disiplinsizliğin oluşması ve disiplin cezalarının niteliği

MADDE 4- (1) Disiplinsizlik; bu Kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde, kasten veya taksirle işlenebilir.

(2) Aynı fiil nedeniyle bu Kanunda yazılı disiplin cezalarından birden fazlası verilemez.

(3) Bir fiilin birden fazla disiplinsizlik teşkil etmesi hâlinde ağır olan disiplin cezası verilir.

(4) Bir fiilin diğer kanunlar kapsamında idari yaptırıma bağlanmış olması, aynı fiile bu Kanun kapsamında disiplin cezası verilmesine engel teşkil etmez.

(5) İlave hizmet ve görev yükümlülüğü sonucunu doğuran disiplin cezaları kapsamında, kamu veya hizmet yararına olmayan keyfi görevler verilemez.

Disiplin soruşturması veya tahkikatın adli soruşturma veya kovuşturmadan bağımsızlığı

MADDE 5- (1) Herhangi bir fiilden dolayı ilgili hakkında yapılan adli soruşturma veya kovuşturma, aynı fiilden dolayı ayrıca disiplin soruşturması ve tahkikat yapılmasını, disiplin cezası verilmesini ve bu cezanın yerine getirilmesini engellemez.

Takdir hakkının kullanımı

MADDE 6- (1) Bu Kanunla disiplin cezası vermeye yetkilendirilmiş kişi ve organlar, disiplin cezası uygulanması ile ilgili takdir haklarını ölçülü, adaletli ve hakkaniyetli bir şekilde kullanırlar.

(2) Takdir hakkı mutlaka gerekçeli olarak kullanılır.

(3) Takdir hakkı kullanılırken;

a) Disiplinsizliğin işleniş biçimi,

b) Disiplinsizliğin işlendiği zaman ve yer,

c) Disiplinsizliğin askeri hizmete olumsuz etkisinin ağırlığı,

ç) Meydana gelen zarar veya tehlikenin ağırlığı,

d) Disiplinsizlik yapan personelin kast veya taksire dayalı kusurunun ağırlığı,

e) Disiplinsizlik yapan personelin daha önceki disiplin durumu,

f) Disiplinsizlik yapan personelin samimi ikrarı ve gösterdiği pişmanlık,

gibi hususlar gözönüne alınır.

(4) İtiraz üzerine yetkili makamlar tarafından verilen kararlar hariç olmak üzere, hiçbir idari makam tarafından, disiplin cezası ile ilgili takdir hakkının kaldırılması sonucunu doğuran bir karar verilemez veya uygulama yapılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Amirlerinin Görev ve Yetkileri

Disiplin soruşturması ve yetkiler

MADDE 7- (1) Maiyetinden birinin disiplinsizlik teşkil edebilecek bir fiilini veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını herhangi bir şekilde öğrenen disiplin amirleri, olayın araştırılması gerektiğine kanaat getirirse, yazılı olarak görevlendireceği soruşturmacılar vasıtasıyla ya da şahsen disiplin soruşturması yapar.

(2) Disiplin soruşturmacısı olarak tek bir kişi görevlendirilebileceği gibi en az üç kişiden oluşan bir heyet de görevlendirilebilir.

(3) Disiplin soruşturması, Genelkurmay Başkanınca gerek görülmesi hâlinde, Genelkurmay Başkanlığı bünyesinde bu amaçla kurulmuş birimde görevli personel eliyle de yürütülebilir.

(4) Gerek görülmesi hâlinde, hakkında disiplin soruşturması yapılacak kişiden rütbe ve kıdemce daha aşağıda bir disiplin soruşturmacısı veya heyet başkanı da görevlendirilebilir.

(5) Disiplin soruşturmacıları ve heyeti, kendilerini görevlendiren komutan adına; disiplin soruşturmasıyla ilgili bilgi ve belgeleri toplama, savunma alma, tanık dinleme, bilirkişi görevlendirme, keşif yapma, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere her türlü inceleme yapma ve ilgili makamlarla yazışma yetkisini haizdir.

Disiplin amirinin disiplin cezası verme yetkisi

MADDE 8- (1) Disiplinsizliği tespit edilen personele disiplin amiri tarafından bu Kanundaki esaslara uygun olarak disiplin cezası verilir.

(2) Bu Kanunda belirlenmiş olan disiplinsizliklere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunanlara, eylemleri adli veya askeri suç teşkil etse dahi aynı neviden disiplin cezaları verilebilir.

(3) Disiplin amiri olabilmek için;

a) Amir konumunda olunması,

b) Disiplin cezası verilecek personelden rütbe ve kıdemce büyük olunması,

c) Disiplin cezası verilecek kişinin subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş statüsünde olması hâlinde, ilgili mevzuata göre bu personele sicil verme yetkisinin bulunması, gerekir.

(4) Disiplin amirlerinin verebilecekleri cezalar ek-1 sayılı çizelgede gösterilmiştir.

(5) Daha üst rütbeli bir kadroya vekâleten atanan veya görevlendirilenler, vekâlet ettikleri kadroda gösterilen rütbenin sahip olduğu disiplin cezasına ilişkin yetkileri kullanır.

(6) Disiplin cezasının tebliğinden önce disiplinsizlik yapan personelin disiplin amiri değişmiş ise, disiplin cezası verme yetki ve sorumluluğu yeni disiplin amirine geçer.

(7) Disiplin cezası verme yetkisi bulunmayan amirler, kendilerine bağlı personelin disiplinsizlikleri hakkında disiplin amirine başvurabilir.

Üst disiplin amirlerinin disiplin cezası verebileceği hâller

MADDE 9- (1) Bu Kanunda belirlenmiş istisnalar hariç, aşağıdaki hâllerde disiplin soruşturması yapma ve disiplin cezası verme görev ve yetkisi üst disiplin amirleri tarafından da kullanılabilir:

a) Disiplinsizlik, daha ağır bir disiplin cezası verilmesi amacıyla kendisine iletilmiş veya kendisi tarafından buna gerek görülmüşse.

b) Disiplinsizliğe bizzat şahit olmuşsa.

c) Disiplinsizlik, resmi saygınlığına ve makamına karşı işlenmişse.

ç) Disiplinsizlik, emri altında bulunan çeşitli kıt'a, karargâh ve kurumlara bağlı birden fazla kişi tarafından işlenmişse.

d) Bu Kanuna göre cezalandırılması zorunlu olan bir disiplinsizlik, bilinmesine rağmen kendinden önceki disiplin amirleri tarafından cezasız bırakılmışsa.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki yetkilerin üst disiplin amirlerince kullanılmaması durumunda, disiplin cezası verme görev ve yetkisi disiplin amiri tarafından kullanılır.

Disiplin amirlerinin ikaz ve disiplin eğitime alma yetkisi

MADDE 10- (1) Amirlerin; maiyetine hatalarını göstermesi, eleştirmesi, sözlü veya yazılı olarak ikazı disiplin cezası sayılmaz.

(2) Disiplin amirleri, disiplin yönünden eğitilmesine ve ıslah edilmesine katkı sağlamak amacıyla, maiyetine ilave görev ve sorumluluklar verebilir. Verilecek görev ve sorumluluklar; işlenen fiilin niteliğine, personelin statüsüne, rütbesine ve makamına uygun ve ölçülü olur. Bu kapsamda verilen görevler hizmete yönelik emir olarak kabul edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Subay, Astsubay, Uzman Jandarma ve Uzman Erbaşlar ile Sözleşmeli Erbaş ve Erler Hakkında Uygulanacak Cezalar ve Cezalandırmayı Gerektiren Disiplinsizlikler

Disiplin cezaları

MADDE 11- (1) Subay, astsubay, uzman-jandarma ve uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilebilecek disiplin cezaları ağırlık derecesine göre aşağıda belirtilmiştir.

a) Uyarma.

b) Kınama.

c) Hizmete kısmi süreli devam.

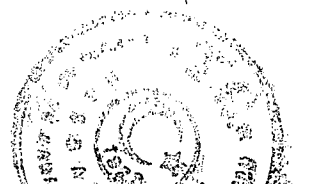
ç) Aylıktan kesme.

d) Hizmet yerini terk etmeme.

e) Oda hapsi.

f) Silahlı Kuvvetlerden ayırma.

(2) Uyarma, kınama, hizmete kısmi süreli devam ve aylıktan kesme cezaları disiplin amirleri tarafından; hizmet yerini terk etmeme ve oda hapsi cezaları disiplin kurulları ve disiplin amirleri tarafından; Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası yüksek disiplin kurulları tarafından verilir.

Disiplin cezalarının yerine getirilme şekilleri

MADDE 12- (1) Uyarma cezası; personele, görevinin icrasında veya hâl ve hareketlerinde daha dikkatli olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

(2) Kınama cezası; personele, görevinin icrasında veya hâl ve hareketlerinde kusurlu olduğunun yazı ile bildirilmesidir.

(3) Hizmete kısmi süreli devam cezası; disiplin cezası verilen personele mesai sonrasında günde üç saati ve her hâlde saat 24.00'ı geçmeyecek şekilde, kadro görevinde veya kadro görevi dışında statüsüne uygun askeri hizmetlerin yaptırılmasıdır. Ceza, tatil günleri dışında yerine getirilir ve cezanın yerine getirilmesi esnasında personel hizmette sayılır. Cezanın yerine getirilme şekline ilişkin hususlar, cezayı veren disiplin amiri tarafından ilgiliye tebliğ edilir.

(4) Aylıktan kesme cezası; disiplin cezası verilen personelin, sosyal güvenlik mevzuatına göre hesaplanan prime esas kazanç tutarından ek-1 sayılı çizelgede belirtilen oranlarda kesinti yapılmasıdır. Ceza, aylığı tahakkuk ettiren birimce personelin aylığından kesilmek suretiyle yerine getirilir. Aylıktan kesme tam lira üzerinden yapılır ve kuruşlar dikkate alınmaz.

(5) Hizmet yerini terk etmeme cezası; personelin mesai bitiminden sonra görev yaptığı yerden ayrılmayıp resmi daire, kışla, eğitim alanları ile sair yerlerdeki hizmetine devam etmesidir. Bu ceza disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye göre; disiplin kurulları tarafından dört ila on güne kadar verilebilir. Ceza verilen personel için uygun bir yatma yeri tahsis edilir. Tatil günlerinde cezanın yerine getirilmesine ara verilir. Cezanın yerine getirilmesi sırasında, hizmete ilişkin hâller hariç, günde toplam bir saati geçmemek üzere ziyaretçi kabul edilebilir.

(6) Oda hapsi cezası; bu amaçla tahsis edilecek hapis odasında yerine getirilir. Hapis odalarının kapısında nöbetçi bulundurulur. Oda hapsi cezası alan personel, cezanın yerine getirilmesi süresince emir veremez ve genel hizmet yapamaz. Ceza;

a) Seferberlik ve savaş zamanında;

1) Bu Kanunda belirlenmiş tüm disiplinsizlik hâllerinde disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye göre verilebilir.

2) Bu Kanuna göre hizmet yerini terk etmeme cezası ile cezalandırılmayı gerektiren disiplinsizlik hâllerinde, disiplin kurulları tarafından on günden otuz güne kadar verilebilir.

b) Barış zamanında; Türk karasuları dışında bulunan gemilerde görev yapan personele, sadece buralarda bulunduğu süre içinde işledikleri ve hizmet yerini terk etmeme cezası ile cezalandırılmayı gerektiren disiplinsizlikler için, gemi komutanı tarafından, 14 üncü maddesinde belirlenmiş esaslar çerçevesinde verilebilir.

Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası

MADDE 13- (1) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası, personelin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişğinin kesilmesi veya durumuna göre sözleşmesinin feshedilmesi sonucunu doğurur. Bu cezayı alanlar, seferberlik ve savaş hâlleri haricinde Türk Silahlı Kuvvetlerinde herhangi bir şekilde görev alamazlar.

(2) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası; Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sâhil Güvenlik Komutanlığında oluşturulacak yüksek disiplin kurulları tarafından verilir ve ilgili Kuvvet Komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanının onayı ile yerine getirilir. General ve amiraller hakkında ise Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulu tarafından verilir ve yerine getirilir.

(3) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası; disiplin amirlerinden en az ikisinin teklifi üzerine yüksek disiplin kurulları tarafından verilebileceği gibi, eldeki bilgi ve belgelere göre yüksek disiplin kurulları tarafından resen de verilebilir. Genelkurmay Başkanının eldeki bilgi ve belgelere ya da gerekli görmesi üzerine yaptırdığı disiplin soruşturması sonucuna göre hakkında bu cezanın verilmesine kanaat getirdiği personelin dosyaları bir karar verilmek üzere doğrudan yetkili yüksek disiplin kuruluna sevk edilir.

(4) Kuvvet Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulları; kurmay başkanının başkanlığında

personel, istihbarat ve harekât başkanları, personel ve tayin dairesi başkanları, adli müşavir veya hukuk müşaviri, kıdem, sicil ve personel yönetimi ile ilgili şube müdüründen oluşur. Genelkurmay Başkanlığı Yüksek Disiplin Kurulu; Genelkurmay Başkanının başkanlığında Kuvvet Komutanları, Jandarma Genel Komutanı, Genelkurmay İkinci Başkanı, Genelkurmay Personel Başkanı ve Genelkurmay Adli Müşavirinden oluşur. Yüksek disiplin kurullarında kararlar oy çokluğu ile alınır. Oylar dağılırsa, hakkında tahkikat yapılanın en çok aleyhinde olan oy, çoğunluk elde edilinceye kadar kendisine daha yakın olan oya tabi olur.

(5) Yüksek disiplin kurulları; gerekli gördükleri takdirde, ilgilinin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili birlik, kurum ve karargâhlardan bilgi almaya, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere her türlü inceleme yaptırmaya, tanık ve bilirkişi dinlemeye, keşif yapmaya veya yaptırmaya yetkilidirler.

(6) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasının verilmesine ilişkin sürecin; disiplin amirlerinin teklifi ile başlatılması hâlinde süreci başlatan disiplin amiri tarafından, diğer durumlarda ise yetkili komutanlıklar vasıtası ile yüksek disiplin kurulları tarafından hakkında karar verilecek personelin savunması alınır. Yazılı savunma haricinde, yüksek disiplin kurulu tarafından gerek görülmesi hâlinde personel sözlü olarak da ifade vermeye çağrılabilir. Firar ve izin tecavüzü gibi ilgilinin bulunamaması nedeniyle savunma almayı imkânsız hâle getiren zorunlu hâller ile 21 inci madde gereğince verilecek Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasında savunma alınmaz.

(7) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alan yedek subaylar, ilgili kanunlara göre belirlenen kalan askerlik hizmetlerini er rütbesi ile tamamlarlar.

(8) Türk Silahlı Kuvvetlerinde sözleşmeli statü ile görev yapan personelin sözleşmelerinin feshine ilişkin özel kanunlarındaki hükümler ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma ve çıkarmaya ilişkin diğer kanunlarda düzenlenmiş hükümler saklıdır.

Cezanın ağırlaştırılması ve disiplin amirlerinin takdir hakkı

MADDE 14- (1) Disiplinsizliğin işlendiği tarihten geriye doğru; iki yıl içinde aynı disiplinsizlikten dolayı disiplin cezası alınmış olması veya bir yıl içinde aynı derece cezayı gerektiren başka disiplinsizliklerden dolayı iki defa ceza alınmış olması hâllerinde, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç, bir derece ağır ceza verilir.

(2) Disiplin amirleri, personelin; olumlu hizmet, sicil ve disiplin safahatı ile eylemin niteliğini gözönüne alarak bir derece hafif ceza uygulayabilir.

(3) Disiplin amirleri, uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarını gerektiren disiplinsizliklerinden dolayı personeline disiplin cezası vermeyebilir.

(4) Maiyetinden birinin hizmet yerini terk etmeme cezasını gerektiren disiplinsizliğini tespit eden disiplin amiri; yetkisi dahilinde disiplin cezası verebileceği gibi, hizmet, sicil ve disiplin safahatı ile eylemin niteliğini gözönüne alarak bu personeli disiplin kuruluna da sevk edebilir.

(5) Barış zamanında, Türk karasuları dışındaki gemilerde hizmet yerini terk etmeme cezası gerektiren bir disiplinsizlik yapan personele, eylemin niteliği ve disipline olan olumsuz tesiri gözönüne alınarak gemi komutanı tarafından hizmet yerini terk etmeme cezası yerine ek-1 sayılı çizelgeye uygun olarak oda hapsi cezası verilebilir. Verilen bu cezanın karasuları dışında yerine getirilemeyen kısmı hizmet yerini terk etmeme cezası olarak yerine getirilir.

Uyarma cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 15- (1) Uyarma cezasını gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

a) Emri mütalaa etmek: Usulüne uygun olarak kendisine verilmiş olan bir emir üzerine; emrin uygun olmadığı, yanlış verildiği, yapılamayacağı ve benzeri şekillerde amirini alenen eleştirmek veya amire karşı itirazda bulunmaktır. Amir tarafından karar verilene kadar astın fikrini savunması veya emrin kanunsuz olduğu hususundaki kanaatini belirtmek için amire yaptığı itiraz, bunları yaparken oluşabilecek diğer disiplinsizlikler saklı kalmak kaydıyla bu kapsamda disiplinsizlik teşkil etmez.

b) Görevde kayıtsızlık: Görevdeyken, yetkili makamlar tarafından izin verilen durumlar haricinde görevle veya askeri hizmetle ilgisi olmayan işlerle uğraşmaktır.

- c) Hizmet dışındayken amir veya üste saygısızlık: Hizmet dışında, bilinen ve tanınan amir veya üstlere karşı saygısızlık teşkil edebilecek fiillerde bulunmaktır.
- ç) Mesai çizelgesine uymamak: Özürsüz veya izinsiz olarak, mesaiye geç gelmek veya erken ayrılmak veya günlük mesai çizelgesine riayet etmemektir.
- d) Kılık ve kıyafeti bozuk olmak: Kılık ve kıyafet ile ilgili olarak nizamlarda ve önceden belirlenmiş kurallara riayet etmemektir.
- e) Usulsüz müracaat veya şikayette bulunmak: Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan müracaatlar hariç olmak üzere, kanun ve nizamlarla belirlenmiş usul ve kurallara riayet etmeden yazılı, sözlü veya elektronik olarak müracaat veya şikayette bulunmaktır.
- f) İsraf etmek: Yetkili makamlarca belirlenmiş tasarruf tedbirlerine riayet etmemek veya kullanımına sunulan kamu kaynağının harcanmasında gösterilmesi gereken makul seviyedeki özeni göstermemektir.
- g) Saygısız davranmak: Aynı rütbe veya kıdemde bulunulan ya da amir veya maiyet ilişkisi içinde olunmayan kişilere söz ve hareketlerle sataşmak veya kötü muamelede bulunmaktır.
- ğ) Başkalarını kötülemek: Amirleri, üstleri veya çalışma arkadaşları hakkında ve onların bulunmadığı ortamlarda, onların işlem, eylem ve kişilikleri hakkında kötüleyici veya konuştuğu kişilerde kötü intiba yaratacak tarzda olumsuz sözler söylemektir.
- h) Askeri nezaket kurallarına uymamak: Nizamlarla belirlenmiş olan askeri görgü, protokol ve davranış kurallarına aykırı bir biçimde tavır ve davranışlarda bulunmaktır.
- ı) Hizmet haricinde yalan söylemek: Amir veya üstü tarafından denetim ve gözetim sorumluluğu kapsamında sorulan sorulara kasten doğru yanıt vermemektir.
- i) Selamlama yapmamak: Selamlama ile ilgili olarak nizamlarla belirlenmiş kurallara riayet etmemektir.
- j) Zamana riayet etmemek: Belirli zamanda yapılması gereken faaliyetlerde özürsüz olarak geç kalmaktır.
- k) Mesai dışında aşırı alkol kullanımı: Mesai dışında sivil veya üniformalı olarak aşırı alkol alarak kişisel veya kurumsal imaj kaybı oluşturacak olumsuz davranışlarda bulunmaktır.
- l) Görev dönüşü teknil vermemek: Verilmiş bir emrin icrası veya sonuçları hakkında emri verene bilgi vererek müteakip emirlerini almamaktır.
- m) Kişisel ve çevre temizliğine dikkat etmemek: Askeri hizmet esnasında belirlenmiş olan kişisel veya çevre temizliği ile ilgili kurallara riayet etmemektir.
- n) Kendini geliştirmede yetersiz kalmak: Görevini etkin olarak yapabilmesini sağlayacak bilgi ve görgünün kazanılmasında göstermesi gereken gayreti göstermemektir.

Kınama cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 16- (1) Kınama cezası gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

- a) Amir veya üste nezaketsizlik: Hizmette veya hizmete ilişkin hâllerde amir veya üste karşı saygısızlık teşkil edecek nitelikte olmayan ancak askeri nezaket, protokol ve terbiye kurallarına aykırılık teşkil eden fiillerde bulunmaktır. Askeri nezaket, protokol ve terbiye kurallarının astlara veya maiyete önceden ilan veya tebliğ olunması veya bu disiplinsizliği yapan kişinin makam ve rütbesi itibarıyla bu kuralları biliyor olması gerektiğinin objektif olarak kabul görmesi hâlinde disiplin cezası verilebilir.
- b) Meslek etiğine aykırı davranışta bulunmak: Önceden ilan veya tebliğ edilmiş olan mesleki etik davranış kurallarına aykırı şekilde tavır ve davranışlarda bulunmaktır.
- c) Küfürlü konuşmak: Aynı rütbe veya kıdemdeki arkadaşlarına veya astlarına karşı, terbiye ve adaba uygun olmayan sözlerle konuşmaktır.
- ç) Askeri silsileyi bozarak hareket etmek: Müsaade edilmediği hâlde veya durumun gerektirdiği hâller haricinde, herhangi bir talebini askeri silsileye riayet etmeyerek, doğrudan daha üst amirlerine iletmeektir.
- d) Uygun olmayan hitaplarda bulunmak: Çevresindekilere; nizamlar, emirler ve askeri teamüller ile belirlenmiş olan hitap şekilleri haricinde hitaplarda bulunmaktır.

e) Sorumluluktan kaçmak: Kanun ve nizamla ile kendisine tevdi edilmiş görevlerin gerektirdiği sorumluluğu üstlenmekten imtina ettiğini gösterecek tavır ve davranışlarda bulunmaktır.

f) Askeri eşyayı uygun kullanmamak: Hizmete tahsisli bir askeri eşyayı düzgün ve talimatlara uygun kullanmayarak onun zarar görmesine veya aşırı yıpranmasına sebebiyet vermektir.

g) Sağlığın korunması kurallarına uymamak: Sağlığın korunması veya salgın ve bulaşıcı hastalıkların önlenmesi için yetkili makamlarca yürürlüğe konulmuş tedbirlere uymamak veya hizmet verdiği ortamdaki kişilerin sağlığını tehlikeye düşürecek fiillerde bulunmaktır.

Hizmete kısmi süreli devam cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 17- (1) Hizmete kısmi süreli devam cezasını gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

a) Üste saygısızlık: Hizmette veya hizmete ilişkin hâllerde üste gösterilmesi gereken saygıyı kasıtlı olarak göstermemek veya yetkili olduğu durumlarda üstün yapmış olduğu ikaz, tenkit veya muahezeyi saygı ile kabul edip dinlememektir.

b) Görev yerini izinsiz terk etmek: Kıt'asından veya görev yerinden yirmidört saati geçmeyecek şekilde kaçmak veya kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın mesaiye bir tam mesai günü gelmemektir.

c) Temaruz: Bazı isteklerini yerine getirmek, kişisel bir menfaat sağlamak, görev veya sorumluluktan kaçmak gibi amaçlarla hastalığını abartmak veya olmadığı hâlde bir rahatsızlığı varmış gibi göstererek sağlık kuruluşlarına sevkini sağlamak suretiyle günlük mesainin bir kısmına katılmamaktır.

ç) Uygunsuz davranışlarda bulunmak: Türk Silahlı Kuvvetlerine ve temsil ettiği makam, rütbe veya statünün onur ve vakarına uygun olmayan fiillerde bulunmaktır.

d) Ketum davranmamak: Görevi ile ilgili gizli olmayan ancak açıklanmaması gereken bir bilgiyi yetkisiz kişilerin öğrenebileceği bir şekilde açıklamaktır.

Aylıktan kesme cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 18- (1) Aylıktan kesme cezasını gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

a) Amirî saygısızlık: Hizmette veya hizmete ilişkin hâllerde amire gösterilmesi gereken saygıyı kasıtlı olarak göstermemek veya amirin yapmış olduğu ikaz, tenkit veya muahezeyi saygı ile kabul etmemektir.

b) Yalan söylemek: Askeri hizmete ilişkin veya görevle ilgili konu ve durumlarda amirlere veya bilgi vermekle yükümlü olduğu kişi ve makamlara kasıtlı olarak gerçeğe aykırı ve yanlış beyanda bulunmaktır.

c) Hizmetle ilgisi olmayan emir vermek: Maiyetine hizmetle ilgisi olmayan emir vermektir.

ç) Maiyetinin gözetiminde ihmal göstermek: Astlarının ve emri altındakilerin denetim, kontrol ve gözetiminde ihmal göstermektir.

d) Ayrımcılık yapmak: Görevdeyken dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım yaparak işlem tesis etmek ve bu suretle görev yerinde huzursuzluğa neden olmaktır.

e) Yasak edilen yerlere girmek: Resmi üniforma ile genelev, kumarhane, meyhane, bar ve benzeri yerler ile girilmesi garnizon komutanlıklarınca yasaklanmış diğer yerlere girmektir.

f) Kayırma talep etmek: Özlük hakları ile ilgili ya da başka bir kişisel menfaat temini için başkalarını aracı koyup, öncelik ve ayrıcalık talep etmektir.

g) Maiyetinden hediye kabul etmek: Maiyetinde çalışan personel tarafından verilen ve makul bir seviyenin üstünde maddi değeri olan bir hediyeyi kişisel menfaat elde etmek amacıyla kabul etmektir.

ğ) Hizmetteyken siyasi içerikli konuşmak: Mesai içerisinde veya hizmete ilişkin durumlarda siyasi içerikli konuşmalar yapmaktır.

h) Yasaklanmış faaliyetlere katılmak: Yetkili makamlarca yasaklanmış olan toplantı, gösteri, yürüyüş ve benzeri faaliyetlere iştirak etmektir.

1) İzinsiz olarak garnizonu terk etmek: İzinli olmadığı hâlde görev yaptığı garnizon hudutlarını terk etmektir.

i) Ulaşım güvenliğini ihlal etmek: İzin, istirahat, hava değişimi, terhis ve benzeri nedenlerle görev yerine gidiş ve dönüşlerde terörle mücadele kapsamında emredilen yol güzergâhının dışına çıkmak, belirlenen günler dışında seyahat etmek veya yapılan planlamaya aykırı seyahat etmektir.

Hizmet yerini terk etmeme cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 19- (1) Hizmet yerini terk etmeme cezasını gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

a) Emre itaatsizlik: Kasıtlı olarak hizmete ilişkin bir emri tam yapmamak ya da değiştirerek veya sınırını aşmak suretiyle yapmaktır.

b) Kısa süreli kaçmak: Kıt'asından veya görev yerinden yedi günü aşmayacak ve bu süre içinde kendiliğinden gelecek şekilde kaçmak veya mesaiye gitmemektir.

c) İzin süresini geçirmek: İzin, istirahat veya hava değişimi süresini yasal veya kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın altı günü aşmayacak ve bu süre içinde kendiliğinden gelecek şekilde geçirmektir.

ç) Hizmete mahsus eşyaya zarar vermek: Harp malzemesini veya hizmete tahsis edilmiş bir askeri eşyayı; kasıt, ihmal veya tedbirsizlik sonucu kaybetmek veya hasara uğramasına sebebiyet vermektir.

d) Hediye istemek veya borç almak: Maiyetinden veya astlarından hediye istemek veya her ne şekilde olursa olsun borç almaktır.

e) Maiyetinin disiplinsizliği hakkında soruşturma yapmamak: Maiyeti tarafından işlenen bir disiplinsizliği öğrenmesine rağmen ceza vermeme takdir yetkisinin bulunduğu hâller dışında kasten disiplin soruşturması yapmayarak disiplinsizliği örtbas etmektir.

f) Asta kötü muamele yapmak: Astına, askeri usul ve kurallar dışında kötü davranmak, eziyet amacıyla hizmetini lüzumsuz yere güçleştirmek veya başkaları tarafından kötü muamelede bulunulmasına müsamaha göstermektir.

g) Nöbet talimatına aykırı hareket etmek: Maddi bir zarar doğmasına sebebiyet vermeyecek şekilde, ilgili mevzuat kapsamındaki nöbet görevlerini yaparken, nöbet yerini terk etmek veya belirlenmiş ve tebliğ edilmiş olan nöbet talimatındaki kurallara aykırı hareket etmektir.

ğ) Hoşnutsuzluk yaratmak: Çalıştığı mesai ortamında söz veya fiilleri ile hizmetin yerine getirilmesini olumsuz yönde etkilemektir.

h) Tahrik: Asker kişileri, amirlerine veya üstlerine karşı itaatsizliğe, saygısızlığa, mukavemet göstermeye veya müessir fiil işlemeye tahrik veya teşvik etmektir.

ı) Sarhoşluk: Tıbbi raporla ispatlanmak veya gizlenemeyecek derecede olmak şartıyla, göreve sarhoş gelmek veya görevdeyken alkollü içki içmektir.

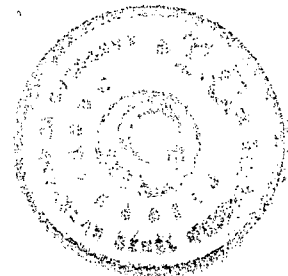
i) Kumar oynamak: Askeri mahâl içinde kumar oynamaktır.

j) Yasak edilen malzemeyi bulundurmak: Kıt'a, karargâh ve kurumlarda ya da görev esnasında bulundurulması veya kullanılması emirle yasak edilen; cep telefonu, bilgisayar, radyo, teyp, fotoğraf makinesi gibi görüntü, ses ve benzeri verileri ve bilgileri kaydeden, depolayan veya ileten her türlü cihaz ve aletler ile aksamalarını bulundurmak veya kullanmaktır.

k) İzinsiz üyelik: Meslek kuruluşları, dernek ve vakıf üyelikleri ile spor kulüplerinin faal üyeliklerine izin olmaksızın girmektir.

l) Disiplin cezasının yerine getirilmesine karşı gelmek: Yetkili kişi veya organlar tarafından verilen disiplin cezalarının, idari yaptırımların veya disiplinsizlik nedeniyle verilen görev ve sorumlulukların gereğinin yerine getirilmesine karşı çıkmak ve bu kapsamda yapılması zorunlu olan görev ve yükümlülükleri tam olarak yerine getirmemektir.

m) Kavga etmek: Meşru savunmaya ilişkin şartlar saklı kalmak kaydıyla, askeri mahâl içerisinde, fiilen birisine vurmaktır.

Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını gerektiren disiplinsizlikler

MADDE 20- (1) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını gerektiren disiplinsizlikler şunlardır:

a) Aşırı borçlanmak ve borçlarını ödeyememek: Nafaka, trafik kazası, doğal afet, personelin öngöremeyeceği şekilde ülke genelinde yaşanan olağanüstü ekonomik dalgalanmalar, ani devalüasyonlar, sağlık ve tedavi giderleri ile kefillik ve benzeri zorunluluk hâlleri hariç olmak üzere, aşırı derecede borçlanmaya düşkün olmak ve bu borçlarını ödememeyi alışkanlık hâline getirmektir.

b) Ahlaki zayıflık: Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olmak veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin itibarını sarsacak şekilde yüz kızartıcı, utanç verici veya toplumun genel ahlak yapısına aykırı fiillerde bulunmaktır.

c) Hizmete engel davranışlarda bulunmak: Devletin ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin itibarına zarar verecek nitelikte tutum ve davranışlarda veya ağır suç veya disiplinsizlik teşkil eden fiillerde bulunmaktır.

ç) Gizli bilgileri açıklamak: Yetkisi olmadığı hâlde, devletin güvenliği ile iç ve dış siyasi yararlarına ilişkin elde ettiği gizli bilgileri yetkisiz kişi ve kuruluşlara vermek, ulaştırmak veya açıklamaktır.

d) İdeolojik veya siyasi amaçlı faaliyetlere karışmak: Siyasi partilere girmek, ideolojik veya siyasi faaliyetlere karışmak, ideolojik veya siyasi amaçlarla disiplini bozucu tavır ve davranışlarda bulunmaktır.

e) Uzun süreli firar etmek: Geçerli bir mazereti olmaksızın kesintisiz olarak bir yıldan fazla süre ile izin süresini geçirmek veya firar hâlinde bulunmaktır.

f) Disiplinsizliği alışkanlık hâline getirmek: Disiplini bozucu tavır ve davranışlarda bulunmayı alışkanlık hâline getirmek veya aldığı disiplin cezalarına rağmen ıslah olmamaktır.

g) İffetsiz bir kimse ile evlenmek veya böyle bir kimse ile yaşamak: İffetsizliği anlaşılmış olan bir kimse ile bilerek evlenen veya evlilik bağına devam ettirmekte veya böyle bir kimseyi yanında bulundurmakta veya karı koca gibi herhangi bir kimse ile nikahsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar etmektir.

ğ) Gayri tabii mukarenette bulunmak: Bir kimseye gayri tabii mukarenette bulunmak yahut bu fiili kendisine rızasıyla yaptırmak.

Disiplin ceza puanına bağlı olarak ayırma cezası verilmesi

MADDE 21- (1) Aşağıda belirtilen durumlar disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme olarak kabul edilir ve sözleşmeli subay ve astsubaylar hariç subaylar, astsubaylar ve uzman jandarmalar hakkında ayırma cezası verilir.

a) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son bir yıl içinde onsekiz disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam oniki defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

b) En son alınan disiplin cezasının kesinleştiği tarihten geriye doğru son beş yıl içinde otuzbeş disiplin cezası puanı veya en az iki farklı disiplin amirinden toplam yirmi beş defa veya daha fazla disiplin cezası almak.

(2) Birinci fıkrada kapsamında ceza puanlarının hesaplanması, ek-2 sayılı çizelgeye göre yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Askeri Öğrenciler Hakkında Uygulanacak Cezalar ve Cezalandırmayı Gerektiren Disiplinsizlikler

Askeri öğrenciler hakkında verilebilecek cezalar

MADDE 22- (1) Askeri öğrencilere disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye uygun olarak verilebilecek disiplin cezaları ağırlık derecesine göre aşağıda belirtilmiştir.

- Kınama.
- İzinsizlik.

- (2) Kınama cezası; öğrencinin, disiplinsizlik teşkil eden davranışlarda bulunduğu somut olarak tespit edilmesi ve bunun yazı ile bildirilmesidir.
- (3) İzinsizlik cezası; öğrencinin, hafta sonu tatilinden faydalandırılmamasıdır.

Askeri öğrencilere ceza verilmesini gerektiren disiplinsizlik hâlleri

MADDE 23- (1) Kendilerine kanun, nizam ve emirlerle verilmiş görev ve sorumlulukları yerine getirmeyen veya uyulması zorunlu olan kurallara uymayan veya yasaklanan fiilleri yapan askeri öğrencilere durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre disiplin cezası verilir.

(2) Askeri öğrencilerin disiplinsizlik teşkil edebilecek fiilleri ve bu fiillere verilebilecek disiplin cezalarının türleri ve miktarı, disiplin amirlerinin kimler olacağı, disiplin puanları, disiplinsizliklerde düşülecek disiplin ceza puanları ile disiplin cezalarına bağlı idari işlemler yönetmelikle tespit edilir. Yönetmelikte aynı tür cezayı gerektiren eylemler bakımından fiillerin nitelikleri gözönüne alınarak farklı disiplin ceza puanları öngörülebilir.

Askeri öğrenciler hakkındaki özel kanun hükümleri

MADDE 24- (1) Askeri öğrenciler hakkında, bu Kanuna aykırı olmayan özel kanunlarındaki hükümler saklıdır.

ALTINCI BÖLÜM

Erbaş ve Erler Hakkında Uygulanacak Cezalar ve Cezalandırmayı Gerektiren Disiplinsizlikler

Erbaş ve erler hakkında verilebilecek cezalar

MADDE 25- (1) Erbaş ve erlere disiplin amirleri tarafından verilebilecek cezalar ağırlık derecesine göre aşağıda belirtilmiştir.

- a) İzinsizlik.
- b) İlave hizmet yükleme.
- c) Oda hapsi.
- ç) Hizmetten men.

(2) İzinsizlik, ilave hizmet yükleme ve oda hapsi cezaları disiplin amirleri tarafından; hizmetten men cezası ise disiplin kurulları tarafından verilir.

Disiplin amirlerince verilen disiplin cezalarının yerine getirilme şekilleri

MADDE 26- (1) İzinsizlik cezası, erbaş ve erin hafta sonu tatilinden faydalandırılmamasıdır.

(2) İlave hizmet yükleme cezası; erbaş ve erin, mesai içinde, mesai sonrasında veya hafta sonu tatil günlerinde, nöbet hizmeti dahil askeri hizmetlerde veya disiplinsiz davranışının ıslah edilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilen ve bu kapsamda cezayı veren disiplin amirleri tarafından belirlenen bir vazifede aralıklı veya sürekli olarak ve günde sekiz saatten fazla olmamak üzere görevlendirilmesidir.

(3) Oda hapsi cezası; bu amaçla tahsis edilecek hapis odasında yerine getirilir. Hapis odalarının kapısında nöbetçi bulundurulur. Oda hapsi cezası alan erbaş ve erler, cezanın yerine getirilmesi sırasında gerektiğinde askeri hizmetlerde kullanılabilirler. Ceza;

a) Seferberlik ve savaş zamanı, erbaş ve erlere;

1) Disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye göre verilebilir.

2) Bu Kanuna göre hizmetten men cezası ile cezalandırılmayı gerektiren disiplinsizlik hâllerinde disiplin kurulları tarafından on günden otuz güne kadar verilebilir.

b) Barış zamanında; Türk karasuları dışında bulunan gemilerde görev yapan erbaş ve erlere sadece buralarda buldukları süre içinde işledikleri disiplinsizlikler nedeniyle, disiplin amirleri tarafından 27 nci maddede belirlenmiş olan esaslar çerçevesinde verilebilir.

(4) Hizmetten men cezası; disiplinsizlik yapan erbaş ve erin, bozulan disiplinin yeniden tesis edilmesi amacıyla günlük hizmetten uzaklaştırılmasıdır. Bu ceza, disiplin kurulları tarafından

yedi günden az olmamak üzere onbeş güne kadar bu süre dahil, bu Kanunun Dördüncü Bölümünde yer alan aylıktan kesme ile hizmet yerini terk etmeme cezalarını gerektiren disiplinsizlik hâllerinde verilebilir. Ceza alan erbaş ve erler, ceza süresince mesai çizelgesindeki eğitim faaliyetlerine iştirak ettirilmezler; ancak müşterek idari vazifelerin ifasında veya ihtiyaç duyulan askeri hizmetlerde görevlendirilebilirler.

Disiplin amirlerince cezalandırılacak disiplinsizlikler ve disiplin amirlerinin takdir hakkı

MADDE 27- (1) İzinsizlik ve ilave hizmet yükleme cezaları; bu Kanunun Dördüncü Bölümünde yer alan uyarma, kınama veya hizmete kısmi süreli devam cezası gerektiren disiplinsizlik hâlleri ile nitelik ve ağırlıkları itibarıyla bunlara benzer diğer eylemlerin yapılması hâlinde verilir.

(2) Birinci fıkra uyarınca verilecek disiplin cezalarının türü ve miktarı; erbaş ve erin hizmet ve disiplin safahatı ile eylemin niteliği gözönüne alınarak disiplin amirleri tarafından takdir edilir. Disiplin amirleri, erbaş ve erin olumlu hizmet safahatını dikkate alarak disiplin cezası vermeyebilir.

(3) Hizmetten men cezası veya seferberlik ve savaş hâllerinde disiplin kurulları tarafından oda hapsi cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlikler; erbaş ve erin olumlu hizmet ve disiplin safahatı gözönüne alınarak disiplin amirleri tarafından yetkisi dahilindeki izinsizlik veya ilave hizmet yükleme cezalarından birisi de verilebilir. Bu durumda, erbaş ve erler disiplin kuruluna sevk edilmezler.

(4) Barış zamanında Türk karasuları dışındaki gemilerde herhangi bir disiplinsizlik yapan erbaş ve ere, eylemin niteliği ve disipline olan olumsuz tesiri gözönüne alınarak disiplin amiri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye uygun olarak oda hapsi cezası verilebilir. Verilen bu cezanın karasuları dışında yerine getirilemeyen kısmı ilave hizmet yükleme cezası olarak yerine getirilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Disiplin Cezaları Dışındaki İdari Yaptırımlar ve Disiplin Cezalarının Etkileri

Geçici olarak kontrol altına alma tedbiri

MADDE 28- (1) Ek-1 sayılı çizelgede oda hapsi cezası vermeye yetkili kılınmış disiplin amirleri, diğer kanunlar ile verilmiş yakalama yetkisi haricinde aşağıdaki durumlardan birisi bulunduğu veya benzer bir amaçla emri altındakileri geçici olarak kontrol altına almaya veya aldirmaya yetkilidir.

a) Firar veya izin tecavüzünderken yakalanarak birliğine teslim edilenlerin adli makamlar önüne çıkarılması.

b) Kendisine, başkalarına veya çevresine ya da hizmete ait bir eşyaya zarar vereceği açık bir şekilde belli olanların bu durumunun engellenmesi.

c) Ciddi şekilde bozulan disiplinin yeniden tesis edilmesi.

ç) Askeri mahalde bulunan sarhoş kişinin sarhoşluğun etkisi geçinceye kadar kontrol altında tutulmasınıninin gerekmesi.

(2) Kontrol altında bulundurma, bu amaç için hazırlanacak mekânlarda ve yirmidört saati geçmeyecek şekilde uygulanır.

(3) Kontrol altına alınan kişi ile ilgili olarak durumun gerektirdiği tedbirler, disiplin amirlerince alınır veya alınması sağlanır.

Geçici olarak görevden uzaklaştırma ve görev yerini değiştirme tedbiri

MADDE 29- (1) Disiplinsizlik veya suç teşkil edebilecek bir fiili nedeniyle hakkında yapılan inceleme ve araştırmanın emniyetli ve sıhhatli olarak devam etmesi amacıyla, görevi başında kalmasında sakınca görülecek subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş veya sözleşmeli erbaş ve erler idari izinli sayılarak görevinden geçici olarak uzaklaştırılabilir.

(2) Geçici olarak görevden uzaklaştırma kararı; sıralı disiplin amirlerinden birisinin veya disiplin soruşturmacılarının teklifi üzerine ya da doğrudan disiplin amiri konumundaki asgari tugay

ve eşidi ile daha üst seviyedeki birlik, karargâh veya kurum amirleri tarafından, onbeş iş gününe kadar verilebilir. İhtiyaç duyulması hâlinde bu süre bir katına kadar artırılabilir.

(3) Görevden uzaklaştırma tedbiri; süresi sonunda başka bir işleme gerek kalmadan ortadan kalkacağı gibi, gerek görülmesi veya görevden uzaklaştırmaya neden olan fiilin herhangi bir suç veya disiplinsizlik teşkil etmediğinin anlaşılması hâlinde kararı veren disiplin amiri tarafından sürenin tamamlanmasından önce de kaldırılabilir. Görevden ayrı kalınan süre hizmetten sayılır. Bu süre içinde ilgili personelin asker kişi sıfatı devam eder, ancak emir veremez.

(4) Yapılan soruşturma sonunda, görevine devam etmesinde kendisi veya birliği açısından sakıncalar bulunduğuna karar verilen subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş veya sözleşmeli erbaş ve erin başka bir göreve atanması, kısa süreliğine görevden uzaklaştırmaya yetkili makamlar tarafından ilgili personeli atamaya yetkili makama teklif edilebilir. Atamaya yetkili makam tarafından, resen veya yapılan teklifin uygun görülmesi üzerine, ilgili personel zamana bağlı olmaksızın bulunduğu garnizonda veya başka garnizonda durumuna uygun başka bir kadroya ya da komutanlık emrine atanır.

Disiplin cezalarının idari işlemlere etkisi

MADDE 30- (1) Disiplin cezaları ve diğer idari yaptırımlara ilişkin bilgi ve belgeler, ilgililerin şahsi dosyalarına konularak muhafaza edilir ve kayıt altına alınır.

(2) Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlere verilen disiplin cezalarına ilişkin evrakın birer sureti personelin mensubu olduğu Kuvvet Komutanlıklarına, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığına gönderilir.

(3) Disiplin cezaları ve diğer idari yaptırımlar, nitelik ve niceliklerine uygun olarak; personel hakkında yapılacak sicil, terfi, atama, ayırma, ilişik kesme, sözleşme feshi, özelliikli görevlere seçim ve benzeri idari işlemlerde gözönünde bulundurulur.

Disiplin kurulları tarafından verilen cezaların idari etkileri

MADDE 31- (1) Disiplin kurulları tarafından verilen hizmetten men cezası ile oda hapsi cezaları, yedek subaylar ile erbaş ve erlerin askerlik hizmet sürelerine eklenir ve bu kişiler o süre kadar geç terhis edilir. Hizmet süresini uzatma sonucunu doğuran cezalar ilgilinin askerlik şubesine bildirilir.

(2) Yükümlülük süresinin uzaması hâlinde, personele özlük hakları statüsüne uygun olarak ödenmeye devam olunur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Disiplin Kurulları ve Disiplin Subayı

Kuruluş

MADDE 32- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yapmak üzere, asgari tugay (Deniz ve Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında eşidi) veya ihtiyaç duyulması hâlinde daha alt seviyedeki birlik, karargâh ve kurumlarda bir disiplin kurulu teşkil edilir.

(2) Disiplin kurullarının teşkil edileceği birlik, karargâh ve kurumlar, hizmet ihtiyacı gözönüne alınarak ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenir. Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığına doğrudan bağlı birlik, karargâh ve kurumların hangisinde disiplin kurulları teşkil edileceği Genelkurmay Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı tarafından belirlenir.

(3) Aynı garnizonda; birden fazla disiplin kurulu kurulması gereken kıt'a komutanlığı, karargâh ve kurum amirlikleri bulunursa, yeteri kadar disiplin kurulu kurulması ile yetinilebilir.

(4) Disiplin kurullarının yetki alanı ilgili Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenir. Birden fazla kuvvete mensup birliklerin bulunduğu garnizonlardaki görev ve yetkiye ilişkin hususlar ilgili Kuvvet

Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının teklifi üzerine Genelkurmay Başkanlığınca belirlenir.

Disiplin kurullarının oluşumu

MADDE 33- (1) Disiplin kurulları; asgari binbaşı rütbesinde bir başkan ile meslekte beş yılını tamamlamış, başkandan kıdemsiz bir subay ve bir astsubay üye olmak üzere, disiplinsizlik yapan personelin astı olmayan toplam üç kişiden oluşur. Kurulun başkan ve üyeleri teşkilatında kurulduğu komutan veya askeri kurum amiri tarafından her yılın aralık ayında bir yıllığına görevlendirilir. Kurul üyeleri, zorunlu nedenler hariç görev süresi içinde değiştirilmezler. Görev süresi bitenler yeniden görevlendirilebilir.

(2) Başkan veya üyelerin olmadığı zamanlarda görev yapmak üzere asıl üye sayısı kadar yedek üye bulunur. Başkanın olmadığı zamanlarda en kıdemli üye başkan olur. Başkan ve üyeler tahkikat süresi içinde disiplinsizlik yapan personelin ve birbirlerinin en yakın amiri olamazlar.

(3) Subayların tahkikatında astsubay üye yerine görev yapmak üzere ayrıca bir subay üye belirlenir ve görevlendirilir. Disiplinsizlik yapanın astı konumunda olan üyelerin yerine yedek üyelerden, yedek üyeler arasında da uygun nitelikte personel bulunmuyor ise birlik veya kurum içerisinden geçici görevlendirme yapılır.

(4) Disiplin kurullarının yetkisine giren birliklerde bu Kanunda yazılı nitelikte başkan ve üye yoksa veya mevcut olanların görevlerini yapmalarına kanuni engeller bulunursa, uygun nitelikte başkan ve üyelerin seçimi ve görevlendirmesi için en yakın kıt'a komutanı veya askeri kurum amirine başvurulur.

Disiplin kurullarının rütbe yönünden yetkisi

MADDE 34- (1) Teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amiri hakkındaki disiplin tahkikatı bir üst komutanlık veya askeri kurum amiri teşkilatında kurulan disiplin kurulunda yapılır. Ancak general ve amiraller hakkındaki tahkikat Genelkurmay Başkanlığı Disiplin Kurulunda yapılır.

Disiplin subayı, niteliği ve görevleri

MADDE 35- (1) Teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutanlıklar veya askeri kurum amirlikleri ile Millî Savunma Bakanlığında bir disiplin subayı bulunur.

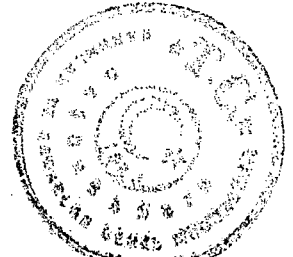
(2) Disiplin subayı, yardımcılığı kaldırılan askeri hâkim sınıfına mensup subaylar arasından atanabilir. Askeri hâkim sınıfına mensup disiplin subayları, komutanlık ve askeri kurum amirliklerinin aynı zamanda hukuk müşaviridir. Teşkilatında adli müşavir bulunan kıt'a komutanlığı ve askeri kurum amirliklerinde, disiplin subaylığı görevi, bu adli müşavir veya görevlendireceği yardımcılardan biri tarafından yapılır.

(3) Askeri hâkim sınıfına mensup subaylar arasından atanmış olan disiplin subayının veya bu görevi yapan adli müşavir veya yardımcısının bulunmaması yahut görevini yapmasını engelleyici sebeplerin bulunması hâlinde, disiplin subaylığı görevi atama veya görevlendirme suretiyle diğer sınıflara mensup subaylar tarafından yapılır. Atama yapılmaması hâllerinde disiplin subayı, teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amiri ile Millî Savunma Bakanı tarafından kıt'ada en az bir yıl hizmet görmüş olan ve taksirli suçlar dışında bir suçtan hükümlü bulunmayan subaylar arasından görevlendirilir.

(4) İhtiyaç duyulması hâlinde, bir subay veya astsubay disiplin subayı yardımcısı olarak görevlendirilebilir veya atanabilir. Ayrıca, disiplin subaylıklarında ve disiplin kurullarında yazı işleri müdürü ve tutanak kâtipliği yapmak üzere yeteri kadar personel de görevlendirilir.

(5) Disiplin subayının görevleri aşağıda belirtilmiş olup, disiplin subayı bu görevlerinden dolayı teşkilatında bulunduğu komutana ve Millî Savunma Bakanına karşı sorumludur.

- a) Teşkilatında bulunduğu komutana adli ve disiplin konularında danışmanlık yapmak.
- b) Disiplin kurulunun yapacağı işlemleri koordine etmek.
- c) Adli konular ile ilgili yazışma ve diğer idari işlemleri yürütmek.
- ç) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Disiplin kurulunun görev ve yetkileri

MADDE 36- (1) Disiplin kurulu, bu Kanunda belirtilmiş diğer görevlerinin yanı sıra;

a) Disiplin amirlerince sevk edilmesi hâlinde; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin hizmet yerini terk etmeme cezası gerektiren disiplinsizliklerine ilişkin tahkikatı yapmak veya yaptırmak ve hizmet yerini terk etmeme cezası ile cezalandırmakla,

b) Disiplin amirlerince sevk edilmesi hâlinde; erbaş ve erlerin hizmetten men cezası gerektiren disiplinsizliklerine ilişkin tahkikatını yapmak veya yaptırmak ve hizmetten men cezası ile cezalandırmakla,

görevli ve yetkilidir.

(2) Seferberlik ve savaş hâli müddetince işlenen ve disiplin kurullarının görevine giren disiplinsizliklere; hizmet yerini terk etmeme veya hizmetten men cezası yerine, aynı esaslarla ve bu Kanunda belirlenen sürelerle oda hapsi cezası verilir.

(3) Disiplin kurulu, yapacağı tahkikatın her safhasında istem üzerine veya gerek görmesi durumunda; ilgililerin özlük dosyasını ve her nevi evrakı incelemeye, ilgili kıt'a, karargâh, kurum veya amirlerden bilgi almaya, belge istemeye, tanık ve bilirkişi dinlemeye, keşif yapmaya, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere, tahkikatı aydınlatacak her türlü idari işlemi yapmaya veya yaptırmaya yetkilidir.

Yapılacak tahkikat usulü

MADDE 37- (1) Disiplin kuruluna sevk edilmesi gereken disiplinsizliklere ilişkin disiplin soruşturma evrakı, disiplin amiri kanaat raporu da eklenerek yetkili disiplin kurulunun bulunduğu yerdeki disiplin subaylığına, disiplinsizliğin öğrenilmesinden itibaren en geç otuz gün içinde gönderilir.

(2) Disiplin subayı tarafından yapılan inceleme sonunda;

a) Adli veya askeri mahkemelerin görevine giren bir suçun işlendiğinin tespit edilmesi hâlinde dosyanın bir suretinin görevli mercie gönderilmesine,

b) Disiplin kurulunun görev alanına girmeyen bir disiplinsizlik tespit edilmesi hâlinde, gerekçesi ile birlikte evrakın ilgili disiplin amirine iade edilmesine,

teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amirinin onayıyla karar verilir.

(3) Dosyanın disiplin kurulunda görüşülmesine teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amirinin onayıyla karar verilmesi hâlinde; disiplinsizlik yapan personele, hakkında iddia olunan hususlar, dosyanın disiplin kurulunda görüşülmesinden önce disiplin subayı tarafından hazırlanacak bir yazı ile bildirilir.

(4) Disiplin kurulu, gerekli tebligatların ve hazırlığın yapılmasının ardından teşkilatında kurulduğu komutan veya amirin emri ile toplanır.

(5) Disiplin kuruluna sevk edilen personel; tahkikatın gizliliğini, üçüncü şahıs ve makamların özel bilgileri ile şeref, haysiyet ve güvenliğini, gizli ve özel nitelikteki bilgileri korumaya yönelik olanların dışındaki soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme ve disiplin kurulunda sözlü veya yazılı olarak savunma yapma hakkına sahiptir.

(6) Tahkikat ile ilgili disiplin kurulu toplantılarında disiplin subayı ile tutanak kâtibinin bulunması şarttır.

(7) Tahkikat ile ilgili oturumların yönetimi ve disiplininin sağlanması disiplin kurulu başkanına aittir.

Tahkikat sonucu verilecek karar

MADDE 38- (1) Disiplin kurulu tahkikat sonucunda; disiplin cezası verilmesine yer olmadığına veya disiplin cezası verilmesine yahut kurulun yetkisizliğine karar verebilir.

(2) Yapılan tahkikat sonucunda fiilin disiplin kurulunun görev alanına giren başka bir disiplinsizlik teşkil ettiği anlaşılırsa buna uygun olarak disiplin cezası tayin edilir.

(3) Disiplin kurullarında kararlar oy çokluğu ile alınır. Oylar dağılırsa, hakkında tahkikat yapılanın en çok aleyhinde olan oy, çoğunluk elde edilinceye kadar kendisine daha yakın olan oya tabi olur.

(4) Disiplin kurulu kararlarının gerekçesinde, disiplinsizliğin oluştuğunu veya oluşmadığını gösteren unsurlar ile cezanın miktarının tayininde esas alınan hususlar gösterilir. Karar, başkan ve üyeler tarafından imzalanır ve ilgililere tebliğ edilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Zamanaşımı, Savunma Hakkı, Disiplin Cezalarına İtiraz, İdari ve Yargısal Denetim ile Cezanın Yerine Getirilmesi

Zamanaşımı

MADDE 39- (1) Disiplin amirleri tarafından, disiplinsizliğin kendileri tarafından öğrenilmesinden itibaren bir ay ve her hâlde disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilemez. Fiil, inceleme ve araştırma yapmayı gerektirmiş ise, bir ay içerisinde inceleme ve araştırmaya başlanmış olmak ve altı ayı geçmemek kaydıyla, inceleme ve araştırma için geçen süre bir aylık süreye dahil edilmez.

(2) Disiplin kurullarında yapılan tahkikatlarda, fiilin disiplin amiri tarafından öğrenilmesinden itibaren bir yıl ve her hâlde disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilemez.

(3) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını gerektiren durumun oluştuğunun disiplin amirleri tarafından tespit edilmesinden itibaren iki yıl geçtikten sonra aynı sebeple yüksek disiplin kurulu tarafından ceza verilemez.

(4) Fiilin disiplin cezasını gerektirdiği savcılık, mahkeme, disiplin kurulu tarafından anlaşılırsa, yukarıdaki fıkralarda belirtilen zamanaşımı süreleri, bu konu ile ilgili karar veya hükmün kesinleşerek evrakın yetkili makama iade edildiği tarihten itibaren başlar.

(5) Fiilin hatalı olarak vasıflandırıldığı veya düzeltilebilir bir şekil noksanlığı bulunduğu gerekçeleriyle disiplin cezasının mahkeme tarafından iptal edilmesi durumunda, kararın kesinleştiği tarihteki yetkili disiplin kurulu veya disiplin amiri, kararın tebliğinden itibaren ceza verme yetki ve sorumluluğu kapsamında yeniden değerlendirme yapar.

Savunma hakkı

MADDE 40- (1) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin altıncı fıkrasında düzenlenen istisna haricinde disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından savunma alınmadan disiplin cezası verilemez.

(2) İsnat olunan hususlar ile savunma için verilen süre açıkça ve yazılı olarak ilgiliye bildirilir. Üç iş gününden az ve on iş gününden fazla olmamak üzere verilecek süre içinde savunmasını yapmayan personel savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Savunması istenen kişinin talebi hâlinde, toplamda on iş gününü geçmeyecek şekilde savunma için ilave süre verilebilir.

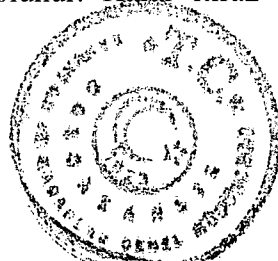
Disiplin amirleri tarafında verilen cezalara itiraz ve cezanın kesinleşmesi

MADDE 41- (1) Disiplin amirleri tarafından verilen disiplin cezalarına karşı, cezanın tebliğ edilmesinden itibaren üç iş günü içinde itiraz edilebilir. İtiraz, bir üst disiplin amirine yazılı olarak yapılır. Süresi içinde itiraz edilmez ise ceza kesinleşir.

(2) Cezanın tebellüğünden kasıtlı olarak imtina edilmesi hâlinde bu durum en az iki imzalı bir tutanakla tespit edilir. Tutanağın tutulduğu tarih tebliğ tarihi sayılır.

(3) İtiraz, yetkili üst disiplin amiri tarafından beş iş günü içinde karara bağlanır. İlave inceleme yapılmasının gerekli olduğu durumlarda bu süre bir katına kadar uzatılabilir.

(4) İtiraz haklı görülürse, itirazı inceleyen üst disiplin amiri verilen cezayı hafifletebilir veya tamamen kaldırabilir. İtiraz haklı görülmez ise ret olunur. Karar itiraz edene tebliğ edilerek kesinleşir.

Disiplin kurulu kararlarına karşı itiraz ve cezanın kesinleşmesi

MADDE 42- (1) Disiplin kurulu tarafından verilen kararlara karşı tebliğinden itibaren beş iş günü içinde, teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amiri ile hakkında karar verilen kişi tarafından bir üst komutanlığın disiplin kuruluna iletilmek üzere itiraz edilebilir. Süresi içinde itiraz edilmez ise ceza kesinleşir.

(2) Millî Savunma Bakanlığı ile Genelkurmay Başkanlığı teşkilatında kurulan Disiplin Kurulunun kararlarına karşı yapılan itirazı, hükme katılanlardan daha kıdemli olan başkan ve üyelerden kurulan yeni bir kurul inceler. Ancak, uygun nitelikte başkan ve üye bulunmazsa, en yüksek komuta makamından itibaren sıra ile aşağı derecedeki komuta mevkilerinde bulunan subaylar başkan ve üye olarak görevlendirilir.

(3) İtiraz üzerine üst komutanlık disiplin kurulunun disiplin subayı, dosyanın kendisine ulaşmasından itibaren beş iş günü içinde gerekli incelemeyi yapar ve mütalâası ile birlikte dosyayı disiplin kuruluna sevk eder. Disiplin kurulu en geç on iş günü içinde dosyayı inceleyerek kararını verir. Üst komutanlık disiplin kurulu gerekli gördüğü tahkikatın yapılmasını isteyebilir veya tahkikatı kendisi yapabilir. Bu hâlde tahkikat için geçecek süre on iş günlük süreye dahil değildir.

(4) Üst komutanlık disiplin kurulu itirazı yerinde görürse yeni kararı kendisi verir. Aksi hâlde itirazı reddeder. İtiraz üzerine verilen kararlar kesindir.

Yargı denetimi

MADDE 43- (1) Yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezaları ile subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından barış zamanında verilmiş olan aylıktan kesme, hizmet yerini terk etmeme ve oda hapsi cezalarına karşı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde iptal davası açılabilir.

(2) Dava açma süresi, cezanın kesinleşmesinden itibaren başlar. Ancak Türk karasuları dışındaki gemilerde verilen cezalarda, dava açma süresi karasuları dışında işlemez.

Cezanın yerine getirilme zamanı

MADDE 44- (1) Disiplin cezaları kesinleşmesini müteakip yerine getirilir.

(2) Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç olmak üzere zorunluluk hâllerinde cezanın yerine getirilmesinin sonraya bırakılmasına veya ara verilerek yerine getirilmesine disiplin amirleri tarafından karar verilebilir. Ancak bu süre hiçbir şekilde cezanın kesinleşmesinin ardından bir yılı geçemez. Cezanın sonraya bırakılmasına karar verilmesi cezaya bağlı idari işlem ve sonuçları ertelemez.

ONUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 45- (1) 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Yedek subaylık hizmetleri sırasında, tabi oldukları disiplin mevzuatına göre Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alanlar.”

(2) 21/6/1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun;

a) 77 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “disiplin mahkemesi” ibaresi “disiplin kurulu” olarak değiştirilmiştir.

b) 80 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fırar ve izinsiz olarak geçen müddetler, herhangi bir mahkemenin hükmettiği hapis cezaları ve Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununda hizmetten sayılmayacağı açık olarak belirtilmiş disiplin cezaları muvazaf ve yedek hizmetlerinden sayılmaz.”

c) Geçici 50 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 51- Geçici 46 ncı madde kapsamında olup fiilen askerlik hizmetine başlamamış olanlardan; anılan maddede öngörülen miktarın yarısını ödemek suretiyle başvurusu kabul edilenler ile şartları taşıdığı halde 15/6/2012 tarihine kadar başvuruda bulunmamış olanlardan kalan miktarı veya tamamını bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içerisinde defaten ödeyenler temel askerlik eğitimine tabi tutulmaksızın askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.”

(3) 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun;

a) 82 nci maddesinin başlığı “Amir veya üstü tehdit” ve 84 üncü maddesinin başlığı “Yalan yere şikâyet” şeklinde değiştirilmiştir.

b) 96 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 96- Umuma teşhir olunmuş yazı, resim veya sair teşhir vasıtalarıyla veyahut seferberlikte sözle arkadaşlarını hoşnutsuzluğa kıskırtan, üç aydan beş seneye kadar hapsolunur.”

c) 18 inci maddesi, 19 uncu maddesi, 82 nci maddesinin birinci fıkrası, 84 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 93 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 117 nci maddesinin ikinci fıkrası, 150 nci, 151 inci ve 162 ila 191 inci maddeleri ile 137 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kısa hapis veya” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

(4) 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 115 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Disiplin mahkemesi” ibaresi “Disiplin mahkemesi savaş zamanında” şeklinde değiştirilmiştir.

(6) 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin beşinci fıkrasının (4) numaralı bendinin (cc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“cc) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, yukarıdaki bentlerde belirtilen suçların dışındaki suçlardan, toplam olarak 21 gün ve daha fazla hapis, oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezası ile mahkûm veya cezalandırılmış olmaması,”

b) 109 uncu maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, (a) ve (b) bentlerinde sayılan suçların dışındaki suçlardan ve disiplinsizliklerden toplam olarak yirmibir gün ve daha fazla hapis, oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezası ile mahkûm olmak veya cezalandırılmak.”

c) 50 nci ve 94 üncü maddelerinin birinci fıkralarının birinci cümlelerinde yer alan “disiplinsizlik, ahlaki durum” ibareleri ile 50 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ve 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(7) 4/7/1972 tarihli ve 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler, Yüksek Askeri Şuranın kararları ile disiplinsizlik nedeniyle verilen disiplin cezaları ve diğer idari yaptırımlar yargı denetimi dışındadır. Ancak; Yüksek Askeri Şuranın terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma hariç her türlü ilişik kesme kararına ve askeri disiplin ile ilgili kanunlarda yargıya açık olduğu belirtilmiş olan disiplin cezalarına karşı yargı yolu açıktır.”

(8) 17/11/1983 tarihli ve 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun 19 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“h) Taksirli suçlar hariç olmak üzere yukarıdaki bentlerde sayılanların dışındaki suçlardan veya disiplinsizliklerden toplam olarak yirmibir gün ve daha fazla hapis, oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezası ile hükümlü olmamak veya cezalandırılmamak.”

(9) 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun;

a) 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “disiplin ve” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

b) 12 nci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Son olarak verilen de dahil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkûm olanların veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası alanların,”

(10) 28/5/1988 tarihli ve 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “disiplin ve” ibaresi, 15 inci maddesi ve 16 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d) ve (e) bentleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(11) 24/5/1989 tarihli ve 3563 sayılı Harp Akademileri Kanununun;

a) 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Taksirli suçlar hariç olmak üzere, yukarıdaki fıkralarda sayılanların dışındaki suçlardan veya disiplinsizliklerden toplam olarak 21 gün ve daha fazla hapis, oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezası ile mahkum olanlar veya cezalandırılanlar,”

b) 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 11 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan suçlardan mahkum olanlar, taksirli suçlar hariç olmak üzere mahkemeler, disiplin kurulları veya disiplin amirlerince toplam 7 gün ve daha fazla hapis, oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezası ile mahkum olanlar veya cezalandırılanlar, giriş ile ilgili nitelikleri haiz olmadıkları tespit edilenler,”

(12) 13/6/2001 tarihli ve 4678 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“f) Son olarak verilen de dahil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkûm olmak veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası almak.”

(13) 21/4/2004 tarihli ve 5143 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- Hâlen görevde bulunan personele teçhizat tabancası olarak tahsis edilen silahlardan, kaydı silinenler ile eski ve/veya ateş gücü düşük ve teknolojik ve/veya ekonomik ömrünü dolduranların yerine, bunların iade edilmesi kaydıyla, günün ve görevin şartlarına uygun bir tabancanın verilmesine ilgili Kuvvet Komutanlıkları (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) yetkilidir.”

(14) 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

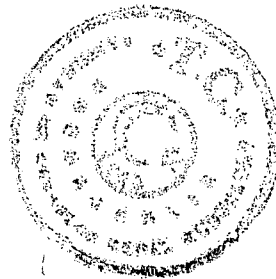
“c) Son olarak verilen de dahil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkûm olmak veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası almak.”

Diğer kanunlardaki hükümler

MADDE 46- (1) Barışta; diğer mevzuatta 477 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna, disiplin mahkemelerine yapılan atıflar ise disiplin kurullarına yapılmış sayılır.

Yönetmelik

MADDE 47- (1) Disiplin soruşturması ve tahkikat usul ve esasları, disiplin cezalarının verilmesi ve yerine getirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar Millî Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılan yönetmelikler ile düzenlenir.

Geçiş dönemi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yerine getirilmekte olan oda ve göz hapsi cezalarının infazına derhâl son verilir.

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; disiplin mahkemelerinde bulunan ve kararı kesinleşmemiş dosyalar otuz gün içinde disiplin amirine iade edilir. Disiplin amiri, bu Kanun hükümleri çerçevesinde yeniden değerlendirme yapar. Bu kapsamda yapılacak değerlendirmeler açısından zamanaşımı, fiilin 477 sayılı Kanun uyarınca tabi olduğu zamanaşımı süresini aşamaz.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte devam etmekte olan disiplin soruşturmaları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulu bulunan disiplin mahkemeleri, 47 nci maddede öngörülen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar disiplin kurulu olarak bu Kanun hükümlerine göre faaliyetlerine devam eder. Söz konusu yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar 926 sayılı Kanunun, bu Kanunun 45 inci maddesinin altıncı fıkrasının (c) bendi ile yürürlükten kaldırılan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında daha önceden verilmiş cezaların değişmesi ve yerine getirilmesi

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Her bir disiplin suçu, disiplin kabahati ve disiplin tecavüzü için ayrı ayrı dikkate alınmak üzere; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce görevdeki subaylar, astsubaylar, uzman jandarmalar, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında disiplin mahkemeleri ve disiplin amirlerince verilen uyarı cezaları uyarı cezasına, aylık kesilmesi cezaları aylıktan kesme cezasına, oda ve göz hapsi cezaları ise aynı sürelerde hizmet yerini terk etmeme cezasına dönüştürülür ve kayıtlarda buna göre düzeltmeler yapılır.

Askeri öğrenciler hakkında daha önceden verilmiş cezaların değişmesi ve yerine getirilmesi

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Her bir disiplin suçu, disiplin kabahati ve disiplin tecavüzü için ayrı ayrı dikkate alınmak üzere; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce disiplin mahkemeleri ve disiplin amirleri tarafından verilen uyarı cezaları kınama cezasına, oda hapsi cezaları ise ceza süresinin yarısı kadar izinsizlik cezasına dönüştürülür ve kayıtlarda buna göre düzeltmeler yapılır. Sadece cezanın yerine getirilmesinde dikkate alınmak üzere, oniki günün üzerindeki oda hapsi cezaları altı hafta sonu izinsizlik cezası sayılır.

Erbaş ve erler hakkında daha önceden verilmiş cezaların değişmesi, yerine getirilmesi ve yükümlülük süresine etkileri

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Her bir disiplin suçu, disiplin kabahati ve disiplin tecavüzü için ayrı ayrı dikkate alınmak üzere; silah altındaki erbaş ve erler hakkında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce disiplin amirleri tarafından verilen oda hapsi cezaları ceza süresinin yarısı kadar izinsizlik cezasına, sıra harici hizmet cezaları ceza süresinin yarısı kadar ilave hizmet yüklemeye cezasına dönüştürülür. Ondört günün üzerindeki oda hapsi cezaları yedi hafta sonu izinsizlik cezası sayılır.

(2) Her bir disiplin suçu için ayrı ayrı dikkate alınmak üzere, erbaş ve erler hakkında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce disiplin mahkemeleri tarafından verilmiş oda hapsi cezaları hizmetten men cezasına dönüştürülür. Onbeş günün üzerindeki oda hapsi cezaları onbeş gün hizmetten men cezası sayılır.

Disiplin cezalarının etkisi

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce disiplin mahkemeleri tarafından yedek subaylar ile erbaş ve erlere verilmiş ve infazı tamamlanmış olan cezalar ve yukarıdaki geçici hükümlere göre infazı tamamlanan oda hapsi cezaları, askerlik hizmet süresinden sayılmaz ve bu kişiler her bir disiplin suçu için en fazla onbeş gün olmak üzere infaz edilen süre kadar geç terhis edilirler.

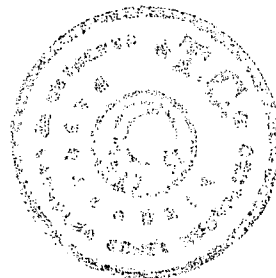

(2) Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce disiplin amirleri veya disiplin mahkemeleri tarafından verilmiş ve infaz edilmiş disiplin cezalarına bağlı olarak yapılmış idari işlemler aynen muhafaza olunur.

(3) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış olan disiplin cezaları, bu Kanunun 21 inci maddesi kapsamındaki puanlandırmada dikkate alınmaz.

Yürürlük

MADDE 48- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Ek-1 sayılı Disiplin Amirlerinin Ceza Yetkilerini Gösteren Çizelge

	Uyarma	Kınama	Hizmete kısmi süreli devam	Ayluktan kesme	Hizmet yerini terk etmeme	İzinsizlik		İlave hizmet yükleme	Oda hapsi (Savaşta veya barışta yalnızca karasuları dışındaki gemilerde)
						As. Öğr.	Erb./Er		
Cezalandırılacak personelin Ceza rütbesi verecek rütbe ve makam	As. Öğr. ve Erb./Er hariç herkese	Sb., Astsb., Uzm.J., Uzm. Erb., Söz.Erb. ve Er ile /As. Öğr.	Sb., Astsb., Uzm.J., Uzm. Erb., Söz.Erb. ve Er	Sb., Astsb., Uzm.J., Uzm. Erb., Söz.Erb. ve Er	Sb., Astsb., Uzm.J., Uzm. Erb., Söz.Erb. ve Er	As. Öğr.	Erb./Er	Erb./Er	
Uzm. Erb., Söz.Erb. ve Erb. (Müfrez görev yaptıkları sürece)	-	-	-	-	-	-	1 Hafta sonu tatili	1 gün	-
Uzm.J., Astegmen, Teğmen, Astsb.Çvş., Astsb.Kd.Çvş.	Verebilir	Verebilir	-	-	-	1 Hafta sonu tatili	2 hafta sonu tatiline kadar	2 güne kadar	1 gün
Astsb.Çvş. ve Astsb.Kd.Çvş. hariç astsubaylar ile üstteğmen ve yüzbaşı	Verebilir	Verebilir	2 güne kadar	1/20'ye kadar	1 gün	2 hafta sonu tatiline kadar	3 hafta sonu tatiline kadar	5 güne kadar	1 gün
Bnb., Yb.	Verebilir	Verebilir	4 güne kadar	1/16'ya kadar	2 güne kadar	3 hafta sonu tatiline kadar	4 hafta sonu tatiline kadar	8 güne kadar	3 güne kadar
Albay	Verebilir	Verebilir	6 güne kadar	1/12'ye kadar	-2 güne kadar	4 hafta sonu tatiline kadar	5 hafta sonu tatiline kadar	10 güne kadar	5 güne kadar
Tümğ./Tüma., Tuğğ./Tuğa.	Verebilir	Verebilir	8 güne kadar	1/10'a kadar	3 güne kadar	5 hafta sonu tatiline kadar	6 hafta sonu tatiline kadar	12 güne kadar	7 güne kadar
Korg./Kora. ve üstü, MSB, İçişleri Bakanı	Verebilir	Verebilir	10 güne kadar	1/8'e kadar	3 güne kadar	6 hafta sonu tatiline kadar	7 hafta sonu tatiline kadar	14 güne kadar	8 güne kadar

Ek-2 sayılı Disiplin Ceza Puanlarını Gösteren Çizelge

CEZANIN CİNSİ	CEZA PUANI
Uyarma	1
Kınama	1,5
Hizmete kısmi süreli devam	2
Aylıktan kesme	3
Hizmet yerini terk etmeme (Disiplin amiri tarafından verilen)	3,5
Hizmet yerini terk etmeme (Disiplin kurulu tarafından verilen)	4,5
Oda hapsi (Disiplin amiri tarafından verilen)	4
Oda hapsi (Disiplin kurulu tarafından verilen)	4,5

GENEL GEREKÇE

Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında uygulanan disiplin hükümleri; 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu ile 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanunda dağınık biçimde düzenlenmiştir. Bu mevzuatta disiplin amirleri veya disiplin mahkemelerince personele oda veya göz hapsi cezası verilmesine imkân tanıyan düzenlemeler de yer almaktadır.

Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında uygulanan disiplin hükümleri, değişik tarihlerde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) nezdinde dava konusu olmuş, özellikle asker kişilere verilen oda hapsi cezalarının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür. Bu kapsamda AİHM;

a) Askeri Ceza Kanununun 162 ila 191 inci maddeleri uyarınca hakkında disiplin amiri tarafından oda hapsi cezası verilen asker kişilerin başvurularını kabul ettiği Darıcı-Türkiye (2005) ve Polatlı-Türkiye (2011) davalarında, kişinin özgürlüğü ve güvenliği hakkının ihlal edildiği,

b) 477 sayılı Kanun uyarınca disiplin suçu işleyen ve disiplin mahkemesince oda hapsi cezasıyla cezalandırılan asker kişinin başvurusunu kabul ettiği Bayrak-Türkiye (2007) davasında da adil yargılanma hakkının ihlal edildiği,

gerekçeleriyle ülkemizi tazminata mahkûm etmiştir.

Disiplin hukukuna ilişkin sorunların, disiplin amirlerinin otoritesinde ve emir-komuta sisteminde zafiyet meydana getirmeden, değişen ve gelişen günümüz hukuk anlayışına uygun bir şekilde çözülmesi amacıyla hazırlanan Tasarı ile;

a) Dağınık biçimde bulunan disiplin mevzuatı tek bir kanunda toplanmış,

b) Halen askeri disiplin mevzuatına tabi olan sivil memurlar kapsam dışına çıkarılmış ve bu personel hakkında yalnızca 657 sayılı Kanunun disiplin hükümlerinin uygulanması esası benimsenmiş,

c) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu paralelinde, askeri ceza ve disiplin hukuku sistemleri birbirinden bağımsız kılınmış ve asker kişiler hakkında eylemleri dolayısıyla ceza soruşturması açılrsa dahi disiplin cezası verilebilmesine imkân tanınmış,

ç) Disiplin cezası verme konusunda subaylar ve astsubaylar arasındaki ayırım kaldırılmış, sicil verme yetkisi olan astsubaylar da disiplin amiri olarak tanımlanmış,

d) Disiplin amirlerinin verebilecekleri cezalar, rütbe ve makamları dikkate alınarak yeniden belirlenmiş,

e) AİHM kararları doğrultusunda, seferberlik ve savaş zamanı ile barış zamanında Türk karasuları dışında bulunan gemilerde işlenen disiplinsizlikler hariç oda hapsi cezası kaldırılmış,

f) İdareye güven ve kanunilik ilkeleri dikkate alınarak mevcut sistemde tanımlı olmayan disiplinsizlik teşkil eden eylemler, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaçları dikkate alınarak 657 sayılı Kanunda olduğu gibi tek tek tanımlanmış,

g) Oda hapsi cezasının kaldırılması nedeniyle, disiplin zafiyeti doğmaması için erbaş ve erlere verilecek hizmetten men cezasının askerlik hizmet süresinden sayılmayacağı esası benimsenmiş,

ğ) Barış zamanı için disiplin mahkemeleri kapatılmış, bunların yerine asgari tugay seviyesinde görev yapacak disiplin kurulları ile Silahlı Kuvvetlerden ayırma disiplin cezası vermek üzere Kuvvet Komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığında yüksek disiplin kurulları kurulmuş,

h) Disiplin cezalarını verme yetkisi, ağırlığına göre disiplin amiri, disiplin kurulu ve yüksek disiplin kurulu arasında paylaştırılmış,

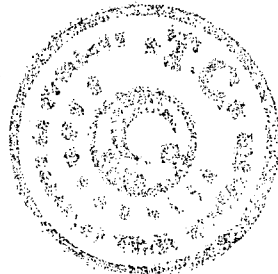
i) Kuvvet komutanlıklarınca disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden çıkarılma uygulamasına son verilerek, bu yetki yüksek disiplin kurullarına bırakılmış,

i) Disiplinsizliği alışkanlık haline getirenlere ceza puanına bağlı olarak yüksek disiplin kurullarınca ayırma cezası verilebilmesi uygulaması getirilmiş,

j) Disiplin amirleri tarafından verilen disiplin cezalarına karşı bir üst disiplin amirine, disiplin kurulu tarafından verilen disiplin cezalarına karşı da bir üst komutanlığın disiplin kuruluna itiraz imkânı getirilmiş,

k) Mevcut sistemde yer alan disiplin cezalarına karşı yargı yolunun kapalı olması uygulamasına son verilmiş, bu kapsamda subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında yüksek disiplin kurullarınca verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası ile disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından barış zamanında verilmiş olan aylıktan kesme, hizmet yerini terk etmeme ve oda hapsi cezalarına karşı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde iptal davası açabilmesine imkân tanınmıştır.

Tasarı, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun temel amacı düzenlenmiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerinde, en hayati konuların başında disiplin gelmektedir. Bu açıdan, disiplin konusunda alınan tedbirlerin diğer kurum ve kuruluşlara göre mahiyet bakımından farklılıklar arz edeceği hususu gözönünde bulundurulmalıdır. Zira; disiplinin sağlanması, muhafazası ve devam ettirilmesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin vazifesini yerine getirebilmesi için olmazsa olmaz konulardır.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde yerleşmiş tanıma göre, disiplinin en temel iki unsuru; itaat ve astın ve üstün hukukuna riayettir. Madde metnindeki etkin bir disiplin sisteminden kastedilen de bu iki temel unsura dayalı bir sistemdir. Dolayısıyla Kanunun temel amacı, Türk Silahlı Kuvvetlerindeki itaat hissini sağlamlaştırma ve hukuka uygun olarak hareket etmeye yönelik usul ve esasların belirlenmesi şeklinde de ifade edilebilir.

MADDE 2- Madde ile, Kanuna tabi olacak Türk Silahlı Kuvvetleri personeli belirlenmiştir. Maddede geçen subay tabirine sözleşmeli subaylar ile yedek subaylar, astsubay tabirine de sözleşmeli astsubaylar dahildir.

Türk Silahlı Kuvvetleri içerisinde görevli bulunan sivil personel Kanun kapsamı dışında tutulmuştur. Dolayısıyla bu personele, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde görev yaptıkları sürece tabi oldukları disiplin mevzuatı tatbik edilecektir. Örneğin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak Türk Silahlı Kuvvetlerinde istihdam edilen sivil memurlara, 657 sayılı Kanunda belirlenmiş olan disiplin hükümleri kapsamında amirleri tarafından disiplin cezası verilebilecektir.

Diğer yandan, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatına göre görev yapan askeri hâkim sınıfına mensup subaylar da Kanun kapsamı dışında tutulmuştur.

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin mülki görevlerinden kaynaklanan disiplin soruşturmalarında mülki amirlerin yetkileri saklı tutulmuştur. Bu kapsamda 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 15 inci ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 21 inci maddelerinin uygulanmasına devam olunacaktır.

MADDE 3- Maddede, Kanunda kullanılan bazı kavramların tanımları yapılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde amir kavramı tanımlanmıştır. Buna göre amirlik statüsünün kazanılmasındaki esas, görev yapılan yerdeki teşkilat yapısıdır. Teşkilat yapısına göre kendisine bağlı olunan, yasal olarak emretme yetkisini haiz bulunan ve hiyerarşik olarak bir üstte bulunan kişi amirdir. Örneğin; bir mangada görevli avcı erinin ilk amiri tim komutanı, daha sonra manga komutanı, kısım komutanı, takım komutanı, bölük komutanı şeklinde hiyerarşik olarak yukarıya doğru gitmektedir. Tanımda yer alan “amir olarak yetkilendirilmiş olan diğer makam sahipleri” ibaresinden askeri hizmetin gereği bazı yer ve zamanlarda geçerli olacak şekilde amirlik vazifesi ile vazifelendirilmiş olan makam sahipleri kastedilmektedir. Örneğin; 211 sayılı İç Hizmet Kanununun 47 nci maddesine göre garnizon komutanlarının garnizonda görevli tüm personele karşı konumu; iç hizmet mevzuatı uyarınca nöbetçi amiri olarak görevlendirilmiş olan personelin nöbet tuttuğu yerdeki personele karşı konumu; disiplinsizliğin olduğu yerde her üstün disiplinsizliğe müdahale etmeye ve gerekli tedbirlere almaya yetkili olması, gibi.

Maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki tanımla; hâlen uygulanan disiplin mevzuatındaki disiplin suçu, disiplin kabahati ve disiplin tecavüzü şeklinde yapılan ayırım kaldırılmış ve disiplini bozan tüm fiil ve hâller disiplinsizlik kavramı altında birleştirilmiştir. Tanımdan da anlaşılacağı üzere, Kanunda disiplinsizlik olarak düzenlenmiş tüm fiil ve hâller, Kanuna uygun olarak disiplin cezası gerektirecektir. Disiplinsizliklerin Kanunla

yetkilendirilmiş makamlar haricinde hiçbir makam tarafından cezalandırılması mümkün değildir.

Maddenin birinci fıkrasının (c) bendindeki tanımla; amir kavramından farklı hukuki statüsü olan disiplin amiri kavramı açıklanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetlerinde amir konumunda olmak, kendiliğinden disiplin amiri olarak ceza vermek yetkisini de beraberinde getirmemektedir. Zira ceza verme yetkisi önemli ve özellikli bir yetkidir ve bu yetkiyi kullanacak personelin belli özelliklerinin bulunması gerekmektedir. Kanunla disiplin cezası vermeye yetkili kılınmış amirlere disiplin amiri denmektedir. Disiplin cezası verebilmek için gerekli yasal şartlar da Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirlenmiştir. Dolayısıyla amir konumunda da olsa, 8 inci maddenin üçüncü fıkrasındaki şartları taşımayan personelin, disiplin amiri olma dolayısıyla da disiplin cezası verme yetkisi bulunmayacaktır. Bu tür durumlarda, amir ile disiplin amiri farklı kişiler olacaktır. Zira, disiplin Amirliği yetkisi 8 inci maddenin üçüncü fıkrasına göre ceza verme yetkisini haiz olan üst amire geçecektir. Bunun yanında, bu bentte tanımlanmış disiplin amiri, birinci disiplin amiri anlamında kullanılmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (ç) bendindeki tanımla; Kanunda kullanılan disiplin amirleri ifadesinden ne anlaşılacağı belirlenmiştir. Bu ifadenin kullanıldığı yerlerde, disiplin cezası vermeye yetkili tüm sıralı disiplin amirleri kastedilmektedir.

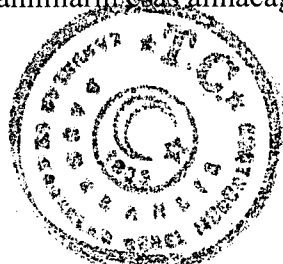
Maddenin birinci fıkrasının (d) bendindeki tanımla; disiplin cezalarında kanunilik sağlanmıştır. Buna göre; ancak Kanunda belirlenmiş kişi veya organlar tarafından verilen ve yine Kanunda tanımlanmış yaptırımlar disiplin cezası olarak tatbik edilebilecektir. Bu esaslar dışındaki hiçbir yaptırımın disiplin cezası olarak yasal karşılığı bulunmayacaktır.

Maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde; disiplinsizlik yapan bir personelin cezalandırılıp cezalandırılmayacağı konusunda karar vermek amacıyla disiplin amirleri tarafından yapılacak veya Kanundaki esaslara göre yetkili kişi veya makamlara yaptırılacak işlemler disiplin soruşturması olarak adlandırılmıştır. Böylelikle disiplin amirleri tarafından yapılacak bu faaliyetlere yasal zemin oluşturulması amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde; disiplin kurullarına sevk edilen personel hakkında yapılan tüm faaliyetler tahkikat olarak adlandırılmıştır. Mevcut disiplin hukukunda, disiplin mahkemeleri tarafından yürütülen faaliyet yargılama olarak adlandırılmıştır. Disiplin kurulları yargılama makamı olmadığından Kanunda yargılama kavramı kullanılmamıştır.

Maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde; yukarıdaki esaslara göre tespit edilecek disiplin amirinin (ilk disiplin amirinin) sıralı amiri konumundaki personel üst disiplin amiri olarak belirlenmiştir. İlk disiplin amiri ile üst disiplin amirlerinin bu şekilde ayrılmasındaki neden, bunlara tanınmış olan yetkilerin farklı oluşudur. Zira, genel olarak disiplin ile ilgili işlemlerin yürütülmesinden ilk disiplin amiri sorumlu ve yetkilidir. Ancak, üst disiplin amirlerine de bazı durumlarda çeşitli yetkiler verilmiştir. Üst disiplin amiri olabilmek için de Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki şartların taşınması gerekmektedir. Aksi hâlde, örneğin sicil verme yetkisi olmayan üst amirlerinin, üst disiplin amiri olma yetkisi de bulunmayacaktır. Örnek vermek gerekirse; yarbay rütbesinde bir kurmay başkanı, kendisine bağlı ve albay rütbesindeki bir şube müdürünün amiri konumundadır. Ancak sicil mevzuatı gereği, yarbay rütbesinde bulunan kurmay başkanı, albay rütbesindeki bu şube müdürüne sicil veremediğinden disiplin amiri değildir. Albay rütbesindeki şube müdürünün disiplin amiri, kurmay başkanının amiri olan tugay komutanıdır. Üst disiplin amirleri ise tugay komutanının da amiri olan kolordu komutanı ve daha üstündeki komutanlardır. Ancak, İçişleri Bakanı ve Millî Savunma Bakanı için 8 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şartların aranmayacağı açıktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, Kanunda tanımlanmamış kavram ve terimler için Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda yer alan tanımların esas alınacağı belirtilmiştir.

MADDE 4- Madde ile, genel olarak, disiplinsizliklerin nasıl işlenebileceği ile amirlere kısmi olarak takdir hakkı tanıyan disiplin cezalarının hangi nitelikte olacağına ilişkin prensipler belirlenmiştir. Buradaki prensipler Kanuna tabi tüm personel açısından geçerlidir.

Maddenin birinci fıkrası ile, Kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde disiplinsizliklerin, kasten veya taksirle işlenebileceği belirtilmiştir. Disiplinsizliğin tanımında açıkça kasten işlenebileceği öngörülmüş ise bu disiplinsizliğin taksirle işlenmesi mümkün olmadığından, fıkra metnine “Bu Kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde” tabiri konularak bu konudaki karışıklığa mahâl verilmemesi amaçlanmıştır. Örneğin; Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tanımlanmış olan emre itaatsizlik kasten işlenebilir. Kanunda açıkça kasten işleneceği yazılmamış olan disiplinsizlikler taksirle de işlenebilecektir. Ancak; disiplinsizlik yapan personelin taksire dayalı kusuru, Kanununun 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında takdir hakkının kullanılmasında amir tarafından dikkate alınacaktır.

Maddenin ikinci fıkrası, disiplin amirleri veya disiplin kurulları tarafından uygulamada yapılabilecek yanlışlıkların önüne geçmek amacıyla metne dahil edilmiştir. Konulan hüküm hukukun genel bir ilkesinin disiplin mevzuatına uyarlanmasıdır. Uygulamada işlenmiş olan tek bir fiil nedeniyle birden fazla disiplin cezası verilmesi durumları ile karşılaşılabilir. Örneğin, nöbet talimatına aykırı hareket etmek suçundan disiplin kuruluna sevk edilen bir personelin, aynı zamanda disiplin amiri tarafından da disiplin cezası ile cezalandırılması gibi durumlara uygulamada rastlanabilmektedir. Bu tür hukuka aykırılıkların engellenmesi amacıyla bu şekildeki bir hükmün açık olarak düzenlenmesinin faydalı olacağı değerlendirilmiştir. Ancak, bu durum 5 inci maddede düzenlenen hükümlerle karıştırılmamalıdır. Bu fıkrada düzenlenen husus, disiplinsizlik teşkil eden ancak suç teşkil etmeyen bir fiile birden fazla disiplin cezası verilmemesidir. 5 inci maddede düzenlenen konu ise suç teşkil eden bir fiile adli ceza dışında ayrıca disiplin cezası verilebilmesidir.

Maddenin üçüncü fıkrası ile, işlenen tek bir fiil nedeniyle birden fazla disiplinsizlik durumunun oluşması hâlinde, oluşan disiplinsizliklerin gerektirdiği cezalardan sadece en ağırının verileceği esasa bağlanmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrası ile, diğer kanunlarda kabahat olarak tanımlanmış fiillere de disiplin amirleri tarafından disiplin cezası verilebilmesi amaçlanmıştır. Örneğin, nöbet mahâlinde sigara içen bir personelin fiili, mevzuatta idari para cezasını öngören bir kabahat olarak düzenlenmiş olsa bile, nöbet talimatına aykırı hareket etmesi nedeniyle disiplin cezası ile cezalandırılması da mümkün olacaktır.

Maddenin beşinci fıkrası, disiplin amirlerine belirli oranda takdir hakkı veren bazı disiplin cezalarında keyfiliğin önüne geçmek amacıyla metne dahil edilmiştir. İlave hizmet yükleme veya hizmete kısmi süreli devam gibi disiplin cezalarında disiplinsizlik yapan personele yüklenecek ilave hizmetin en önemli niteliğinin kamu ve hizmet yararına olması amaçlanmıştır. Bu tür disiplin cezaları kapsamında kamu veya hizmet yararı bulunmayan görevlerin verilmesi mümkün değildir. Bu kapsamda, askeri hizmetle hiçbir alakası olmayan veya genel olarak bulunulan birliğe herhangi bir katkı da sağlamayacak bir görevin verilmesi, amirin keyfi davranışı nedeniyle sorumlu tutulmasını gerektirecektir.

MADDE 5- Madde ile, Türk Silahlı Kuvvetleri disiplin hukuku sistemine, ceza ve disiplin hukukunun birbirinden ayrı ve bağımsız olduğu genel ilkesinin getirilmesi amaçlanmıştır.

Maddede, herhangi bir fiilden dolayı hakkında adli kovuşturma veya soruşturma yapılan bir personel hakkında, aynı fiilden dolayı disiplin soruşturması yapılabileceği, yapılan disiplin soruşturması sonunda gerek görülürse disiplin cezası verilebileceği ve verilen disiplin cezasının yerine getirilebileceği esasa bağlanmıştır. Zira, bir fiilin ceza hukuku kapsamında suç teşkil etmesi ayrı bir şey, disiplin hukuku bakımından ilgili idarenin tedbir alması gereken

bir hâl olarak nitelendirilmesi ayrı bir şeydir. Bu kapsamda örneğin, yüz kızartıcı bir suçtan hakkında soruşturma yürütülen veya dava açılmış bir personel hakkında disiplin amirleri tarafından disiplin cezası verilebilmesine imkân sağlanmıştır.

MADDE 6- Madde ile, disiplin hukukundaki takdir hakkının nasıl kullanılacağına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında; disiplin hukukuna ilişkin olarak geniş bir takdir yetkisi bulunan disiplin cezası vermeye yetkilendirilmiş kişi ve organların, bu haklarını kullanırken gözönüne alacakları esas kriterler belirlenmiştir. Buna göre takdir hakkının kullanıldığı her yerde esas alınacak ana prensipler; ölçülülük, adalet ve hakkaniyet prensipleri olacaktır. İtiraz yolu üzerine incelemeyi yapan amir ile yargı denetimine tabi olacak işlemlerde yargı yerleri tarafından bu prensiplere uygun davranılıp davranılmadığı denetlenecektir.

Maddenin ikinci fıkrası, disiplin hukuku ile ilgili karar vericilerin daha isabetli kararlar vermesine yardımcı olmak amacıyla konulmuştur. Uygulamada hiçbir gerekçe gösterilmeden disiplin cezası verilmesi gibi durumlara rastlanabilmektedir. Bu gibi hatalı durumların önüne geçilebilmesi amacıyla fıkra ile takdir hakkının gerekçeli olarak kullanılması zorunlu hâle getirilmiştir. Örneğin, cezayı gerektirecek davranışın tam olarak tanımlanması, astın yaptığı savunmanın değerlendirilmesi, verilen cezanın neye göre artırıldığı veya azaltıldığı gibi gerekçelerin ceza kararında bulunması gerekecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, takdir hakkının kullanılmasında gözönüne alınacak kriterler sıralanmıştır. Kanunla disiplin cezası vermeye yetkilendirilmiş kişi ve organlar takdir hakkını kullanacakları yer ve zamanlarda, bu fıkra yazılı olan hususları somut olaya uygulayacak ve ona göre karara varacaklardır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, gerekçeli şekilde kullanılmış olan takdir hakkını ortadan kaldıracak şekilde bir karar verilemeyeceği ve uygulama yapılamayacağı esasa bağlanmıştır. Ancak, bir üst disiplin amirine itiraz veya bir üst disiplin kuruluna itiraz durumunda bu kişi ve organların Kanunla tanınmış yetkileri kapsamında vereceği kararlar bu fıkranın istisnasını oluşturmaktadır.

MADDE 7- Madde ile, disiplin amirlerinin en önemli yetkilerinden birisi olan disiplin soruşturması yapma konusundaki usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin soruşturmasının hangi hâllerde ve nasıl yapılacağı düzenlenmiştir. Disiplin soruşturması, Kanuna göre ceza vermeye yetkili kılınan disiplin amirlerine verilmiş bir görev ve yetkidir. Bu görevin yerine getirilmemesi hukuka aykırılık teşkil edecektir. Disiplin soruşturması yapma veya yaptırma yetkisi sıralı tüm disiplin amirlerine verilmiştir. Örneğin, maiyetinin disiplinsizlik işlediğini öğrenmesine rağmen işlem yapmayan bir disiplin amirinin yerine onun üstü konumundaki üst disiplin amiri de disiplin soruşturması yapmakla görevli ve yetkilidir. Bu kapsamda maiyetinden birinin disiplinsizlik veya mesleğe aykırı tutum ve davranışını tespit eden herhangi bir seviyedeki üst disiplin amiri (Türk Silahlı Kuvvetlerinin en üst disiplin amiri olan Genelkurmay Başkanı dahil) de soruşturma yapma veya yaptırma yetkisini haizdir.

Disiplin soruşturması yapabilmek için maiyetin disiplinsizlik teşkil edebilecek fiilinin veya askerlik mesleğine aykırı tutum ve davranışının herhangi bir şekilde öğrenilmesi yeterlidir. Disiplin amirleri, öğrendikleri bu durumlar ile ilgili disiplin soruşturmasını bizzat kendileri yapabileceği gibi, yazılı olarak görevlendirilen kişi veya kişilere yaptırabileceklerdir. Disiplin amirleri tarafından disiplin soruşturması yapmak amacıyla görevlendirilmiş bu kişilere disiplin soruşturmacısı denmiştir. Metinde geçen "görevlendirilen" tabiri ile, disiplin soruşturmacısı görevlendirilmesinin, disiplin amiri tarafından veya disiplin amirinin teklifi üzerine veya resen üst disiplin amirleri tarafından da yapılabileceği kastedilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin soruşturmacısı olarak tek bir kişinin görevlendirilmesi veya ihtiyaç duyulması hâlinde birden fazla kişiden oluşacak şekilde (ihtiyaç duyulan sayıda) bir heyetin görevlendirilebilmesine imkân sağlanmıştır. Bu durumda görevlendirilecek heyet, bir başkan ile üyelere oluşacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Genelkurmay Başkanı tarafından herhangi bir şekilde öğrenilen fiil veya mesleğe aykırı tutum ve davranışlar hakkında soruşturma yapılmasına gerek duyulması hâlinde, Genelkurmay Başkanlığı bünyesinde bu iş ile görevli birimlerin teşkil edilebilmesi düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin soruşturmasını yapacak olan personelin nitelikleri ile hak ve yetkileri belirlenmiştir. Askerlik mesleğinin teamülleri de gözönüne alınarak, genel kural disiplin soruşturmacısının, hakkında soruşturma yapılacak kişi veya kişilerin üstü olmasıdır. Ancak, bazı durumlarda bu kuralın dışına çıkılabileceği mümkün olabilecektir. Örneğin, mali konularda uzman olan bir personelin, kendisinin üstü durumundaki bir personelin disiplin soruşturması kapsamında, tek başına veya bir heyetin üyesi olarak görevlendirilebilmesi mümkün olacaktır.

Maddenin beşinci fıkrasında, disiplin soruşturmacılarına, olayın araştırılması ve aydınlatılması amacıyla çeşitli yetkilerin verilmesinin gerekli olduğu değerlendirilerek disiplinin tesis edilmesi adına disiplin soruşturmacılarına tanınmış olan yetkiler belirtilmiş; bu yetkilerin, soruşturmacıların kendi rütbe ve makamlarından bağımsız olarak ve kendilerini görevlendiren komutan adına kullanılacağı açıkça ifade edilmiştir. Bu kapsamda, disiplin soruşturmacılarının yaptıkları tüm işlemler komutan adına yapılacaktır. Disiplin soruşturmacılarının kendilerini görevlendiren komutan adına yapabilecekleri iş ve işlemler metinde sıralanmıştır. Metinde sayılan işler haricinde, oluşturulan durumun açıklığa kavuşmasını sağlayacak ve yetki dahilindeki diğer her türlü işlemler de yapılabilir. Ancak doğaldır ki idari işlemler yapmakla yetkili bulunan disiplin soruşturmacılarının, hâkim veya savcı kararını gerektiren herhangi bir konuda işlem yapmak yetkisi bulunmamaktadır. Örneğin disiplin soruşturmacılarının, hakkında soruşturma yapılan personelden doku örneği talep ederek bunların incelemesini yaptırma yetkisi bulunmayacaktır.

MADDE 8- Madde ile disiplin cezası vermeye yetkili makamlar belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında; disiplin cezasını verme yetkisinin temel olarak disiplin amirine (ilk disiplin amirine) ait olduğu genel kural olarak esasa bağlanmıştır. Disiplin amirlerine tanınmış olan disiplin cezası verme yetkisi aynı zamanda onlara verilmiş bir sorumluluktur. Fıkarda belirtilmiş olan “bu Kanundaki esaslar” ibaresi ile, Kanunda disiplin amirlerine tanınmış takdir hakkı kastedilmektedir. Zira, Kanuna göre bazı durumlarda disiplinsizliği yapan personelin geçmiş olumlu safahatı ve yapılan disiplinsizliğin niteliği gibi hususlar gözönüne alınarak disiplin cezası vermeme yetkisi de tanınmıştır. Bu gibi durumlarda maddeler arasında karışıklığa sebebiyet vermemek ve özel hüküm niteliğindeki hükümleri muhafaza etmek amacıyla bu ibare konulmuştur.

Maddenin ikinci fıkrasında, Kanunda düzenlenmemiş disiplinsizliklerin de olabileceğinden hareketle, Kanunda belirlenmiş olan disiplinsizliklere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzer eylemlerde bulunan ya da eylemleri adli veya askeri suç teşkil eden personele aynı neviden disiplin cezalarının verilebileceği öngörülmüştür. Bu düzenleme ile, örneğin amirine yumruk atan bir asker kişiye adli soruşturma ve kovuşturma sonunda verilecek adli cezanın caydırıcılığı beklenmeden fiiliyle orantılı bir disiplin cezası verilmek suretiyle disiplinin derhâl tesisi sağlanabilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, disiplin cezası verebilmek için gerekli koşullar sıralanmıştır. Bu kapsamda, disiplin cezası verebilmek için; öncelikle amir konumunda bulunmak, disiplin cezası verilecek kişinin üstü konumunda olmak ve disiplin cezası verilecek kişi sicil alan bir personel ise ilgili mevzuata göre bu kişiye sicil verme yetkisine sahip

olabilmek şarttır. Örneğin; bir amir, kendinden kıdemli olan maiyetinin disiplin amiri olamayacaktır. Bunun gibi, sicil mevzuatına göre maiyetine sicil verme yetkisi bulunmayan bir amir de, sicil veremediği personelinin disiplin amiri olamayacak dolayısı ile disiplin cezası veremeyecektir. Bu tür durumlarda disiplin amirliği yetkisi gerekli şartları taşıyan ve disiplin amiri olamayan amir konumundaki kişinin amiri konumundaki personele geçecektir. Örneğin bir şube müdürünün kendisinden kıdemli bir maiyeti bulunması hâlinde, kıdemli olan maiyetin disiplin amiri şube müdürünün amiri olan daire başkanı olacaktır. Bu kapsamda; erbaş ve erlere ceza verebilecek amirlerin belirlenmesinde, erbaş ve erlerin sicil almadıkları gözönüne alındığında, bu fıkranın (c) bendi dikkate alınmayacak ve erbaş ve erin amiri ve üstü olmak, ek-1 sayılı çizelge kapsamında kendisine ceza verebilmek için yeterli olacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrası ile, disiplin cezası vermeye yetkili personelin rütbe ve statülerine göre hangi tür cezadan ve hangi miktarda verebileceklerini düzenleyen ek-1 sayılı çizelgeye işaret edilmiştir. Bu çizelgede, üçüncü fıkrada belirtilmiş şartlara ilaveten disiplin amiri olarak ceza verebilmek için bazı personel için gerekli başka şartlar da aranmaktadır. Bu kapsamda; uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin, sadece müfrez olarak görev yapmaları durumunda (örneğin, bağlı olduğu birlikten ayrı bir yerde belli bir süre ile görevlendirilmiş bir timin komutanı olma durumu) emrindeki erbaş ve erlere ceza verme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanında; asteğmen, teğmen, astsubay çavuş ve astsubay kıdemli çavuş rütbelerindeki personelin yaşça genç personel olması, bunların yeterince mesleki tecrübelerinin bulunmaması gibi hususlar gözönünde bulundurularak, bu rütbelerdeki personele hizmete kısmi süreli devam, aylıktan kesme, oda hapsi gibi cezaları verme hakkı tanınmamıştır. Zira bu tür cezalar daha ağır niteliktedir.

Maddenin beşinci fıkrası ile, kendi rütbesinin üstünde bir kadroda görevli bulunan amirlerin, işgal ettikleri kadronun rütbesinin haiz olduğu ceza yetkilerini kullanabilmesi amaçlanmıştır. Bu durumdaki personelden işgal ettiği kadronun sorumluluklarının istendiği gözönüne alındığında, sorumluluk ile yetkinin paralelliği ilkesi gereği bu şekilde bir düzenlemenin hakkaniyetli olacağı değerlendirilmiştir. Örneğin binbaşı rütbesindeyken, kadrosu albay olan bir şube müdürlüğüne atanmış birisi, ek-1 sayılı çizelgede albaya tanınmış ceza çeşitlerini ve miktarlarını kullanabilecektir. Ancak, bu maddenin üçüncü fıkrasındaki şartların bulunmaması hâlinde bu binbaşının ceza vermesi yine mümkün değildir. Yani, binbaşı rütbesindeki personel albay kadrosunda çalışsa dahi, maiyetindeki yarbay rütbesindeki personele disiplin cezası veremeyecektir. Çünkü üçüncü fıkradaki disiplin cezası verilecek personelden rütbe ve kıdemce büyük olunması şartı gerçekleşmemiştir.

Maddenin altıncı fıkrası ile, cezanın tebliğ edilmesinden önce cezayı veren ile alan arasındaki hiyerarşik bağlantının değişmesi durumunda yeni amirin yetkisi belirlenmiştir. Bu tür durumlarda, örneğin ceza verilen bir astın, cezayı tebliğ etmeden ayrılması hâlinde, eski amirin verdiği ceza ile ilgili bilgi ve belgeler yeni amire iletilecek, yeni amir daha önce işlenmiş olan disiplinsizliği yeniden değerlendirilecek ve amire tanınmış olan yetki dahilinde karar verecektir.

Maddenin yedinci fıkrası ile, amir konumunda olan ancak gerekli şartları taşımadığı için maiyetine ceza verme yetkisi bulunmayan personelin yetkileri açıklanmıştır. Buna göre, örneğin nöbetçi amiri gibi amir olarak yetkilendirilmiş ancak ceza verme yetkisi bulunmayan amirler, maiyetinin disiplinsizlik teşkil eden durumlarını ceza verme yetkisi bulunan disiplin amirine iletcekler ve gerekli işlemin yapılmasını talep edeceklerdir.

MADDE 9- Madde ile, disiplin amiri yerine üst disiplin amirlerinin disiplin cezası verebileceği durumlar düzenlenmiştir. Genel kural olarak disiplin cezasını ilk disiplin amiri vermeye yetkili ise de, istisnai bazı hâllerde cezayı üst disiplin amirleri (ilk disiplin amiri haricindeki sıralı tüm disiplin amirleri) verebilecektir. Üst disiplin amirinin tanımı dikkate alındığında, disiplinsizlik yapan personele bu maddeye göre ceza vermeye yetkili kılınan üst

disiplin amiri, Türk Silahlı Kuvvetlerinin en üst disiplin amiri konumundaki Genelkurmay Başkanı da dahil olmak üzere bu personelin tüm amirlerinden birisidir.

Maddenin birinci fıkrası ile, üst disiplin amirlerinin hangi hâllerde disiplin cezası verebilecekleri tahdidi olarak sayılmıştır. Disiplin cezası verme yetkisi aynı zamanda disiplin soruşturması yapma yetkisini de içermektedir. Bu fıkra da belirlenmiş durumlar haricinde, üst disiplin amirlerinin doğrudan ceza verme yetkisini kullanması söz konusu olmayacaktır. Fıkra da geçen “bu Kanundaki istisnalar haricindeki” ibaresi ile, örneğin, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasının verilebilmesine ilişkin hükümler gibi istisnalar kastedilmektedir. Zira, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasına ilişkin süreç üst disiplin amirleri tarafından doğrudan başlatılabileceği gibi, yüksek disiplin kurulları tarafından doğrudan bu cezanın verilmesi de söz konusudur.

Birinci fıkranın (a) bendine göre, üst disiplin amirlerinden birisi tarafından herhangi bir şekilde öğrenilmiş olan disiplinsizliğin mahiyeti itibarıyla ciddi görülmesi ve daha ağır bir ceza ile cezalandırılmasına gerek duyulması hâlinde, disiplin soruşturması ve cezalandırma yetkisi üst disiplin amiri tarafından kullanılabilir. Üst disiplin amirinin disiplinsizlik hakkında bilgisi olmasa dahi, daha ağır ceza verilmesi talebinin disiplin amiri tarafından iletilmesi hâlinde de yetki üst disiplin amiri tarafından kullanılabilir.

Birinci fıkranın (b) bendine göre, üst disiplin amirinin şahit olacağı şekilde işlenen disiplinsizliklerde de, kendisi tarafından cezalandırma yapılabilir.

Birinci fıkranın (c) bendine göre, üst disiplin amirleri, disiplinsizliğin doğrudan veya dolaylı olarak resmi saygınlığına veya makamına işlenmiş olması hâlinde disiplin cezası verebilir. Örneğin, komutan hakkında saygısızlık teşkil edebilecek sözler sarf ettiği tespit edilen bir astın, saygısızlığa muhatap olan üst disiplin amiri tarafından cezalandırılabilmesi mümkündür.

Birinci fıkranın (ç) bendi ile, disiplinsizliğin farklı disiplin amirlerine bağlı birden fazla kişi tarafından işlenmesi durumunda, disiplin cezası konusunda adalet ve eşitliği sağlamak bakımından, farklı amirler tarafından değerlendirilmek yerine tek bir disiplin amiri tarafından değerlendirilerek cezalandırma yapılabilmesi mümkün hâle getirilmiştir.

Birinci fıkranın (d) bendinde, Kanuna göre cezalandırılması zorunlu olan disiplinsizlikle ilgili disiplin amiri tarafından işlem yapılmaması hâlinde, bu yetkinin üst disiplin amirlerine geçeceği özel olarak düzenlenmiştir. Bu yetkinin duruma göre ölçülü olarak değerlendirilmesi gerekir. Örneğin, bir personelin disiplinsizlik işleminin üzerinden üç gün geçtikten sonra, üst disiplin amirinin, disiplin amirinin işlem yapmadığı gerekçesi ile ceza verme yetkisini kendisinin kullanması hakkın kötüye kullanılması olacaktır. Zira, üç günlük süre makul bir süre değildir. Ancak disiplin cezası verme zamanışımının dolmasına kısa bir süre kalmasına ve üst disiplin amiri tarafından ikaz edilmesine rağmen disiplin amiri tarafından hâla işlem yapılmamış ise bu durumda yetki üst disiplin amirlerine geçecektir.

Madde nin ikinci fıkrasında, üst disiplin amirlerinin birinci fıkra da yazılı hâllerin oluşması hâlinde mutlaka ceza vermek zorunda olmaması nedeniyle, bu yetkiyi kullanmaya gerek duymaması hâlinde disiplinsizliğin cezasız bırakılmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Buna göre kendisi tarafından işlem yapma yetkisi bulunmasına rağmen bu yetkiyi kullanmayan üst disiplin amiri tarafından bu husus sözlü veya yazılı olarak disiplin amirine bildirilecek ve gerekli soruşturma ve/veya cezalandırma işlemi disiplin amiri tarafından yapılacaktır.

MADDE 10- Madde ile, amirlerin disiplin cezası verme yetkisi haricinde, disiplini tesis ve muhafazası adına sahip olduğu diğer yetkiler düzenlenmiştir. Zira, disiplin sadece ceza vermek yöntemi ile değil, aynı zamanda alınacak başka tedbirlerle de sağlanmalı ve devam ettirilmelidir. Bu açıdan bakıldığında, amirlere bu şekilde yasal olarak tanınacak yetkinin disiplin açısından çok önemli olduğu değerlendirilmiştir.

Maddenin birinci fıkrası ile, amirlerin disiplinsizlik yapan personeli ikaz etme yetkisi belirlenmiştir. Bu fıkradaki amir kavramı tanımlar bölümündeki hükümler çerçevesinde disiplin amirlerini ve disiplin amiri olamayan amirleri kapsamaktadır. Disiplin amiri olamayan ancak amir konumunda bulunan kişilere bu şekilde bir yetkinin verilmesinin ihtiyaç olduğu değerlendirilmiştir. Aksi hâlde disiplin cezası verme yetkisi bulunmayan amirlerin, sorumlu oldukları birimlerde disiplini sağlama adına herhangi bir yetkileri bulunmayacaktır. Amirler tarafından sözlü veya yazılı olarak, davranışları nedeniyle maiyetleri ikaz edilebilir. Bunlar disiplin cezası sayılmayacaktır. Sözlü veya yazılı olarak ikaz veya eleştiriye maruz kalan personelin bu ikaz ve uyarmaları saygı ile kabullenmesi zorunludur. Aksi durum disiplinsizlik veya duruma göre suç teşkil edebilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasındaki yetki ise, sadece disiplin amirlerine verilmiştir. Buna göre disiplin amirleri, disiplinsiz personelin daha disiplinli olmasına katkı sağlamak amacıyla onlara bazı görev ve sorumluluklar verebilecektir. Disiplinin ceza ile değil, eğiterek sağlanması yöntemi olarak da adlandırılabilir bu yetkiyi kullanan disiplin amirlerinin keyfi davranışlarını önlemek amacıyla da, verilecek görev ve sorumlulukların makul ve mantıklı olması, görevi yerine getirecek personelin durumuna uygun düşmesi ve ölçülü olması gerektiği metinde özellikle ifade edilmiştir. Bu şekilde verilmiş görevler, bilinen manada emir olarak kabul edilmiştir. Dolayısıyla, bu görevlere aykırı tavır ve davranışlar emre itaatsizlik veya diğer disiplinsizlikleri oluşturabilecektir.

MADDE 11- Madde ile; subay (yedek subay dahil), astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlere verilebilecek disiplin cezalarının türleri ile bu cezaları vermeye yetkili makamlar belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, subay (yedek subay dahil), astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlere verilebilecek disiplin cezaları tek tek sayılmıştır. Bir altta yer alan ceza, bir üstteki cezaya göre daha ağır nitelikte bir ceza olarak belirlenmiştir. Disiplin amirleri tarafından bir alt seviyede ceza verme yetkisi kullanılırken, bu maddede belirlenmiş sıralamaya riayet edilmesi gerekmektedir.

Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası; niteliği, usul ve esasları, sonuçları gibi birçok açıdan diğer disiplin cezalarından farklı özellikler taşımaktadır. Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasının bu farklı nitelikleri gözönüne alınarak Kanunun ilgili yerlerinde özel düzenlemelere yer verilmiştir. Diğer maddelerin yorumlanmasında da bu cezanın kendine has niteliklerinin dikkate alınması gerekmektedir.

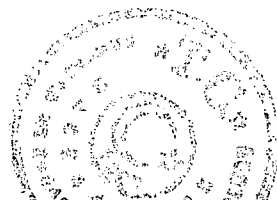
Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin cezalarını vermeye yetkili olan makam ve kurullar belirlenmiştir. Ağırlıkları gözönüne alınarak disiplin cezalarının; disiplin amirleri, disiplin kurulları ve yüksek disiplin kurulları tarafından verilebileceğine yönelik bir sistem tesis edilmiştir.

MADDE 12- Madde ile, subay (yedek subay dahil), astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlere verilebilecek disiplin cezalarının özellikleri ile yerine getirilme şekilleri belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında en hafif nitelikteki disiplinsizliklere verilen uyarma cezasının esasları tespit edilmiştir. Uyarma cezası, personele, daha dikkatli olması gerektiğinin yazılı olarak bildirilmesidir.

Maddenin ikinci fıkrasında kınama cezasının esasları tespit edilmiştir. Uyarma cezasına göre daha ağır disiplinsizlikler için verilen kınama cezası; personele, kusurlu olduğunun yazılı olarak bildirilmesidir.

Maddenin üçüncü fıkrasında hizmete kısmi süreli devam cezasının yerine getirilme şekli ve özellikleri belirlenmiştir. Bu ceza, mesai sonrasında belli bir süre göreve devam etmek şeklinde yerine getirilecek bir cezadır. Günde üç saatten fazla ve her hâlde gece yarısını

geçmeyecek şekilde yerine getirilecektir. Cezanın yerine getirileceği saatler cezayı veren disiplin amiri tarafından belirlenebilecektir. Örneğin; 19.00-19.30 saatleri arasında akşam yemeği arası olmak üzere mesai sonrasında 18.00-21.00 saatleri arasında cezanın yerine getirilmesi, şeklinde bir karar verilebilmesi mümkündür. Bu cezayı alan personel ceza kararında belirlenecek süreler içinde kendi kadro görevinde çalışmaya devam edebileceği gibi kadro görevi dışında ancak askeri hizmete ilişkin başka bir görevde de çalıştırılabilecektir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, cezayı alan personelin, statüsüne ve yeteneklerine uygun bir askeri hizmette çalıştırılmasıdır. Örneğin; bir bölük komutanının, emrinde çalışan bir takım komutanına, “bölükteki erbaş ve erlere üç gün boyunca mesaiden sonra ikişer saat gece dersi vermek” şeklinde ceza vermesi mümkündür.

Bu cezanın tatil günlerinde yerine getirilmemesi, bu yönüyle parçalı olarak infaz edilebileceği öngörülmüştür. Bu ceza kapsamında ilave hizmet ile görevlendirilen personel, bu cezanın yerine getirilmesi müddetince de hizmette sayılır. Cezanın yerine getiriliş şekline ilişkin tüm hususlar cezayı alan personele bildirilecektir. Disiplin amirlerinin rütbe ve makamlarına göre verebileceği hizmete kısmi süreli devam cezasının miktarları ise ek-1 sayılı çizelgede belirlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında aylıktan kesme cezasının özellikleri belirlenmiştir. Disiplin amirleri tarafından verilebilecek aylıktan kesme cezasının miktarları ek-1 sayılı çizelgede gösterilmiştir. Tereddütlerin önüne geçilmesi amacıyla aylıktan kesme cezası oranlarına esas alınacak aylık miktarı, ilgiliye uygulanan sosyal güvenlik mevzuatında belirlenmiş olan prime esas kazanç tutarı olarak açıkça belirlenmiştir. Bu miktarın ceza oranı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktar (kuruşlar dikkate alınmadan) ceza verilen personelin aylığından kesilecektir. Cezanın yerine getirilebilmesi amacıyla, cezanın kesinleşmesini müteakip cezayı veren disiplin amiri tarafından ceza yazısının bir sureti cezayı alan personelin maaşının tahakkuk ettirildiği maliye birimine gönderilecek ve maliye birimince ceza yazısına göre hesaplanacak meblağ personelin müteakip dönemde alacağı ilk maaştan kesilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında hizmet yerini terk etmeme cezasının özellikleri açıklanmıştır. Bu ceza hem disiplin kurulları tarafından hem de disiplin amirleri tarafından verilebilen bir cezadır. Ancak, disiplin amirleri tarafından verilebilecek hizmet yerini terk etmeme cezasının süresi oldukça kısa tutulmuştur. Bu ceza, ceza alanın mesai sonrasında görev yaptığı yeri (kışla, birlik, kurum, karargâh ve benzeri) terk etmeyerek hizmette bulunmaya devam etmesi şeklinde yerine getirilecektir. Cezanın yerine getirilme şekli itibarıyla cezayı alanın hürriyetinin tam manası ile kısıtlanmaması da öngörülmüştür. Ziyaretçi kabul edebilmesi, belli bir odaya kapatılmaması ve görev yaptığı birim içerisinde hareket serbestisinin bulunması gibi hususlar bu kapsamda belirlenen tedbirlerdir. Ayrıca, cezanın mesai yapılmayan tatil günlerinde yerine getirilmesine ara verilmesi öngörülen diğer bir tedbirdir. Yaşanabilecek tereddütleri engellemek amacıyla, cezayı alan personel görev yaptığı yeri geceleyin de terk etmeyeceğinden bunlara gece kalmaları için uygun bir yatma yerinin tahsis edilmesi de öngörülmüştür.

Maddenin altıncı fıkrasında oda hapsi cezasının verilebileceği durumlar ile usul ve esasları belirtilmiştir. Oda hapsi cezası barış zamanında tek bir istisna haricinde kaldırılmıştır. Bu istisna ise, karasuları dışında bulunan gemilerde işlenen disiplinsizlikler kapsamında oda hapsi cezasının verilmesine imkân tanınmasıdır. Bunun yanında; oda hapsi cezasının savaş ve seferberlik gibi olağanüstü dönemlerde askeri hizmetin ve disiplinin tesisi adına gerekli ve önemli olduğu gözönüne alınarak, hem disiplin amirleri hem de disiplin kurulları tarafından verilebilmesine imkân sağlanmıştır. Savaş ve seferberlik hâlinde hangi tür disiplinsizlikler için hangi makam tarafından ve ne kadar süre ile oda hapsi cezası verilebileceği bu fıkranın (a) bendinde belirtilmiştir. Bu kapsamda; savaş zamanında işlenen disiplinsizliklerde

amirlerin, isterlerse Kanunda o disiplinsizlik için gösterilmiş disiplin cezasını verme, isterlerse de oda hapsi cezasını verme gibi seçimlik bir hakları olduğu kabul edilmiştir.

Bariş zamanında ise, karasuları dışındaki gemilerde görevli olan subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erlere sadece gemi komutanı tarafından oda hapsi cezası verilebilecektir. Oda hapsi cezasının barişte her türlü disiplinsizlik için verilmesi öngörülmemiştir. Sadece, gemi karasuları dışındayken işlenen ve Kanunda hizmet yerini terk etmeme cezası ile cezalandırılması öngörülen disiplinsizlik hâllerinde oda hapsi cezası verilebilecektir. Bariş zamanında oda hapsi verilebilecek disiplinsizliklerde, disiplin amirinin oda hapsi cezası verme yetkisi seçimliktir. Yani isterse oda hapsi cezası yerine hizmet yerini terk etmeme cezası verebilecektir.

Savaş ve bariş zamanlarında bu cezanın yerine getirilebilmesi için hapis odalarının teşkil edilmesi ve cezanın yerine getirilmesi esnasında subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erlerin emir veremeyecekleri ve genel hizmette kullanılmayacakları da belirtilmiştir.

MADDE 13- Madde ile Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Nitelik ve sonuçları itibarıyla daha farklı bir disiplin cezası olması nedeniyle, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasına ilişkin esaslar ayrı bir madde ile düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, Silahlı Kuvvetlerden ayırma kararının fiili sonuçları düzenlenmiştir. Buna göre, bu cezayı alan personelin Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişigi kesilecektir. Statüden çıkarma işlemine ilişkin izlenecek usul, personelin tabi olduğu mevzuata uygun olarak yapılacaktır. Örneğin, sözleşmeli statüde çalışan personel açısından sözleşmenin feshi söz konusudur.

Maddenin ikinci fıkrasında, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını vermeye yetkili makamlar belirlenmiştir. Buna göre; bu ceza, general ve amiraller haricindeki subaylar, astsubaylar, uzman jandarmalar, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erlerin mensubu oldukları Kuvvet Komutanlıklarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) oluşturulacak yüksek disiplin kurulları tarafından verilecektir. Yüksek disiplin kurulu tarafından verilen bu cezanın yürürlüğe girmesi için, nezdinde kurulduğu Kuvvet Komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından onaylanması gerekmektedir. General ve amirallere verilecek Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası ise, Genelkurmay Başkanlığında teşkil edilecek yüksek disiplin kurulu tarafından verilecek ve başkaca bir onaya gerek kalmadan yürürlüğe girecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasının verilmesine yönelik usul belirlenmiştir. Bu fıkra, cezanın verilmesi ile ilgili sürecin üç farklı şekilde başlatılabilmesi öngörülmüştür. Buna göre;

- Birinci yöntem; ayırma cezası verilecek personelin disiplin amirlerinden en az ikisinin teklifi üzerine ayırma dosyasının yüksek disiplin kuruluna gönderilmesidir. Burada belirtilmiş olan disiplin amirleri ifadesi, Kanunun 3 üncü maddesindeki tanım kapsamında ele alınacaktır. Silahlı Kuvvetlerden ayırma kararı verilmesi gereken bir personel hakkındaki işlem, ilk disiplin amiri tarafından başlatılabilir ve silsileler yolu ile işlem devam eder. Ancak, ilk disiplin amiri veya üst disiplin amirlerinin işlem yapmaması üzerine gerek görülmesi hâlinde herhangi iki üst disiplin amiri tarafından da ayırma sürecine ilişkin işlem başlatılabilecektir.

- İkinci yöntem; eldeki bilgi ve belgelere dayalı olarak yüksek disiplin kurulu tarafından dosyanın resen gündeme alınması olarak kabul edilmiştir. Yani, personel hakkında yüksek disiplin kurulunun teşkil edildiği komutanlık karargâhında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası gerektirebilecek bilgi ve belgeler bulunması hâlinde, ayırma sürecinin başlatılabilmesi için disiplin amirlerinin işlem yapması beklenmeyerek yüksek disiplin kurulu tarafından ayırma süreci başlatılabilecektir.

- Üçüncü yöntem; Türk Silahlı Kuvvetlerindeki en üst disiplin amiri konumunda bulunan Genelkurmay Başkanı tarafından sürecin başlatılmasıdır. Buna göre Genelkurmay Başkanı, kendisine ulaşan bilgi ve belgelere dayanarak veya yaptırdığı bir disiplin soruşturması sonucuna göre hakkında bu tür bir ceza verilmesine kanaat getirdiği personeli doğrudan yetkili yüksek disiplin kuruluna sevk edebilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, yüksek disiplin kurullarının kimlerden oluşacağı ve karar alma usulleri belirlenmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında, yüksek disiplin kurullarının, önlerine gelen ayırma dosyasının soruşturulması ve tahkik edilmesi kapsamında sahip oldukları yetkiler belirlenmiştir. Bu kapsamda; Yüksek disiplin kurulu tarafından verilecek kararın doğru ve hakkaniyete uygun olmasına katkı sağlamak amacıyla kurulun, kararına etkisi olabilecek her türlü konuda inceleme ve araştırma yapma yetkisinin bulunduğu kabul edilmiştir.

Maddenin altıncı fıkrasında, hakkında ayırma dosyası düzenlenecek personelin savunma hakkını nasıl kullanacağı düzenlenmiştir. Buna göre, hakkında disiplin amirleri tarafından işlem başlatılan personelin savunmasının işlemi başlatan disiplin amiri tarafından alınması öngörülmüştür. Diğer durumlarda (ayırma dosyasının yüksek disiplin kurulları tarafından resen veya Genelkurmay Başkanlığınca gönderilmesi üzerine gündeme alınması) yüksek disiplin kurulunca ayırma dosyası görüşülecek personelin bağlı olduğu komutanlıklar vasıtasıyla savunmanın alınması öngörülmüştür. Bu şekilde yazılı savunmanın alınmasının yanında, kararın doğru ve hakkaniyetli verilmesi için gerek görülmesi durumunda ayırma dosyası görüşülecek personel, sözlü ifade vermek üzere kurul toplantısına çağrılabilir. Bunun yanında; hakkında ayırma kararı verilecek personelin firar veya izin tecavüzünde bulunması veya bunun benzeri olan ve savunma almayı imkânsız hâle getiren durumların bulunması hâli ile Kanununun 21 inci maddesi gereği belli bir disiplin puanına veya disiplin cezası miktarına ulaşma sonucunda verilecek ayırma cezalarında savunma alınmayacağı da özel olarak belirtilmiştir.

Maddenin yedinci fıkrasında; oluşabilecek tereddütlerin engellenmesi amacıyla, bu cezayı alan yedek subaylar açısından meydana gelecek sonuçlar düzenlenmiştir. Buna göre, askerlik hizmeti esnasında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası alan yedek subaylar 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Askeri Memurlar Hakkındaki Kanun hükümlerine göre tespit edilecek askerlik hizmeti süresinin kalanını er rütbesi ile tamamlayacaklardır.

Maddenin sekizinci fıkrasında, diğer mevzuatta Türk Silahlı Kuvvetleri personeli için düzenlenmiş olan ayırma, çıkarma veya sözleşme feshine ilişkin hükümlerin mevcudiyetinin korunması amaçlanmıştır. Bu kapsamda oluşabilecek tereddütlerin engellenmesi amacıyla; Türk Silahlı Kuvvetlerinde sözleşmeli statüde görev yapan personelin, tabi oldukları özel kanunlardaki sözleşme feshine ilişkin hükümlerin muhafaza edildiği açıkça ifade edilmiştir. Bunun yanında, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırmayı gerektiren diğer Kanunlar ile belirlenmiş durumların da (örneğin, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 50 nci maddesinde belirlenmiş olan belli bir cezanın alınması nedeniyle yapılacak olan ayırma işlemi gibi) muhafaza edilmesi öngörülmüştür.

MADDE 14- Madde ile, disiplin cezalarının hangi hâllerde ağırlaştırılmış olarak verileceği ve disiplin amirlerinin ceza verme konusundaki takdir hakkına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında cezanın ağırlaştırılmasına yönelik durumlar belirtilmiştir.

İlk olarak, aynı disiplinsizliği iki yıl içinde ikinci kez işleme hâli ağırlaştırıcı bir neden olarak kabul edilmiş ve bu personel hakkında bir üst derece cezanın uygulanacağı esasa bağlanmıştır. Örneğin; uyarma cezası gerektiren "mesai çizelgesine uymamak" disiplinsizliğini işleyen bir personele, aynı disiplinsizliği iki yıl içinde yeniden işlemesi hâlinde uyarma değil kınama cezası verilmesi öngörülmüştür.

İkinci olarak, bir yıl içerisinde aynı derece cezayı gerektiren başka disiplinsizliklerden dolayı iki defa ceza alınması hâlinde bir derece ağır ceza verilmesi öngörülmüştür. Örneğin; uyarma cezası gerektiren mesai çizelgesine uymamak disiplinsizliğini işleyen bir personel, bu son fiilinden önceki bir yıl içerisinde uyarma cezası gerektiren emri mütalaa etmek ve kılık kıyafeti bozuk olmak disiplinsizliklerinden dolayı ceza almış ise artık ona uyarma cezası değil bir üst ceza olan kınama cezası verilecektir.

Bu fıkroda belirtilmiş olan ağırlaştırıcı ceza verme uygulamasının Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası için geçerli olmadığı özellikle vurgulanmıştır. Zira bu cezanın gerektirdiği durumlar Kanunda özel olarak vurgulanmıştır. Dolayısıyla; örneğin, iki defa oda hapsi cezası alınmış olması durumunda, üçüncü defa oda hapsi cezası gerektiren bir disiplinsizlik işlenmesi hâlinde bu fıkra hükmüne göre Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilmesi söz konusu olmayacaktır.

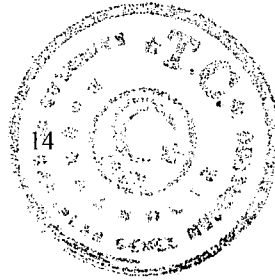
Maddenin ikinci fıkrasında, amirlerin disiplin cezasını indirebilme konusundaki takdir hakkı düzenlenmiştir. Buna göre; disiplin amirlerinin, disiplinsizliği işleyen personelin daha önceki olumlu hizmet, sicil ve disiplin safahatı ile eylemin niteliğini gözönüne alarak bir derece hafif disiplin cezası ile cezalandırabilmesi öngörülmüştür. Örneğin, hizmete kısmi süreli devam cezasını gerektiren bir disiplinsizlik işlenmesi hâlinde, fıkroda belirtilen hususlar çerçevesinde yapılacak değerlendirmenin olumlu olması hâlinde disiplinsizliği işleyen personele kınama cezası verilebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, sadece uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezalarını gerektiren disiplinsizlik hâllerinde, disiplinsizliği işleyen personelin daha önceki olumlu hizmet, sicil ve disiplin safahatı ile eylemin niteliği gözönüne alınarak disiplin amirlerinin ceza vermeme yoluna da gidebilmeleri düzenlenmiştir. Disiplin amirlerinin, aylıktan kesme ve hizmet yerini terk etmeme cezasını gerektiren disiplinsizlik hâllerinde ise ceza vermeme gibi bir takdir hakkı bulunmamaktadır. Bu tür disiplinsizlikler amir tarafından takdir yetkisi dahilinde mutlaka cezalandırılacaktır. Örneğin, aylıktan kesme cezasını gerektiren bir disiplinsizlik işlenmesi hâlinde, aylıktan kesme cezası verilebileceği gibi, bu fıkradaki esaslar çerçevesinde hizmete kısmi süreli devam veya kınama cezası da verilebilecektir. Ama her hâlükarda bir disiplin cezası verilmesi zorunludur.

Maddenin dördüncü fıkrasında, hizmet yerini terk etmeme cezasını gerektiren disiplinsizlik hâllerinde disiplin amirinin disiplin kuruluna sevk konusundaki takdir yetkisi düzenlenmiştir. Buna göre; bu türden bir disiplinsizliğin işlenmesi hâlinde, istenirse disiplin amiri tarafından yetki ve takdir hakkı dahilinde ceza (yani rütbesine göre 1 ila 3 gün arası hizmet yerini terk etmeme cezası veya bir derece alttaki aylıktan kesme cezası) verilebileceği gibi, istenirse de disiplinsizliği işleyen personelin daha önceki olumsuz hizmet, sicil ve disiplin safahatı ile eylemin niteliği gözönüne alınarak daha ağır bir ceza ile cezalandırılmak amacıyla disiplin kuruluna sevk edilebilmesi öngörülmüştür.

Maddenin beşinci fıkrasında, barış zamanında sadece Türk karasuları dışında işlenen disiplinsizliklere oda hapsi verilebilmesi konusunda disiplin amirlerinin takdir hakkı düzenlenmiştir. Buna göre, buralarda hizmet yerini terk etmeme cezası gerektiren bir disiplinsizlik yapan personele, eylemin niteliği ve disipline olan olumsuz tesiri gözönüne alınarak gemi komutanı tarafından hizmet yerini terk etmeme cezası yerine oda hapsi cezası verilebilecektir. Bunun yanında, karasuları dışında infaz edilmeyen veya edilemeyen kısmının kendiliğinden hizmet yerini terk etmeme cezasına dönüşmesi öngörülmüştür.

MADDE 15- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında uyarma cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlikler düzenlenmiştir. Her bir disiplinsizlik hâli, uygulamada kolaylık sağlaması bakımından kendine has bir isimle adlandırılmıştır.

Belli bir ad ile belirlenmiş olan disiplinsizliklerin unsurları açıklamasında belirtilmiştir. Disiplin amirleri tarafından disiplin cezası verilirken, Kanunda disiplinsizlikler için belirlenmiş olan yasal unsurların oluşup oluşmadığına bakılacaktır. Tanımlamada belirtilen unsurların oluşmamış olması hâlinde disiplin cezası verilmeyecektir.

MADDE 16- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında kınama cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlik hâlleri düzenlenmiştir.

MADDE 17- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında hizmete kısmi süreli devam cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlik hâlleri düzenlenmiştir.

MADDE 18- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında aylıktan kesme cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlik hâlleri düzenlenmiştir.

MADDE 19- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında hizmet yerini terk etmeme cezası verilmesini gerektiren disiplinsizlik hâlleri düzenlenmiştir.

MADDE 20- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaşlar ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasını gerektirecek durumlar düzenlenmiştir.

Maddede sayılmış disiplinsizliklerin unsurları mümkün olduğunca objektif olarak belirlenmeye çalışılmıştır. Ancak ne kadar somut olarak ortaya konulmaya çalışılırsa çalışılırsa, disiplinsizlik kavramının mahiyeti gereği takdir hakkının kullanılmasını gerektirmektedir. Dolayısıyla, takdir hakkı Kanunda belirlenmiş esaslara göre objektif bir biçimde kullanılacaktır.

MADDE 21- Madde ile, disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme konusunda karine teşkil edebilecek bazı somut durumlar belirlenmiştir.

Maddede belirtilmiş olan somut durumlar sözleşmeli statüdeki personel (sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve er) haricindekiler için geçerlidir. Zira bunlar için benzer durumlar kendi özel kanunlarında sözleşmenin feshi sebebi olarak yer almaktadır.

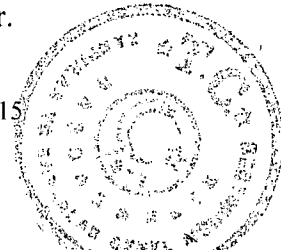
Maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki durumların gerçekleşmiş olması hâlinde, artık ilgili personelin disiplin bozucu davranışlarda bulunduğu ve ıslah olmadığının kabul edilmesi gerekecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, bu madde kapsamında ceza puanlarının ek-2 sayılı çizelgeye göre hesaplanacağı belirtilmiştir.

MADDE 22- Madde ile genel olarak askeri öğrencilere verilecek disiplin cezaları düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, askeri öğrencilere kınama ve izinsizlik olmak üzere sadece iki çeşit disiplin cezası verilmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda, askeri öğrencilere verilen oda hapsi cezası tamamen kaldırılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, kınama cezasının tanımı yapılmıştır. Buna göre kınama cezasında, disiplinsizlik teşkil eden davranışın somut olarak belirlenmesi ve bunun yazı ile ceza alan öğrenciye bildirilmesi gerekmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, izinsizlik cezasının tanımı yapılmıştır. Buna göre izinsizlik cezası, öğrencinin hafta sonu tatil günlerindeki (cumartesi ve pazar) izin uygulamasından faydalandırılmayarak okulda kalmaya devam etmesi şeklinde tanımlanmıştır. Bu kapsamda, hafta sonu tatil günleri haricinde milli ve resmi bayram tatilleri, yılbaşı ve benzeri günlerde askeri öğrencilere bu ceza verilemeyecektir.

MADDE 23- Madde ile askeri öğrencilere disiplin cezası verilebilecek durumlar tanımlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, askeri öğrencilere hangi durumlarda disiplin cezası verileceği belirtilmiştir. Zira, askeri öğrenciler için hangi davranışların disiplinsizlik oluşturduğunun tek kanunda belirtilmesinin fiilen mümkün olmayacağı, askeri öğrencilerin statüsüne göre farklılıklar içeren düzenlemeler yapmaya imkân veren bir yaklaşımın, disiplinin tesisi açısından daha faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Kanunla çerçevesi belirlenen askeri öğrencilere ilişkin disiplin hukuku kapsamındaki ayrıntılı usul ve esasların yönetmelik ile düzenleneceği belirtilmiştir. Bu fıkranın sonuna eklenen ifade ile, disiplin ceza puanlarının fiillerin niteliklerine göre farklı farklı belirlenmesine imkân sağlanmıştır. Dolayısı ile aynı tür cezayı gerektirse de (örneğin izinsizlik cezası), disiplinsizlik olarak belirlenecek her bir fiil veya durum için farklı disiplin ceza puanları getirilmesi mümkün olabilecektir. Zira askeri öğrenciler için sadece iki çeşit disiplin cezası bulunması nedeniyle, disiplin ceza puanında bu şekilde bir çeşitlenmeye gidilmesi zaruret olarak değerlendirilmiştir.

MADDE 24- Madde ile, askeri öğrenciler hakkında uygulanan özel kanunlardaki disiplin hükümlerinden, Kanuna aykırı olmayanların muhafaza edilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda örneğin, Harp Okulu öğrencileri ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi öğrencileri ile ilgili özel kanunlarda yazılı hükümlerden, Kanunda belirtilenlere aykırı olmayanlar uygulanmaya devam edilecektir.

MADDE 25- Madde ile, erbaş ve erlere verilebilecek cezalar sayılmıştır. Buna göre, erbaş ve erlere; izinsizlik, ilave hizmet yükleme, oda hapsi ve hizmetten men olmak üzere dört çeşit ceza verilebilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, izinsizlik, ilave hizmet yükleme ve oda hapsi cezalarının disiplin amirleri tarafından; hizmetten men cezasının ise disiplin kurulları tarafından verileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

MADDE 26- Madde ile, yükümlü erbaş ve erlere verilebilecek disiplin cezalarının yerine getirilme şekilleri belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, izinsizlik cezasının tanımı yapılmıştır. Buna göre izinsizlik cezası, erbaş ve erin hafta sonu tatil günlerindeki izin uygulamasından faydalandırılmayarak, görev yaptığı yerden ayrılmaması olarak tanımlanmıştır. Örneğin bir hafta sonu izinsizlik cezasının yerine getirilme şekli, cezanın yerine getirilmesine karar verilen haftanın cumartesi ve pazar günlerinde cezanın izne çıkarılmamasıdır. Bu kapsamda erbaş ve erler lehine bir düzenleme olarak, hafta sonu tatil günleri haricindeki tatil günlerinde (milli ve resmi bayram tatilleri, yılbaşı ve benzeri) bu cezanın yerine getirilmesi öngörülmemiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında ilave hizmet yükleme cezasının nasıl yerine getirileceğine ilişkin esaslar açıklanmıştır. Metne nöbet hizmetlerinin açıkça yazılmasından kasıt tereddütlerin önüne geçilmesinin engellenmesidir. Askeri bir hizmet olan nöbetin de, bu kapsamda yüklenebilecek ilave görevler arasında bulunacağının açık olarak ifade edilmesinin faydalı olacağı değerlendirilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında oda hapsi cezasının verilmesine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Oda hapsi cezası tek bir istisna haricinde barış zamanında kaldırılmıştır. Bu cezanın barış zamanında verilmesine yönelik tek istisna da karasuları dışında bulunan gemilerde işlenen disiplinsizlik hâlleridir.

Savaş ve seferberlik hâllerinde, erbaş ve erlerin işledikleri tüm disiplinsizlikler için disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgeye göre, Kanunda hizmetten men cezası ile cezalandırmayı gerektiren disiplinsizlikler için ise disiplin kurulları tarafından oda hapsi cezası verilebilecektir.

Barış zamanında ise, sadece karasuları dışında bulunan gemilerde görevli erbaş ve erlere, Kanunda belirlenmiş herhangi bir disiplinsizliği işlemeleri hâlinde disiplin amirleri tarafından ek-1 sayılı çizelgedeki yetkiler dahilinde oda hapsi cezası verilebilecektir. Ancak bu durumlarda disiplin amirleri takdir hakkını kullanarak oda hapsi cezası yerine diğer cezaları da verebilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, hizmetten men cezası düzenlenmiştir. Hizmetten men cezasının felsefesi, disiplini bozan erbaş ve erin, bozulan disiplinin süratle yeniden sağlanması amacıyla disiplini bozduğu askeri ortamdan yani hizmetten uzaklaştırılmasıdır. Bu şekilde hizmetten uzaklaştırılmış olan erbaş ve er, günlük eğitim faaliyet takviminde yer alan eğitimlere iştirak ettirilmeyecektir. Ancak bu erbaş ve erler, günlük eğitim faaliyetleri haricindeki diğer idari faaliyetlere, uyulması gereken kurallara göre iştirak edecektir. Ayrıca bu personele, birliğinde yürütülen müşterek faaliyetlere ilişkin (örneğin yemekhane temizliği, koğuşların bakım ve temizliği ve benzeri) veya ihtiyaç duyulan diğer askeri hizmet ve görevler de verilebilecektir. Hizmetten men cezasının yerine getirilmesi esnasında, erbaş ve er, statüsü gereği uymak zorunda olduğu tüm kurallara riayet edecektir. Örneğin, yat saati, banyo saati, yemek saati gibi birliğin müşterek olarak hareket ettiği tüm kurallara uymak zorundadır. Aksi davranışlara, Kanundaki hükümlere uygun olarak disiplin cezası verilebilecektir.

Bu cezanın sadece disiplin kurulları tarafından verilebileceği, bu cezanın miktarının da yedi ila onbeş güne kadar, bu süre dahil, olabileceği belirlenmiştir. Fıkra da ayrıca, hizmetten men cezasının verilebileceği disiplinsizlik hâlleri belirlenmiştir. Buna göre erbaş ve erler, sadece Kanunun Dördüncü Bölümünde belirlenmiş olan ve aylıktan kesme ile hizmet yerini terk etmememe cezası gerektiren disiplinsizliklerin yapılması durumunda, hizmetten men cezası verilmesi amacıyla disiplin kurullarına sevk edilebilecektir. Bunlar haricindeki disiplinsizliklerin yapılması durumunda hizmetten men cezası verilebilmesi mümkün olmayacaktır.

MADDE 27- Madde ile, erbaş ve erlere disiplin cezası verilebilecek disiplinsizlikler ve disiplin amirlerinin disiplin cezası vermedeki takdir haklarına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, erbaş ve erlere izinsizlik ve ilave hizmet yükleme cezalarının hangi hâllerde verileceği tanımlanmıştır. Buna göre; Kanunun Dördüncü Bölümünde belirlenmiş olan ve subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erlere uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezası gerektiren disiplinsizlik hâlleri ile bu hâllere nitelik ve ağırlıkları itibarıyla benzeyen diğer eylemlere izinsizlik veya ilave hizmet yükleme cezaları verilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, amirlerin erbaş ve erlere verecekleri disiplin cezasının türü ve miktarının belirlenmesindeki takdir hakkına ilişkin esaslar belirlenmiştir. Buna göre hangi cezanın verileceğine veya cezanın ne kadar verileceğine, disiplinsizliği yapan erbaş ve erin geçmiş durumu ve yaptığı disiplinsizliğin nitelikleri gözönüne alınarak amir tarafından karar verilecektir. Fıkra ile ayrıca; izinsizlik veya hizmete kısmi süreli devam cezası gerektirecek şekilde disiplinsizlik yapan erbaş ve erlerin, askeri hizmete ilişkin olumlu geçmişi gözönüne alınarak, disiplin amirleri tarafından ceza verilmemesi de mümkün

kılınmıştır. Amirlerin bu haklarını da adaletli ve hakkaniyetli bir şekilde kullanması gerekmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, hizmetten men cezası gerektiren disiplinsizlikler ile savaş ve seferberlik hâlinde disiplin kurullarına sevk edilmesi gereken disiplinsizliklerde amirin takdir yetkisinin sınırları belirlenmiştir. Erbaş ve erin o güne kadarki hizmet ve disiplin safahatı gözönüne alınarak, bu durumdakiler disiplin kuruluna sevk edilmeyebilecek, bunun yerine amir tarafından diğer cezalardan (izinsizlik veya ilave hizmet yükleme) birisi ile cezalandırılacaktır. Bu gibi durumlarda, erbaş ve erin cezasız kalması gibi bir durum söz konusu değildir. Yani, disiplin kuruluna sevk edilmeyen erbaş ve er disiplin amiri tarafından mutlaka ceza verilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, barış zamanında oda hapsi verilebilecek yer ve zamanlarda (karasuları dışında bulunan gemilerde) erbaş ve erler tarafından işlenen tüm disiplinsizliklere izinsizlik veya ilave hizmet yükleme cezası yerine disiplin amirleri tarafından oda hapsi cezası verilebileceği düzenlenmiştir.

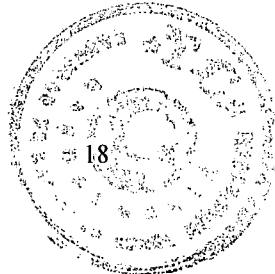
MADDE 28- Madde ile, geçici olarak kontrol altına alma tedbirine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Toplu bir yaşamın sürdürüldüğü ve disiplinin muhafazasının hayati derecede önemli olduğu askeri kışlalardaki bazı ciddi durumlarda, topluluğun diğer fertlerinin menfaati adına bu tür bir yetkinin olmasının zorunlu olduğu değerlendirilmiştir. Önemli bir yetki olması nedeniyle de; hangi durumlarda kontrol altına alma tedbirinin uygulanacağı, kimin yetkili olduğu, ne kadar süre ile uygulanacağı gibi hususlar belirlenerek keyfiliğin önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, geçici olarak kontrol altına almaya yetkili makamlar ile bu tedbirin hangi hâllerde uygulanacağı düzenlenmiştir. Buna göre bu tedbir sadece ek-1 sayılı çizelgeye göre oda hapsi cezası vermeye yetkili disiplin amirleri tarafından uygulanabilecektir. Kanunda belirtilmiş olan geçici olarak kontrol altına alma tedbiri, diğer kanunlar kapsamındaki yakalama yetkisinden (örneğin ağır bir suç işlendiğine şahit olunması durumunda suçluyu yakalama yetkisi) bağımsız bir idari tedbirdir.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, firar veya uzun süreli izin tecavüzü nedeniyle birliğinden ayrı kaldıktan sonra yakalanan askeri personelin askeri birliğe teslim edilmesi hâlinde, kaçmasının engellenmesi amacıyla geçici olarak kontrol altına alınabileceği düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde, zarar verici davranışlarda bulunan personelin kontrol altına alınabileceği düzenlenmiştir. Buna göre; örneğin kendisine fiziksel olarak zarar verici davranışlar içine giren veya geçici olarak gayri iradi davranışlar içerisinde girerek birliğindeki arkadaşlarına veya devlet malına zarar verici saldırgan davranışlarda bulunan bir personel bu kapsamda geçici olarak kontrol altına alınarak zarar verici sonuçların engellenmesi mümkün olabilecektir. Başka bir örnek olarak da, intihar etme eğiliminde bulunduğu değerlendirilen bir personelin sağlık kuruluşlarına sevk edilene kadar geçecek süre içerisinde kendi başına bırakılmaması amacıyla disiplin amirleri tarafından bu tedbirin uygulanmasına karar verilebilecektir.

Maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde, ciddi bir şekilde bozulan disiplini yeniden tesis etmek amacıyla geçici olarak kontrol altına alma tedbirinin uygulanabileceği öngörülmüştür. Askerlik hizmetinin iç içe geçmiş bir yaşantı gerektirmesinden ve bugüne kadar yaşanmış olan olumsuz olaylardan çıkarılan derslerden hareketle, ağır bir şekilde disiplini bozan bir davranış nedeniyle (örneğin, dolu şarjör takılı silahıyla taşkın hareketler yapan) personelin kontrol altına alınması yetkisinin bulunmasının disiplin açısından elzem olduğu değerlendirilmiştir.

Maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde ise, askeri mahallerde sarhoş olarak bulunan kişinin de, alkolün etkisinin geçmesine kadar kontrol altında tutulabileceği özel olarak belirtilerek tereddütlerin engellenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, kontrol altına alma tedbirinin nasıl ve ne süre ile uygulanacağı belirlenmiştir. Buna göre bu tedbir en fazla yirmidört saat uygulanabilecektir. Yirmidört saatin sonunda, kontrol altına alınmayı gerektiren durumun devam etmesi hâlinde personel hakkında yetkili makamlar önüne çıkarma işlemine başlanacaktır. Kontrol altına alınmasına karar verilenler, bu amaç için hazırlanacak fiziki mekanlara konulacaktır. Örneğin, boşaltılmış bir koğuş odasında veya müsait bir çalışma odasında bu tedbir yerine getirilebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, kontrol altına alınan personel için bu süre zarfında alınacak tedbirlerin sorumlu makamı belirlenmiştir. Buna göre, kontrol altına alma kararını veren veya diğer amirler tarafından, personel hakkındaki tedbirlerin (örneğin intihar etme kuşkusu var ise, intiharda kullanılacak tüm malzemelerden arındırılmış şekilde kontrol altına alınması veya kendisine zarar verme temayülünde ise zarar verici tüm maddelerden tecrit edilmesi ve benzeri) alınması öngörülmüştür.

MADDE 29- Madde ile, idari yaptırımlar kapsamında uygulanacak olan geçici olarak görevden uzaklaştırma ve görev yerini değiştirme tedbirine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, geçici olarak görevden uzaklaştırma tedbirinin amacı, kimlere uygulanabileceği ve ne şekilde yerine getirileceği düzenlenmiştir. Astlar tarafından disiplini bozan bir eylem işlendiğinde amirlerin soruşturma başlatması zorunludur. Bazı durumlarda, ast hakkında soruşturma yapılırken, kendisi hakkında soruşturma yapılan astın makamında bulunması ciddi zorluklar çıkarabilmektedir. Örneğin, bölük komutanının işlemiş olduğu iddia olunan veya tespit edilen bir fiilden dolayı bölük içerisinde bir tahkikat yapılması gerekiyorsa, ilgili bölük komutanının emir komuta yetkisini devam ettirmesi, gerek soruşturmanın sıhhati, gerekse o bölük komutanının kendi menfaati açısından tehlike oluşturabilmektedir. Bu amaçla; yani soruşturmanın daha sağlıklı olarak yapılabilmesini temin etmek için, hâlen devlet memurları için uygulanan görevden uzaklaştırma veya askeri personel için uygulanan açığa alma müesseselerine benzeyen idari izinli sayarak kısa süreliğine görevden uzaklaştırma tedbiri öngörülmüştür. Bu tedbirin uygulanmasına ilişkin karar; subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş veya sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilebilecektir. Tedbir, personelin idari izne gönderilmesi ve böylelikle görevinden uzaklaştırılması suretiyle uygulanacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, geçici olarak görevden uzaklaştırma tedbirine ilişkin kararın teklif makamı, bu kararı verecek makam ve süresi düzenlenmiştir. Buna göre, bu şekildeki karar asgari tugay ve eşidi seviyedeki amirler tarafından verilebilecektir. Bu amirlerin disiplin amiri konumunda bulunması şarttır. Bu karar; kararı vermeye yetkili amir tarafından resen verilebileceği gibi, sıralı disiplin amirlerinden birisinin veya görevlendirilmiş ise disiplin soruşturmacısının teklifi üzerine de verilebilecektir. Geçici olarak görevden uzaklaştırmanın süresi en fazla onbeş iş günü olacaktır. Ancak ihtiyaç duyulması hâlinde, kararı veren amir tarafından bu süre yine en fazla onbeş iş gününe kadar daha uzatılabilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, görevden uzaklaştırma tedbirinin ne zaman sona ereceği ile görevden ayrı kalınan sürelerdeki hak ve yetkiler düzenlenmiştir. Görevden uzaklaştırma tedbiri; kararda belirtilen sürenin sona ermesi, karar veren amir tarafından gerek görülmesi hâlinde yeni bir kararla kaldırılması veya görevden uzaklaştırmaya neden olan fiilin herhangi bir suç veya disiplinsizlik teşkil etmediğinin anlaşılması hâlinde kararı veren amirin yeni kararı ile bitirilir. Verilen bu karar sonucu idari izne ayrılan personelin görevinden ayrı kaldığı süreler askeri hizmetten sayılacaktır. İdari izinli olarak bulunan sürelerde asker kişi

statüsünün devam ettiği özellikle belirtilerek tereddütlerin önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Görevden uzaklaştırma tedbiri süresince, hakkında bu tedbir uygulanan personelin emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Böylelikle, görevden uzaklaştırma tedbiriyle amaçlanan yürütülen soruşturmanın emniyeti sağlanacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplini ağır bir şekilde bozan bir personelin görev yerinin değiştirilmesine ilişkin alınacak tedbire ilişkin esaslar belirlenmiştir. Ağır nitelikteki bazı disiplinsizlik hâllerinde ilgili personelin gerek kendisi açısından gerekse bulunduğu birlik açısından görevinde kalmasında sakıncalar olabilmektedir. Bu tür durumlarda, personelin görev yerinin değiştirilmesi amacıyla, kısa süreliğine görevden uzaklaştırma kararı almaya yetkili makamlar tarafından, ilgilinin Kuvvet Komutanlığına atama teklifi yapılmasının ve personelin görev yerinin değiştirilmesinin mümkün olması amaçlanmıştır. İlgili Kuvvet Komutanlığınca kendisine yapılan teklifin uygun görülmesi veya Kuvvet Komutanlığının elindeki bilgi ve belgeleri değerlendirmesi sonucunda kendiliğinden böyle bir tedbire karar vermesi durumlarında, personel bulunduğu garnizonda başka bir kadroya veya birlik emrine veya durumun özelliğine göre başka bir garnizona atanabilecektir. Örneğin, kritik bir komutanlık görevinde bulunan bir personelin ağır bir disiplinsizlik teşkil eden bir fiili işlediğine kanaat getirilmesi hâlinde, bu personelin komutanlık görevinden alınarak bulunduğu garnizondaki bir birlik emrine atanması mümkün olabilecektir.

MADDE 30- Madde ile, disiplin cezalarının idari işlemlere olan etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin ile ilgili bilgi ve belgelerin kişisel veri olarak ilgili personelin şahsi dosyalarında muhafaza edilebilmesine yasal dayanak oluşturulması amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrası uyarınca, personelin almış olduğu disiplin cezalarına ilişkin kayıtların mensubu oldukları Kuvvet Komutanlıklarında (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dahil) da tutulabilmesi amacıyla, cezayı veren disiplin amiri veya disiplin amirinin bağlı olduğu Birlik Komutanlığı tarafından Kuvvet Komutanlıklarına gönderilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, idarenin yaptığı atama, terfi, seçim ve benzeri idari işlemlerde disiplin cezalarının ve idari yaptırımların etkili olacağı belirtilerek yasal dayanak sağlanmıştır. Bu fıkradaki hükme dayanılarak; örneğin sicil yönetmeliklerinde disiplin ceza puanları belirlenebilecek, yurtdışı görevlere seçim ile ilgili alt düzenleyici işlemlerde disiplin cezalarına bağlı prensipler belirlenebilecektir.

MADDE 31- Madde ile, disiplin kurulları tarafından verilen cezaların yükümlülük süresine olan etkisi düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin kurulları tarafından verilen hizmetten men cezaları ile seferberlik veya savaş hâlinde disiplin kurulları tarafından verilen ve yerine getirilen oda hapsi cezalarının, yedek subaylar ile erbaş ve erlerin yükümlülük süresine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kişiler ceza süresi kadar geç terhis edileceklerdir. Fıkra ile ayrıca, uygulamadaki aksaklıkların önüne geçilmesi amacıyla, hakkında bu tür disiplin cezaları verilen bu personelin durumlarının Askerlik Şubelerine bildirilmesi de zorunlu hâle getirilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, aldığı disiplin cezası nedeniyle yükümlülük süresi uzayan personelin özlük haklarının verilmesindeki tereddütlerin engellenmesine yönelik bir düzenleme yer almaktadır. Almış olduğu disiplin cezası nedeniyle yükümlülük süresi uzayan ve askerlik hizmetine devam eden personel, statüsüne uygun olarak sahip olduğu özlük haklarını uzayan süre içerisinde almaya devam edecektir.

MADDE 32- Madde ile, disiplin kurullarının nasıl kurulacağı, nerelerde kurulacağı ve yetki alanlarına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

MADDE 33- Madde ile, disiplin kurullarının kimlerden teşkil edileceği düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin kurullarının başkan ve üyeleri ile bunların görev süreleri ile ilgili esaslar düzenlenmiştir. Buna göre, disiplin kurulları üç kişiden oluşmaktadır. Bunlardan birisi asgari binbaşı rütbesinde olan başkan, diğerleri ise üyelerdir. Üyelerin birisi subay, diğeri astsubay olacaktır. Askeri disiplinin özellikleri gözönüne alınarak, başkan ve üyelerin, disiplinsizlik yapan ve kurulda tahkikatı yapılacak personelin astı konumunda olmaması öngörülmüştür. Disiplin kurulunun başkan ve üyelerine bir ölçüde teminat sağlamak amacıyla, nezdinde kuruldukları birlik, karargâh veya kurum amiri/komutanı tarafından bir yıllığına görevlendirilmesi ve görev süresi bitmeden zorunlu nedenler haricinde görevinden alınmaması düzenlenmiştir. Bir yıllık görev süresi biten başkan ve üyeler, bir sonraki dönem için yeniden görevlendirilebileceklerdir.

Maddenin ikinci fıkrasında, yedek üye olarak görevlendirilme esasları ile başkan ve üyelerin birbirlerine karşı konumları düzenlenmiştir. Buna göre, başkan ve üyelerin herhangi bir mücbir nedenden dolayı bulunmadıkları zamanlarda onlar yerine görev yapmak üzere iki subay, bir astsubay yedek üye bulunması öngörülmüştür. Başkanın bulunmadığı zamanlarda subay olan yedek üyelerden birisi görevlendirilecek ve kuruldaki en kıdemli personel başkan olarak görev yapacaktır. Disiplin kurulunun daha tarafsız kararlar vermesine katkı sağlamak amacıyla da, başkan ve üyelerin disiplinsizlik yapan personelin veya birbirlerinin amiri olamayacakları düzenlenmiştir. Bu tür durumlarda yedek üyelerden uygun olanı görev yapacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, asıl ve yedek üye haricinde üye görevlendirmesi yapılmasına ilişkin esaslar düzenlenmiştir. Buna göre, asıl ve yedek üyeler dışında sadece subayların tahkikatında görev yapmak üzere bir subay üyenin de belirlenmesi öngörülmüştür. Fıkra ayrıca, yedek üyelerden de uygun nitelikte personel bulunmaması durumunda, yetkili komutanlık tarafından disiplin kurullarında görev yapmak üzere yeniden personel görevlendirmesi yapılabilmesi de açık olarak belirlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, başkan ve üyelerin başka makamlar tarafından görevlendirilme hususu düzenlenmiştir. Buna göre, Kanunda yazılı kıstaslara uygun nitelikte başkan ve üye bulunmaması veya bunların görev yapmasına engel bulunması hâlinde (örneğin, disiplin kurulunun teşkil edildiği komutanlıkta, disiplinsizlik nedeniyle hakkında tahkikat yapılacak personelin üstü konumunda sadece iki personel bulunması, bunlardan birinin başkan, diğerinin üye olarak görevlendirilmesi hâlinde bir üyeliğin boş kalması) eksik başkan veya üyenin başka bir birlik, karargâh veya kurum tarafından görevlendirilmesi amacıyla en yakın kıt'a komutanı veya askeri kurum amirine başvurulması öngörülmüştür. Fıkra metnindeki "en yakın" ibaresi, hiyerarşik olarak bir üstündeki kıt'a veya askeri kuruma işaret etmektedir. Kendisine başvuru komutan da, disiplin kurulunun eksik kalan başkan veya üyesini, emrindeki diğer birlik, karargâh veya kurumlardan seçerek görevlendirecektir.

MADDE 34- Madde ile, disiplin kurullarının yetkisine yönelik istisnai durumlar düzenlenmiştir. Disiplin kurulları genel olarak kurulduğu veya yetkilendirildiği birlik, karargâh veya kurumda görevli personel hakkındaki tahkikatı yapmaya yetkilidir. Ancak, teşkilatında disiplin kurulu kurulan komutan veya askeri kurum amiri hakkındaki disiplin tahkikatının bir üst komutanlık veya askeri kurum amirliği nezdinde kurulan disiplin kurulunda yapılacağı öngörülmüştür. Ancak bu kişi general veya amiral ise, hakkında yapılacak disiplin tahkikatı Genelkurmay Başkanlığı Disiplin Kurulu tarafından yapılacaktır.

MADDE 35- Madde ile, disiplin subaylarının nitelik ve görevleri ile disiplin subaylıklarına ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, teşkil edilen disiplin kurullarında aynı zamanda bir disiplin subayı bulunacağı esasa bağlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin kurulu kurulan birlik, karargâh veya kurumlarda bulunacak olan disiplin subayının askeri hâkim sınıfından da olabileceği hususu düzenlenmiştir. Bu şekilde disiplin subayı olarak atanmış askeri hâkim subayın aynı zamanda o birlik, karargâh veya kurum amirliğinin hukuk müşaviri olacağı hususu öngörülmüştür. Bunun yanında, teşkilatında adli müşavir bulunan birlik, karargâh veya kurumlarda, disiplin subaylığı görevinin bu adli müşavir veya onun görevlendireceği yardımcılardan birisi tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, askeri hâkim sınıfından olmayan disiplin subaylarına ilişkin hususlar düzenlenmiştir. Disiplin kurulu kurulan birlik, karargâh veya kurumlarda askeri hâkim sınıfından bir disiplin subayı bulunmaması hâlinde veya bunların disiplin subaylığı görevini yapmasına engel bir hâlin ortaya çıkması hâlinde (uzun süreli ayrılmalar, istirahat ve benzeri), disiplin subaylığı görevinin askeri hâkim sınıfına mensup olmayan bir subay tarafından da yapılabileceği hükme bağlanmıştır. Birlik, karargâh veya kuruma atanmış askeri hâkim sınıfından disiplin subayı bulunmaması hâlinde disiplin subayı iki şekilde istihdam edilebilecektir. Birincisi, atamaya yetkili makam tarafından disiplin subayı atanması, ikincisi ise, teşkilatında disiplin kurulu bulunan komutan tarafından kendi bünyesi içindeki subaylar arasından seçilerek görevlendirme şeklinde öngörülmüştür. Komutan tarafından yapılacak görevlendirmede disiplin subayı olarak görevlendirilen subayın asli görevi uhdesinde kalabileceği gibi, sadece disiplin subaylığı görevini yapacak şekilde görevlendirilmesi de mümkün olacaktır. Komutan tarafından disiplin subayı olarak görevlendirilecek subayın en az bir yıllık kıt'a hizmetinin bulunması zorunludur. Ayrıca disiplin subayının, taksirli suçlar haricinde herhangi bir suçtan hükümlü bulunmaması da gerekmektedir. Bunun haricinde başkaca herhangi bir kriter bulunmamaktadır. Örneğin rütbe tahdidi yoktur. Görevlendirmeyi yapacak birlik komutanı görevin gerektirdiği nitelikleri gözönüne alarak personel seçimini yapabilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin subaylıklarında görevlendirilecek diğer personel tespit edilmiştir. İhtiyaç duyulması hâlinde, o birlik, karargâh veya kurumda görevli subay veya astsubaylar arasından bir kişi disiplin subayı yardımcısı olarak görevlendirilebilecektir. Disiplin subayı yardımcısını, disiplin subayını görevlendiren makam görevlendirecektir. Bunun yanında disiplin subayı yardımcısı olarak yetkili makamlar tarafından atama da yapılabilecektir. Disiplin subayı yardımcısının yapacağı görevler, disiplin subayı tarafından belirlenecektir. Örneğin, disiplin subayının Kanun ile belirlenmiş görevlerinin bir kısmı yardımcısına devredilebilecektir. Disiplin subayı yardımcısı yanında, disiplin kurullarında görev yapmak üzere yeteri kadar personel görevlendirilmesi de öngörülmüştür. Bu görevlendirme, disiplin kurulunun kurulduğu birlik, karargâh veya kurumda görevli asker (uzman erbaş ataması, erbaş ve er tertibi ve benzeri) veya sivil memurlardan (atama veya görevlendirme yolu ile) yapılabilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, disiplin subayının görevleri sayılmak suretiyle belirlenmiştir.

MADDE 36- Madde ile, disiplin kurullarının görevleri ve yetkileri düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, hangi tür disiplinsizliklerde disiplin kurullarının tahkikat yapmak ve hangi tür disiplin cezasını vermeye yetkili oldukları belirlenmiştir. Buna göre disiplin kurullarında tahkikat yapılabilmesi için öncelikli şart, disiplinsizlik dosyasının disiplin amirleri tarafından gönderilmiş olmasıdır. Herhangi bir disiplin amiri tarafından sevk edilmemiş bir disiplinsizliğin disiplin kurulunda resen tahkik edilmesi mümkün değildir.

Maddenin ikinci fıkrası uyarınca, seferberlik ve savaş hâllerinde, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlerin 19 uncu maddede belirlenmiş disiplinsizlerinde; yükümlü erbaş ve erlerin ise 27 nci maddede belirlenmiş disiplinsizliklerinde disiplin kurulları tarafından hizmet yerini terk etmeme veya hizmetten men cezası verilmeyecek, bu cezalar yerine oda hapsi cezası verilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, disiplin kurullarının Kanunda tahkikat olarak adlandırılan faaliyetlere ilişkin yetkileri düzenlenmiştir. Buna göre, disiplin kurulu kendisine gönderilen disiplinsizlik dosyasına ilişkin isabetli bir karar verebilmesi açısından, hâkim veya savcı kararı gerektirmeyen durumlarda kriminal inceleme yaptırma da dahil olmak üzere, tahkikatı aydınlatmaya yarayacak her türlü idari işlemi yapmaya veya yaptırmaya yetkilendirilmiştir. Örneğin; birlik, karargâh veya kurumlardan dosyaya ilişkin bilgi veya belgeleri talep edebilecektir. Disiplin kurulları bu yetkiyi bağlı oldukları komutan adına kullanacaklardır. Disiplin kurullarının almış oldukları bu kararlara ilişkin işlemler disiplin subaylıkları tarafından yerine getirilecektir. Örneğin; disiplin kurulu bilirkişi incelemesi yaptırılması veya tanık çağrılmasına karar vermiş ise, bunlara ilişkin diğer yazışmalar ve işlemler disiplin subaylıkları tarafından yapılacaktır.

MADDE 37- Madde ile, tahkikata ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin kurullarında görüşülecek dosyalara ilişkin başlangıç faaliyeti tanımlanmıştır. Buna göre, disiplin amirleri tarafından disiplin kurulunda görüşülmesine gerek duyulan disiplinsizliklere ilişkin her türlü evrak, ceza vermeye yetkili disiplin amirinin kanaati de eklenerek disiplin subaylığına gönderilecektir. Disiplin subaylığına gönderme işlemi, disiplinsizliğin öğrenilmesinden sonraki otuz gün içerisinde gerçekleştirilmelidir.

Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin kuruluna gönderilen dosyaların disiplin subayı tarafından ne şekilde inceleneceği düzenlenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda; dosya içerisindeki eylemlerin mahkemelerin görev alanına giren bir suç oluşturduğu kanaatine ulaşılması hâlinde dosyanın bir sureti, görevli olan makamlara gönderilecektir. Ayrıca, disiplin kurulunun tahkik etmekle yetkili olmadığı bir disiplinsizlik tespit edilmesi hâlinde dosya, gerekçesi ile birlikte disiplin amirine iade edilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, disiplinsizlik dosyası disiplin kurulunda görüşülecek personele savunma hakkını daha etkin olarak kullanabilmesi amacıyla yapılacak olan tebligat düzenlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplinsizlik dosyasının disiplin kurulunda tahkik edilmesine yönelik tüm hazırlıkların disiplin subaylığına tamamlanmasının ardından nezdinde kurulan komutan emri ile disiplin kurulunun toplanması öngörülmüştür.

Maddenin beşinci fıkrasında, disiplin kuruluna sevk edilen personelin, hakkında yapılan tahkikat esnasında sahip olduğu hakların belirlenmesi amaçlanmıştır. Buna göre, personel, Kanunda belirlenmiş kamu ve kişi yararını korumayı amaçlayan istisnalar dışında, hakkında yürütülen soruşturma evrakını inceleme, tanık dinletme ve sözlü veya yazılı olarak savunma yapma hakkına sahiptir.

Maddenin altıncı ve yedinci fıkralarında tahkikat ile ilgili usule ilişkin bazı esasların daha açık olarak ortaya konması amaçlanmıştır.

MADDE 38- Madde ile, tahkikat sonucunda verilecek kararlar ile karar alma usullerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin kurulu tarafından esasa ilişkin üç çeşit karar verilmesi öngörülmüştür. Bunlar; sevk edilen personelin yaptığı eylemin herhangi bir disiplinsizlik teşkil etmediği ve bu nedenle disiplin cezası verilmesine gerek olmadığı kararı, eylemin disiplinsizlik teşkil ettiğinin tespit edilmesi hâlinde disiplin cezası verilmesi kararı ve

iddia olunan eylemlerin disiplin kurulunun yetkisine girmediğinin tespiti hâlinde yetkisizlik kararıdır.

Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin kurulunun kendisine sevk edilen disiplinsizlikten dolayı değil, tahkikat esnasında yapacağı vâsıflandırma sonucunda başka bir disiplinsizlikten dolayı da ceza verebileceği düzenlenmiştir. Örneğin, emre itaatsizlikten sevk edilen bir personelin fiilinin, yapılan tahkikat sonucunda asta kötü muamele oluşturduğuna karar verilmesi hâlinde, bu disiplinsizlik nedeniyle de ceza tayinine gidilebilecektir. Ancak, fiilin emre itaatsizlik değil de, örneğin uyarma veya kınama cezası gerektiren bir disiplinsizlik olduğuna karar verilmesi hâlinde, disiplin kurulunun ceza verme yetkisi bulunmamaktadır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, disiplin kurullarında kararların oy çokluğu ile alınacağı temel kural olarak belirlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin kurulunun kararının gerekçesinde belirtilecek hususların neler olacağı düzenlenmiştir. Disiplin kurulları tarafından verilen kararların fıkra da belirtilen gerekçeleri içereceği ve imzalanarak ilgililere tebliğ edileceği öngörülmüştür.

MADDE 39- Madde ile, zamanaşımı konusu düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin amirleri tarafından verilecek disiplin cezalarına ilişkin zamanaşımı süresi belirlenmiştir. Buna göre, herhangi bir disiplinsizliğin, disiplin amiri tarafından öğrenilmesinden itibaren genel kural olarak bir ay içerisinde ve her hâlükarda fiilin işlenmesinden itibaren beş yıl içerisinde cezalandırılması gerekmektedir. Bu süre geçtikten sonra disiplin amirinin ceza verme yetkisi ortadan kalkacaktır. Ancak, yapılan disiplinsizliğin inceleme ve araştırmayı gerektirmesi ve buna istinaden de bir ay içerisinde inceleme ve araştırma yapmaya başlanması hâlinde, inceleme ve araştırma için geçen süre bir aylık zamanaşımı süresinden hariç tutulacaktır. Bir ay geçtikten sonra inceleme ve araştırma yapılmaya başlanmış olsa dahi disiplin cezası verme yetkisi zamanaşımına uğrayacaktır. İnceleme ve araştırma yapıldığı hâllerde de, inceleme ve araştırma için geçecek süre altı aydan fazla olmayacaktır. Örneğin; bir disiplinsizlik işlendiğinin amir tarafından öğrenilmesinin ardından on gün geçtikten sonra inceleme ve araştırma yapılmaya başlanmış ise, altı ayı geçmeyecek şekilde inceleme ve araştırmanın bitmesinden itibaren yirmi gün içerisinde disiplin amiri tarafından disiplin cezası verilmesi gerekecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, disiplin kurulları tarafından verilecek disiplin cezalarına ilişkin zamanaşımı süresi belirlenmiştir. Disiplin kurullarının daha ağır disiplinsizlik hâllerine ilişkin tahkikat yapacakları, bu tahkikat nedeniyle işlemlerin daha uzun sürebileceği gibi nedenlerle zamanaşımı süresi, fiilin disiplin amiri tarafından öğrenilmesinden itibaren bir yıl ve her hâlde disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerin işlendiği tarihten itibaren beş yıl geçtikten sonra disiplin cezası verilmemesi öngörülmüştür.

Maddenin üçüncü fıkrasında, daha özellikli bir disiplin cezası olan Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasına ilişkin zamanaşımı süresi belirlenmiştir. Bu cezanın verileceği durumların düzenlendiği 20 nci ve 21 inci maddeler incelendiğinde, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası belli bir fiil veya durum nedeniyle verilebileceği gibi, belli bir süreç sonunda oluşan durum nedeniyle de verilebilmektedir. Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasına ilişkin zamanaşımı süresinin bu husus gözönünde bulundurularak uygulanması gerekmektedir. Örneğin, 21 inci maddede belirtilmiş olan durumlar, işlenen en son disiplinsizlik nedeniyle oluşmaktadır. Dolayısıyla buradaki zamanaşımı süresinin başlangıç tarihi en son fiilin tespit edildiği tarih olacaktır. Zira aksi bir düşünce tarzı, personelin disiplin durumunun belli bir süre takip edilmesini gerektirecek bir durum olan disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme nedeniyle ayırma işlemi yapılmasını imkânsız hâle getirecektir. Aynı durum aşırı borçlanma ve borçlarını ödeyememe durumu için de geçerlidir. Zira ayırma cezası gerektiren bu durum da, belli bir süreci ve bu süreç boyunca personelin takip edilmesini gerektirmektedir. Yine uzun süreli firar hâlinde de zamanaşımı süresi firarda bir yılın doldurulduğu tarihte

başlayacaktır. Bununla birlikte diğer durumlarda, örneğin ahlaki zayıflık nedeniyle ayırmada, bu duruma girecek fiilin tespit edilmesini müteakip, zamanaşımı süresi başlayacaktır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, usule ilişkin işlemler nedeniyle meydana gelebilecek gecikmeler yüzünden disiplinsizliklerin cezasız kalmasının engellenmesi amaçlanmıştır. Personel tarafından işlenen bir fiil nedeniyle; savcılık, mahkeme, disiplin kurulları tarafından yapılan inceleme ve araştırma faaliyetleri sonucunda, işlenen fiilin disiplin amirine veya disiplin kuruluna iade edilmesi hâlinde, zamanaşımı sürelerinin yeniden başlaması öngörülmüştür. Örneğin; işlenen bir fiilin suç oluşturduğu değerlendirilerek disiplin cezası da verilmeden savcılığa sevk edilmesi ve dava açılması sonrasında yapılan kovuşturma sonucunda fiilin işlendiğine ancak suç teşkil etmediğine karar verilmiş ise, mahkemece sabit görülen fiilin disiplinsizlik teşkil ettiği gerekçesi ile disiplin kurulu veya disiplin amiri tarafından cezalandırılma mümkün olacaktır. Bu gibi durumlarda, disiplin cezalarına ilişkin zamanaşımı sürelerinin dosyanın iade tarihinden başlaması kabul edilmiştir.

Maddenin beşinci fıkrasında, iptal davası sonucunda verilen kararlarda, düzeltilebilir şekli hatalardan dolayı disiplinsizliğin cezasız kalmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Örneğin; verilen bir disiplin cezasının, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi tarafından disiplinsizliğin yanlış vasıflandırılması veya disiplinsizlik yapan personele savunma hakkı tanınmadan verilmiş olması nedenleriyle iptali hâlinde, kararın kesinleşmesinin ardından iki ay geçmemek kaydıyla disiplin amirinin yeniden değerlendirme yaparak mahkemenin kararına uygun bir şekilde yeni bir disiplin cezası verme hakkı olacaktır. Doğaldır ki bu yetki, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin disiplinsizlik işlenmediği gibi esasa ilişkin vermiş olduğu kararlar açısından geçerli olmayacaktır. Bu tür durumlarda, örneğin disiplin kurulu tarafından ceza verilen disiplinsizliğin işlenmediğine, bu yüzden de cezanın iptaline karar verilmesi hâlinde, disiplin amirinin daha hafif bir disiplin cezası verme gibi bir yetkisi bulunmayacaktır.

MADDE 40- Madde ile, disiplin hukukuna ilişkin işlemlerde savunma hakkına ilişkin esaslar belirlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, 13 üncü maddenin altıncı fıkrasında düzenlenen istisna haricinde, savunma almanın imkânsız olduğu veya gerekmediği durumlar haricinde disiplin cezalarının verilmesinden önce mutlaka savunma alınması zorunluluğu belirtilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, savunma alınması ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiştir. Buna göre, savunma hakkının daha etkin kullanılması amacıyla, disiplin amiri tarafından disiplinsizlik yapan personele verilecek savunma istek yazısında, isnat olunan hususlar ve savunmanın ne kadar sürede verileceği somut bir şekilde bildirilecektir. Savunma için verilecek süre asgari üç iş günü olacaktır. Bu süre on iş gününden fazla olamayacaktır. Bu süre aralığında olmak üzere savunma için verilecek süre, olayın niteliği gözönüne alınarak amir tarafından belirlenecektir. Verilen süre sonunda savunmasını vermeyen personelin bu hakkından vazgeçtiği kabul edilecektir. Savunma için verilen süre on iş gününden az ise, savunması istenen personel on iş gününü aşmayacak şekilde yeni bir savunma süresi isteyebilecektir. Ancak ilave süre talebinin disiplin amiri tarafından kabul edilmesi zorunlu değildir.

MADDE 41- Madde ile, disiplin amiri tarafından verilen cezalara karşı itiraz usulü, cezanın kesinleşmesi ve itiraz sonucunda verilecek kararlara ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin amiri tarafından verilen cezaya karşı itirazın ne zaman, nereye ve nasıl yapılacağı ile ne kadar süre içerisinde itiraz edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. İtiraz hakkının bazı durumlarda kısıtlanmaması amacıyla itiraz edebilmek için gerekli süre iş günü olarak belirlenmiştir. İtirazın, cezayı veren disiplin amirinin bağlı olduğu bir üst disiplin amirine yapılması ve ispat bakımından da mutlaka yazılı olarak yapılması gerekmektedir. Ceza alan personelin üç iş günü içerisinde itiraz dilekçesini hazırlayarak üst

disiplin amirine iletilmek üzere herhangi bir amire vermiş olması yeterlidir. Cezaya itiraz için geçerli üç iş günü, disiplin cezasının cezayı alan personele tebliğ edilmesi ile başlar. Üç iş günü içerisinde yetkili makama itiraz edilmez ise ceza kesinleşmiş olur.

Maddenin ikinci fıkrasında, cezanın tebliğinden kaçınılması gibi olumsuz durumlara tedbir getirilmesi amaçlanmıştır. Disiplin cezası verilen personelin, kasıtlı olarak kendisine verilen cezayı tebliğ etmemesi, yani tebellüğe ait bir belge imzalamaması hâlinde bu durum asgari iki imzalı bir tutanakla tespit edilecek ve tutanağın tutulduğu tarih, cezanın ilgiliye tebliğ edildiği tarih olacaktır.

Maddenin üçüncü fıkrasında, itiraz edilen cezanın karara bağlanması için uyulması gereken süreler belirlenmiştir. İtirazı incelemeye yetkili makama itiraz dilekçesinin ulaşmasının ardından beş iş günü içerisinde karar verilmesi gerekmektedir. Ancak, yetkili makamın, bazı konuların incelenmesi gerektiğine kanaat getirmesi hâlinde bu süre beş iş gününü geçmeyecek şekilde uzatılabilecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, itirazı inceleyecek disiplin amirinin yetkileri belirlenmiştir. Üst disiplin amiri itirazı incelemesi sonucunda, cezanın haksız olarak verildiğine kanaat getirirse ceza iptal edilebilir veya verileden daha hafif bir ceza tayin edilebilir. İtiraz üzerine yapılan inceleme sonucunda verilen karar kesindir. Süre sonunda itirazı inceleyen makam tarafından verilen karar, itiraz edene tebliğ edilmek suretiyle kesinleşmiş olur.

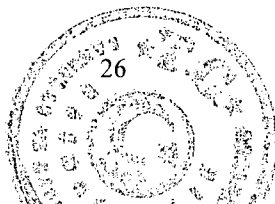
MADDE 42- Madde ile, disiplin kurulu tarafından verilen cezalara karşı itiraz usulü, cezanın kesinleşmesi ve itiraz sonucunda verilecek kararlara ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, disiplin kurulu tarafından verilen cezaya karşı tebliğ tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde itiraz edilebileceği öngörülmüştür. Disiplin kurulunun vereceği karara karşı hem hakkında karar verilen kişiye, hem de teşkilatında disiplin kurulu teşkil edilmiş olan komutan veya askeri kurum amirine itiraz hakkı tanınmıştır. Tebliğden itibaren beş iş günü içerisinde itiraz dilekçesinin yetkili disiplin kuruluna iletilmek üzere resmi makamlara teslim edilmesi hâlinde de, itiraz, süresi içerisinde yapılmış kabul edilecektir. İtiraz dilekçesinin disiplin kuruluna ulaşmasının ardından disiplin subayı tarafından vakit geçirilmeksizin tahkikat dosyası itiraz dilekçesi ile birlikte incelemeyi yapacak olan üst disiplin kuruluna gönderilecektir. İtirazın inceleneceği makam, kararı veren disiplin kurulunun kurulduğu komutanlığın bir üst seviyesindeki komutanlıkta teşkil edilmiş olan disiplin kuruludur. Örneğin A tugayında teşkil edilen disiplin kurulu tarafından verilmiş olan bir karara karşı, A tugayının bağlı olduğu B tümen teşkilatında teşkil edilen disiplin kuruluna itiraz gönderilecektir. B tümende disiplin kurulu bulunmaması durumunda ise B tümenin bağlı olduğu C kolordusunda teşkil edilen disiplin kuruluna itiraz gönderilecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, bir üst makamı bulunmayan makamlar nezdinde kurulmuş olan disiplin kurulu kararlarına karşı itirazın nasıl inceleneceğine ilişkin esaslar belirlenmiştir. Buna göre Millî Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığında oluşturulan disiplin kurullarının verdiği kararlara itiraz edilmesi hâlinde, yine aynı yerde yeni bir disiplin kurulu oluşturulması öngörülmüştür. Bu şekilde teşkil edilecek disiplin kurulu için uygun nitelikte personel bulunamaması hâlinde, itirazı inceleyecek disiplin kurulu bu makamlardaki en yüksek rütbeli personelden başlayarak sıra ile en kıdemli üç personelden teşkil edilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, itiraz makamının uyacağı süreler belirlenmiştir. Üst makama ulaşan dosya disiplin subayı tarafından ön incelemeden geçirilecek ve disiplin kurulunda görüşülmek üzere hazırlanacaktır. Disiplin subayı, itiraz hakkındaki mütalaasını da yazılı olarak disiplin kuruluna bildirecektir.

Maddenin dördüncü fıkrasında, üst komutanlık disiplin kurulunun itiraz incelemesi sonucunda vereceği karar düzenlenmiştir. İtirazı inceleyen disiplin kurulu, itirazı haklı görür

ise yeni bir karar verecektir. İtirazın haklı görülmemesi hâlinde ise itirazın reddine karar verilecektir. Üst komutanlık disiplin kurulunun kararı kesindir.

MADDE 43- Madde ile, disiplin cezalarına karşı yargı yoluna başvuru ile ilgili esaslar düzenlenmiştir.

Anayasanın 129 uncu maddesi uyarınca, Silahlı Kuvvetler mensupları hakkındaki disiplin cezalarının yargı denetimi dışında bırakılması mümkündür. Bu doğrultuda bugüne kadar Silahlı Kuvvetler mensupları hakkındaki disiplin cezaları yargı denetimi dışında bırakılmıştır. Kanunla kısmen, ağır nitelikteki disiplin cezalarının yargı denetimine açılmasına imkân sağlanmıştır. Türk Silahlı Kuvvetlerinin mevcudu, disiplin tesisinin önemi, disiplinsizliklerin ve disiplin cezalarının mahiyeti gibi hususlar gözönüne alınarak tüm disiplin cezalarına karşı yargı yolunun açık olması sistemi tercih edilmemiştir. Zira bu tür bir sistemin, disipline ciddi zararlar verebileceği değerlendirilmektedir.

Maddenin birinci fıkrasında, yargı denetimine açık olan disiplin cezaları belirlenmiştir. Bu fıkra da belirlenen disiplin cezalarına karşı Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde iptal davası açılabilmesi hususu, tereddütlerin önlenmesi bakımından açık olarak yazılmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, iptal davasını açma süresinin başlangıcı belirlenmiştir.

MADDE 44- Madde ile, disiplin cezalarının yerine getirilme zamanına ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrası uyarınca, tüm disiplin cezaları kesinleşmesini müteakip yerine getirilecektir. Örneğin, disiplin amiri tarafından verilen aylıktan kesme cezasına itiraz edilmiş ve bu itiraz reddedilmiş ise bunun üzerine ceza, yerine getirilmek üzere maliye birimlerine gönderilecektir. Aylıktan kesme cezasının iptal edilmesi amacıyla dava açılmış olması cezanın yerine getirilmesini geciktirmeyecektir. Yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası, usulüne uygun olarak kararın verilmesini müteakip icra edilebilir hâle gelecek ve hakkında ayırma kararı verilen personelin tabi olduğu mevzuat hükümlerine göre işlemler yapılacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında, cezanın yerine getirilmesinin sonraya bırakılmasına ilişkin esaslar belirlenmiştir. Buna göre, Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası haricindeki diğer disiplin cezaları sadece zorunluluk hâllerinde ileri bir tarihte yerine getirilebilecektir. Cezanın yerine getirilmesinin ileri bir tarihte bırakılmasının keyfi hâle gelmesinin engellenmesi amacıyla, bu yetkiye sadece zorunluluk hâllerinde izin verilmiştir. Örneğin, birliğin o sırada icra etmekte olduğu bir denetleme veya tatbikat gibi bir faaliyeti nedeniyle hizmetten men cezasının bu faaliyetlerin sonunda yerine getirilmek üzere ertelenmesi mümkün olabilecektir. Bunun yanında, cezanın zorunluluk hâllerinde yerine getirilememiş olması, bu cezaya bağlı idari işlemleri geciktirmeyecektir. Örneğin, bu ceza nedeniyle disiplin ceza puanı düşülecek veya cezanın kesinleştiği tarihten sonraki seçim, atama ve benzeri işlemlerde idare tarafından bu ceza gözönüne alınacaktır.

MADDE 45- Madde ile, Kanunla getirilen yeni düzenlemelerle diğer mevzuatın uyumlaştırılması amacıyla değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, yedek subaylık hakkının kaybedilmesi sonucunu doğuran 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 23 üncü maddesinin, bu Kanuna tabi olarak hakkında disiplin cezası verilecek yedek subaylar dikkate alınarak değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin ikinci fıkrasında, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 77 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “disiplin mahkemesi” ibaresinin “disiplin kurulu” olarak değiştirilmesi ve askerlik yükümlülüğünü yerine getiren erbaş ve erler açısından askerlik

hizmetinden sayılmayacak olan süreleri belirleyen 80 inci maddesinin Kanun ile uyumlu hâle getirilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, 1111 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenmek suretiyle 30/11/2011 tarihli ve 6252 sayılı Kanunla getirilen bedelli askerlik hizmetine ilişkin uygulamada karşılaşılan aksaklıkları giderici düzenleme yapılmıştır. Bu çerçevede madde ile; geçici 46 ncı madde kapsamında belirlenen bedelin yarısını ödemek suretiyle başvurusu kabul edilenlerden ikinci taksit için öngörülen altı aylık süreyi geçirenler veya ilk taksitini geri alanlar ile şartları taşıdığı hâlde 15/6/2012 tarihine kadar başvuruda bulunmamış olanlara bedelli askerlik hizmetinden yararlanmak için yeni bir hak tanınması amaçlanmıştır. Ancak, bu haktan yararlanmak için her hâlükarda fiilen askerlik hizmetine başlamamış olmak ve ilk taksiti ödemiş olanlar için kalan taksiti, diğerleri için ise maddede öngörülen miktarın tamamını bir aylık süre içerisinde defaten ödemiş olmak gerekmektedir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu ile Kanunun uyumlaştırılması amaçlanmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin hukukuna ilişkin mevzuatın Silahlı Kuvvetlerde görev yapan siviller açısından uygulanmayacak olması nedeniyle hâlen sivil personelin askeri disiplin hukuku kapsamında cezalandırılmasını sağlayan 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunundaki hükmün iptal edilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin beşinci fıkrasında, 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun hükümlerinin yalnızca savaş zamanında uygulanması amaçlanmıştır.

Maddenin altıncı fıkrasında, disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle Silahlı Kuvvetlerden idari kararlar yapılan ayırma işlemlerinin yüksek disiplin kurullarınca yapılacak olması nedeniyle, aynı nedenle yapılan Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma işlemlerini düzenleyen hükümlerin 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunundan çıkarılması ve 926 sayılı Kanunda geçen oda ve göz hapsi cezalarının hizmet yerini terk etmeme cezasına dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Maddenin yedinci fıkrasıyla, yargı denetimine açılan disiplin cezalarının yargı denetiminin sağlanması amacıyla, 1602 sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun yargıya açık olan işlemlerin düzenlendiği 21 inci maddesinde değişiklik yapılmıştır.

Maddenin sekizinci fıkrasında, 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununda geçen “oda ve göz hapsi” cezalarının “hizmet yerini terk etmeme” cezasına dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında, uzman erbaşlara uygulanacak disiplin hukukuna ilişkin esasların Kanun ile ayrıca düzenlenmesi nedeniyle 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Maddenin onuncu fıkrasında, uzman jandarmalara uygulanacak disiplin hukukuna ilişkin esasların Kanun ile ayrıca düzenlenmesi nedeniyle 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Maddenin onbirinci fıkrasında, 3563 sayılı Harp Akademileri Kanununda geçen “oda ve göz hapsi” cezalarının “hizmet yerini terk etmeme” cezasına dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Maddenin onikinci fıkrasında, sözleşmeli subay ve sözleşmeli astsubaylara uygulanacak disiplin hukukuna ilişkin esasların Kanun ile ayrıca düzenlenmesi nedeniyle 4678 sayılı Türk Silahlı Kuvvetlerinde İstihdam Edilecek Sözleşmeli Subay ve Astsubaylar Hakkında Kanunda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Maddenin onüçüncü fıkrasında, Türk Silahlı Kuvvetleri personeli üzerinde bulunan ilk nasıp istihkakı olarak tahsis edilmiş, ekonomik ömrünü dolduran, ateş gücü düşük, teknolojisi eski, farklı çap, tip ve modeldeki teçhizat tabancaların, ordu tipi tabanca tanımını

karşılamağından, günün koşullarına uygun, ateş gücü yüksek, yeni model tabancalar ile değiştirilmesi amaçlanmıştır.

Maddenin ondördüncü fıkrasında, sözleşmeli erbaş ve erlere uygulanacak disiplin hukukuna ilişkin esasların Kanun ile ayrıca düzenlenmesi nedeniyle 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

MADDE 46- Maddede, bugüne kadar çıkarılmış mevzuatta hâlen yürürlükte olan disiplin mevzuatına yapılmış atıfların barışta Kanuna, disiplin mahkemelerine yapılan atıfların disiplin kurullarına yapılmış sayılması amaçlanmıştır.

MADDE 47- Madde ile, Kanuna dayanılarak ve Kanundaki hususlara yönelik ayrıntılı usul ve esasları belirlemek amacıyla çıkarılacak yönetmeliklere yasal dayanak oluşturulması amaçlanmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girmesi ile birlikteki geçiş döneminde uygulanacak esaslar belirlenmiştir.

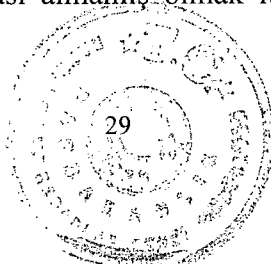
Maddenin birinci fıkrasında, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yerine getirilmekte olan oda ve göz hapsi cezalarının infazına derhâl son verileceği belirlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla barış zamanında disiplin mahkemeleri kaldırılmış olacağından, disiplin mahkemelerinde bulunan ve henüz karar verilmemiş veya verilen kararı kesinleşmemiş olan dosyaların Kanunun yürürlüğe girdiği tarihteki disiplin amirlerine iade edileceği öngörülmüştür. Disiplin mahkemelerinde hangi safhada olursa olsun, kesinleşmemiş tüm dosyalar amirlere geri gönderilecektir. Disiplin amirleri, bu şekilde kendilerine iade edilen disiplinsizlikler hakkında Kanundaki esaslara göre yeniden değerlendirme yapacaklardır. Bu değerlendirme sonucuna göre, ceza vermeyecekler veya cezalandırabilecekler ya da şartları oluşmuş ise disiplin kuruluna sevk edeceklerdir. Sonradan yapılan bir kanuni düzenlemeyle mevcut zamanaşımı sürelerinin ilgililerin aleyhine olacak şekilde uzatılması gibi hukuken kabul edilemeyecek bir duruma sebebiyet verilmemesi bakımından, bu kapsamda yapılacak değerlendirmeler yönünden, zamanaşımı süresinin, inceleme ve değerlendirme konusu fiilin 477 sayılı Kanun uyarınca tabi olduğu zamanaşımı süresini aşamayacağı kabul edilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte disiplin amirleri veya diğer makamlarca yürütülen soruşturmalarda Kanundaki hükümlerin uygulanmaya başlayacağı, tereddütlerin engellenmesi bakımından açık olarak yazılmıştır.

Maddenin dördüncü fıkrasında, disiplin kurullarının çalışma usul ve esaslarına yönelik yönetmelik çıkarılıncaya kadar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan disiplin mahkemelerinin, disiplin kurulunun yapacağı faaliyetleri disiplin kurulu adı altında yürüteceği belirlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2- Madde ile, subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler hakkında daha önceden verilmiş cezaların Kanunda yeniden belirlenmiş olan disiplin cezaları ile uyumlaştırılması düzenlenmiştir. Buna göre, daha önce verilen oda hapsi ve göz hapsi cezaları aynı sürelerde hizmet yerini terk etmeme cezasına dönüştürülmüştür. Bu dönüştürme işlemi af manasına gelecek veya daha önce oda veya göz hapsi cezasının bulunması nedeniyle yapılamayan herhangi bir işlemin yapılabilmesine imkân sağlama gibi bir sonuç doğurmayacaktır. Örneğin daha önce yirmibir gün oda hapsi cezası bulunan bir personelin cezası yirmibir gün hizmet yerini terk etmeme cezasına dönüşecektir. Lisansüstü öğrenime kıdem verilme esaslarını düzenleyen 926 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan oda hapsi cezası almamış olmak ibaresi, hizmet yerini terk etmeme

cezası almamış olmak olarak kabul edileceğinden personelin kıdem alma yasağı muhafaza edilmiş olacaktır.

GEÇİCİ MADDE 3- Madde ile, askeri öğrenciler hakkında daha önceden verilmiş cezaların Kanunda yeniden belirlenmiş olan disiplin cezaları ile uyumlaştırılması düzenlenmiştir.

Geçici 2 nci maddede belirtilen gerekçeler askeri öğrenciler yönünden de geçerlidir. Ancak, burada oniki günün üzerindeki oda hapsi cezalarının, Kanuna göre en fazla süre ile verilebilecek altı hafta sonu izinsizlik cezasına çevrileceği ve sadece infaz edilmemiş olanların bu şekilde yerine getirileceği özel olarak esasa bağlanmıştır. Örneğin, daha önce verilmiş ve infazı tamamlanmış yirmi günlük oda hapsi cezası artık kayıtlarda on hafta sonu izinsizlik cezasına çevrilecek ve bu şekilde muhafaza edilecektir. Ancak bu yirmi günlük cezanın yerine getirilmesi safhasına geçilmemiş ise, bu ceza kayıtlarda on hafta sonu izinsizlik olarak görünmesine rağmen, altı hafta sonu izinsizlik şeklinde yerine getirilecektir.

GEÇİCİ MADDE 4- Madde ile, erbaş ve erler hakkında daha önceden verilmiş cezaların Kanunda yeniden belirlenmiş olan disiplin cezaları ile uyumlaştırılması düzenlenmiştir. Daha önceden verilmiş disiplin cezalarının uyumlaştırılmasında, erbaş ve erler lehine olacak şekilde Kanun ile verilebilecek azami cezalar sınır olarak belirlenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 5- Madde ile, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olan disiplin cezalarının etkileri düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrası ile, yedek subaylar ile erbaş ve erlere, Kanunun yürürlüğe girmesinden önce disiplin mahkemeleri tarafından verilmiş olan ve onların askerlik sürelerini uzatan cezaların onbeş günden fazla kısmı iptal edilmiş olmaktadır. Her bir suç için ayrı ayrı değerlendirilmek üzere onbeş günden fazla oda hapsi cezaları onbeş gün sayılacak ve onbeş gün askerliği uzatacaktır. Örneğin; Kanunun yürürlüğe girmesinden önce iki defa olmak üzere otuz gün disiplin mahkemesinden oda hapsi cezası almış olan görevdeki bir erin bu cezaları, onbeşer günden olmak üzere otuz gün hizmetten men cezasına dönüşmüş olacak ve askerlik hizmeti en fazla otuz gün uzayacaktır.

Maddenin ikinci fıkrası ile, daha önceden alınmış ve infaz edilmiş disiplin cezalarına dayanılarak yapılmış olan idari işlemlerin sonuçlarının muhafaza edileceği özellikle vurgulanarak yanlış algılamaların önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Zira, Kanun ile geçmişe yönelik af manasına gelecek herhangi bir düzenleme öngörülmemiştir. Örneğin, daha önceden alınmış bir disiplin cezasına istinaden akademi sınavına girme hakkı kaybedilmiş ise, Kanundaki hükümler öne sürülerek bu hakkın yeniden elde edildiği iddia edilemeyecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, 21 inci madde kapsamında verilecek Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezasında, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki disiplin cezalarının dikkate alınmayacağı esasa bağlanmıştır. Ancak bu düzenleme, Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki disiplin cezalarının 20 nci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında yapılacak değerlendirmede gözönüne alınmasına engel teşkil etmez.

MADDE 48- Yürürlük maddesidir.

MADDE 49- Yürütme maddesidir.

